

3/1352

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 29-వ తేది శనివారము
శ్రీ క్రొధననామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 127

సంచిక ౧౨౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

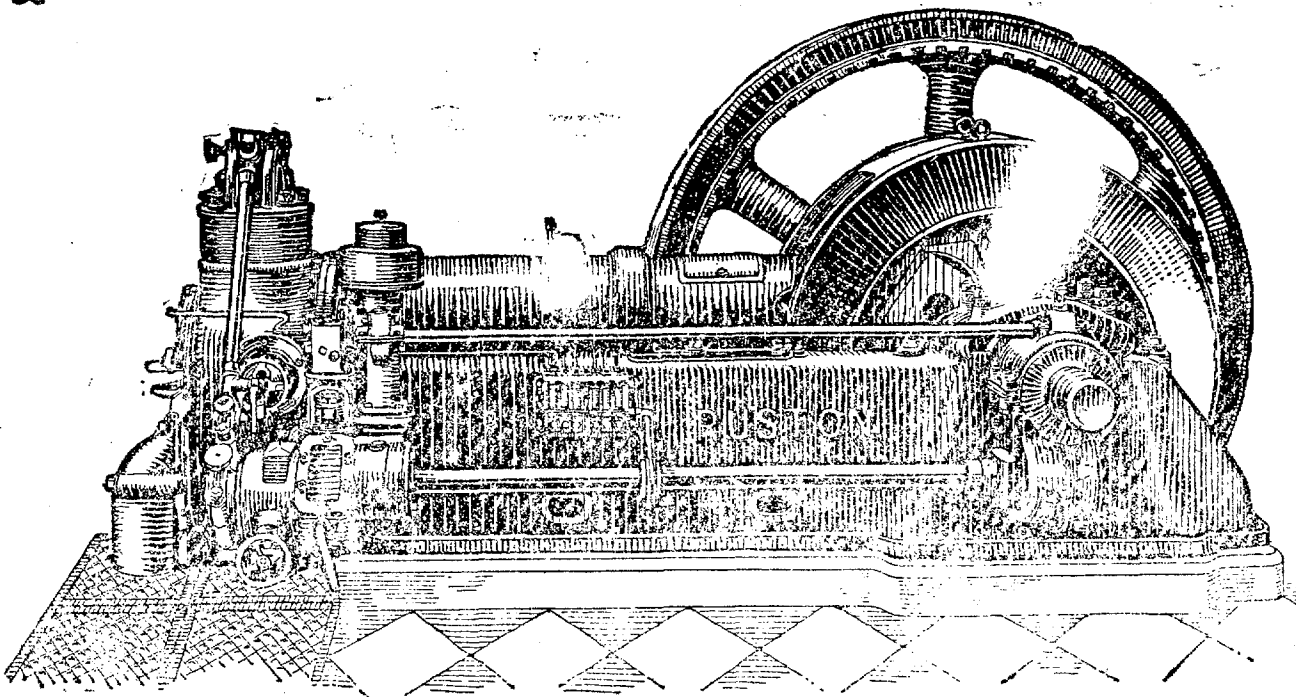
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును గుడ్డగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్ట్రోక్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవుపోయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.నెం 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యోటలాగుకు వ్రాయుడు (388)
మద్రాసులో సోల్ ఏజంట్లు, మాస్సి అండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాలా పెట్టె నెం 60 మద్రాసు.

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు

మ ము ల ను మ రు వ కు డు

అకాశగము
కలుగదు!

} చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దదివరకు మావద్ద ప్లాకుతో నున్నది!! {

తృప్తికరముగా
నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, బిడ్యాములకు కావలసిన మోపులు, పలు కముల చేతగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోజాపువ్వులు, పెండెంటులు, బహుమానపత్రములు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. సీమవెండికి, సవరంబంగారుకు, మేలైన పువ్వురాగములకు, కెంపులకు, పూచీనిచ్చెదము. వగలవిషయములలో వీసహాయము కావలసినను చేసెదము.

తృప్తికరముగాలేనిచో వైకము వాపసిచ్చెదము. ఒకదఫా మానమ్మకమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మడిరామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

2198

సమస్త ఆయుర్వేదాషధములు సరసమైనధరలకు విక్రయింపబడును. కోరువారికి క్యోటలాగు ఉచితము.

హనుమాన్ కాపింగ్ పెన్సలు

1727

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బందరువీధి, మదరాసు.

పవుల్ పెన్సలు, ఎక్స్‌పోజింగ్ పెన్సలు, మోడెల్స్, డ్రాయింగ్, గ్రాస్ బుక్సులు, పూర్తివక్యావేశపర్, లెటర్ పేపర్ మిక్సిలి మేలైనవి.

జా ర్జి డ్రాబ్బు

లై ను స బ్బు

ప్రాక్షేషమందు అంతటను ప్రసిద్ధిచెందిన

టా యి లెట్ - డి - లూ క్సు

అ ను

అ త్త రు

చర్మమునకు దానియొక్క అమోఘమైన సువాసనను

కలిగించి, ఉపయోగించి చాలసేపైన విస్తుట

గాలిలో దాని సువాసన అద్భుతముగా వ్యాపించును.

ప్రతిచోటను వెలకుదొరకును లేక ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

సోల్ ఏజెంట్లు:—

ఎ. వి. ఆర్. ఎ. అడికప్ప చెట్టి, 52, బందరువీధి, మద్రాసు.

వెరల్ నెప్సల్ బైసిక్లెటికిని మంచి ముత్యము వంటిది.

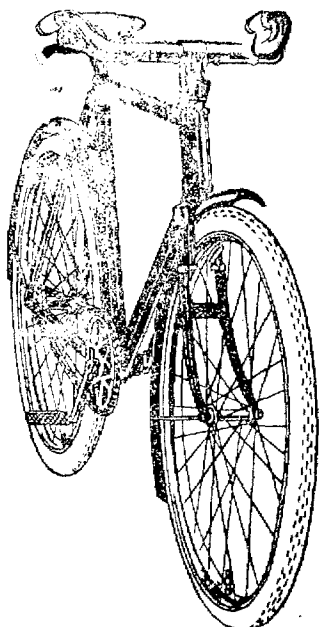
ప్రతిభాగమును
మంచిస్థితిలో నున్నది.

5 సంవత్సరములవరకు

పూచీ యివ్వబడును.

డన్ లప్ టైరులతో సహా

ధర రూ 85 లు మాత్రమే.

పూర్తిగా బ్రిటిష్ వారిచే
తయారుచేయబడినది.

దక్షిణదేశమందు అంతటను

ప్రతి సైకిల్ షాపునందు

దొరకును.

2

Sole Agents:--Eng ish Cyele Motor Importing Co.,
Branch:— 3, Mount Road.
9, Broadway, MADRAS.

రుక్మణియే మీ యింటియందు

2128

వంట చేయనిండు

మానుప్రసిద్ధమైన రుక్మణి కుక్కరును ఉపయోగించి

మీరు, మీస్త్రీలు వంటచేయ కష్టమునుండి విముక్తులు గండు.

అన్ని కుక్కరులకంటెను ఇది శ్రేష్ఠకర మయినది

గొప్పవారిచే యాగ్యపత్రిక లివ్వబడియున్నది.

దశమైన ఇత్తడికేకులచే తయారుచేయబడి బాగుగా

కళాయి చేయబడినది.

రైజాలు ధరలు

ఒకరికి	ఇద్దరికి	4 గురికి	6 గురికి	8 గురికి
రూ 18	రూ 18	రూ 22	27	36

వివరములు గల పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును.

Rukmani Cooker & Co.,

19 West Made Church St, Royapuram Masdra

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము

కొద్దిరోజులువరకు వెల 8-0-0.

2048

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి

ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

క్రొత్త సూత్రార్థ చంద్రిక తెలుగువచనము

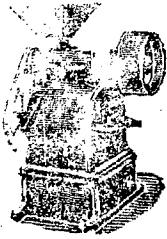
రెండుసంపుటములు ప్రతి 1-కి రూ. 12.
తెలియనివచనము, పద్యము 8.
దాదాశో పనివత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెలుగు 8.
అప్పకవీయము, నూతనము ద్రితము రావుసాహెబు గిడుగు
వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము
పరిష్కృతముతో నున్నది. ప్రతి 1 కి రూ. 8.

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు నన్ను,

292, ఎస్.ఎస్.నెట్, మద్రాసు.

మీరు నిరాశచెంద నవసరము లేదు

మీరు ఉపయోగించుచున్న రైస్ హెల్లరులు మీరు కోరినంతవని
చేయకపోయినప్పుడు మీరు నిరాశచెంద నవసరములేదు. అయితే యిప్పుడే
మా వద్దకు మా లండన్ కార్యాలయమునుండి వచ్చిన సిలండరులను ఉప
యోగింపుడు. మీరు కోరునంత పని తప్పక యిది చేయును. మరియు నెం.
1, 2, 7 రులు రైస్ హెల్లరులు, పాలిషరులుకూడ మాయొద్ద నున్నది.

B. D. BERY & Co.,

Engineers, & Machinery Merchants, 8, Sembudoss St., G. T., Madras.

తంజి విలాసము: "బిబిటికో"

హెడ్ ఆఫీసు

బొంబాయి.

విదేశకార్యాలయములు

బర్లిన్ & హంబర్గు.

అమెచూర్పు

డెవలిప్మింగ్, ప్రింటింగ్,

ఎన్లార్జింగ్ మొదలగు

వాటియందు మాకు

ప్రత్యేక పేరుగలదు.

BOMBAY BERLIN TRADIGO Co.,

25 MOUNT ROAD, MADRAS.

కాన్టెస్సా

నెట్టెక్ కెమరాలు

హాఫ్స్ కెమికల్స్, వేటలు,

కిండర్ మాన్సు సండ్రీస్ మొదలగువాటికి

ఇండియాకు, బర్మాకు, స్టోల్ ఏజెంట్లు.

1949

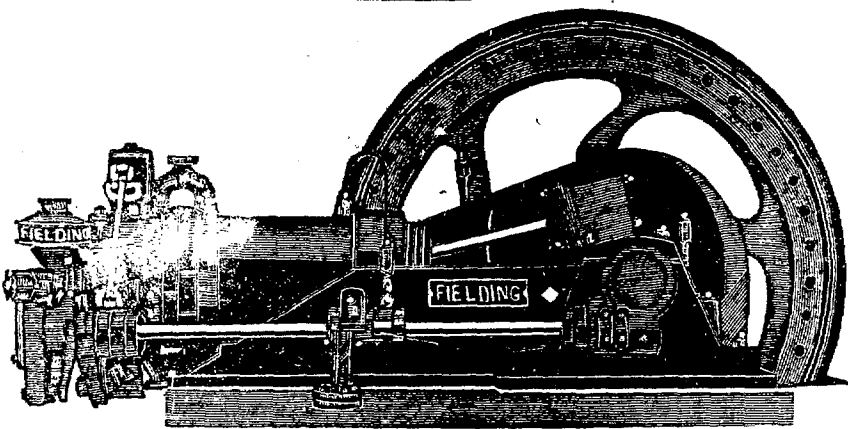
వేరుశనగకాయ, రైసు, ఆయిలు వగైరా మిల్లులు కట్టుకొనదలచుకున్న వారికి మంచి తరుణము.

ఈ ఆగస్టునెల 1-వ తేది నుంచి ధరలు తిరిగి తగ్గించబడినవి.

"ఫీల్డింగ్"

ప్రసిద్ధి కెక్కిన క్వీక్స్ స్టార్టింగు శ్రమిడి శల్ క్రాడు ఆయిలు యింజనులు
రెండే నిమిషములలో స్టార్టు కాగలవు.

ఈ యింజను స్టార్టు
చేయుటకు వేపరైజరు
కాల్చవలసిన అవసర
ము లేదు.

వేపరైజరు తరుచుగా
క్రిస్టును చేయవలసిన
అవసరము లేదు.

ఈ యింజనులున్న వీటి సామానులున్న చాలాబలము గలవియై పుండుటవల్లనున్న, యంత్రసామగ్రి యెక్కువగాను, చిక్కుగాను
లేకుండ సులభముగాను తక్కువగాను యుండుటవల్లనున్న, యేవిధమైన తొందరలులేక బహుసులభముగాను, చక్కగాను ప్రసారముచేయుటలో
చాల ప్రసిద్ధిచెంది వున్నవి. క్రాడు ఆయిలుఖర్చు బహుతక్కువ. యెటువంటి మడ్డి క్రాడు ఆయిలు అయినను పుష్కలమైనవచ్చును.

సోల్ ఏజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో., యింజనీర్స్, 12, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ప్రాచీన ఆఫీసు:—

కొత్త ఆగ్రహారం, విజయనగరం.

ఇవిగాక మావద్ద పైని వ్రాసిన మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులున్న, యెవరైనా రైసు హెల్లరును, ఔలింగు, ఫుల్లీలు,
పాప్టింగు, పంపులు వగైరా సామానులున్న యెప్పుడున్న స్టాక్లో నుంచబడును.

"ఫీల్డింగ్" గ్యాసు యింజనులు, "లాంజి" స్టీము యింజనులు సరసమైన వెలలకు సప్లయ్ చేయబడును.

మాతన ప్రచురణము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల మాతన ప్రచురణము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

పోతానామాత్య ప్రణీతము. ఇదివఱకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న భాగము ద్వింధియున్నారము.

12 స్కంధములుగల సంపుటము గ్లాజాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు వెల రూ 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి 2 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 8-0-0

2080 సంపూర్ణప్రతి 3 సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టుపేరు రూ 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతినిగురించి ఏల కలతజేందెదరు?

కె. ఎం. బెనరీ గారి

Wide-World English Correspondence.

సహాయముచే సవగుపద్ధతులు చక్కగా చేర్చుకొనుడు.

ఉత్తరములు వ్రాయుపద్ధతులు యిందులో పూర్తిగాను, విపులముగాను గలవు.

విషయములు:—అనుభవముపై వ్రాయబడిన ఉత్తరములుగల ఆంగ్లాయములు విపులముగా గలవు. వ్యాకరణ సిద్ధాంతములు, భాషీయములు మొదలగునవి నమస్కరించి వ్రాయబడినవి. ఇదిగాక అన్ని విషయములను గురించి, వ్యాపారసంబంధము, బహులు పుత్రతములు వ్రాయటం, చిన్న వ్యాపారములు, పత్రములు, కోర్టు, ఇంజనీరింగ్, టాక్సు, మునిసిపాలిటీ, కుటుంబము, పాఠశాలలు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు గలవు. వ్యాయసంబంధమైన ఫారములు, మామూలు ఫారములుకూడ గలవు. ఇది విద్యార్థులకు అచూల్యమైనది. ప్రతి 1 కి ధర రూ 1-12-0.

వి. పి. పోస్టేజీ ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

1770 అన్ని చోట్లలోను యేజంటలు కావలెను.

INDUSTRY OFFICE (BOOK Dept.)
22, SHAMBAZAR BRIDGE ROAD, CALCUTTA.

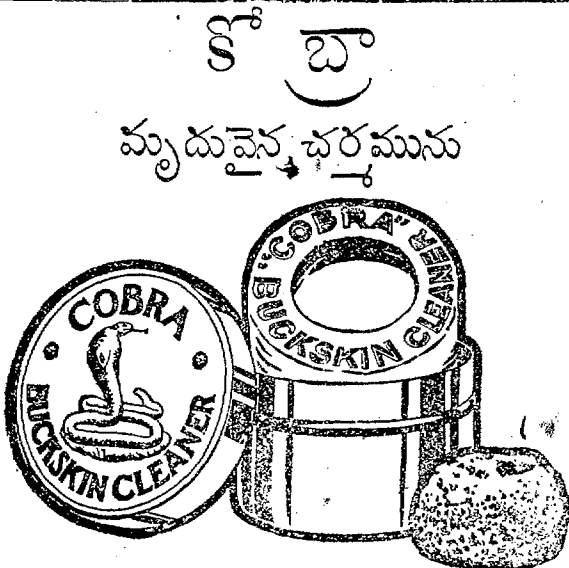
నోటీసు

డి. యల్. శాస్త్రి అండ్ కో., ఇంజనీయర్స్, మెద్రాస్ 2278

మా కంపెనీలో చిరకాలము మేనేజరుగానున్న చల్లా లక్ష్మీనరసింహయ్యగారును, క్యాంప్ వాసర్లగారును చల్లా పాపయ్యరాజు, నరసింహయ్య శాస్త్రిగారును మా కంపెనీలో సంబంధము వదులుకొన్నారు. గనుక, యింతటినుంచి మా కంపెనీ తరపున వారలతోనే వ్యవహారములున్న జరపకూడదనియు, మాకివ్వవలసియుండు సామగ్రిలు, ఆర్డర్లు వగైరాలను వారలకివ్వక, మా ఆఫీసుకు డైరెక్టుగానే పంపించవలయుననియు, వారల కిచ్చునెడల మేమంగీకరించమనియు యిందుమూలముగా మా ఖాతాదార్లకును, యితరులకును తెలియపర్చడమైనది.

మెద్రాస్, 31-7-25 సం॥

డి. లక్ష్మీపతి శాస్త్రి,
ప్రాప్రయిటర్.

శుభ ప్రస్తుతయందు

దీనికి సాటిలేదు

తయారుచేయువారు

బెత్ అండ్ ప్లాట్, లిమిటెడ్.,

వాట్ ఫోర్డ్,

ఇంగ్లాండు.

(5)

గుంటూరు మునిసిపల్ ఎన్నికలు

గుంటూరు పురపాలక యెన్నికలచరిత్రలో నిన్నటికి తృహము కార్యదీక్ష యెన్నడును ప్రబలింపబడి యుండలేని న్నటిదినమున 18 వ వార్డులోను అనగా అగ్రహారంఉత్తర రహల్ పేటవార్డులో ఎన్నికలు జరిగినవి. 2 వార్డులలో బ్రయత్నహము మిన్ను ముట్టెను. ప్రజలవారికిగ యెన్నికహకును కడుసంతోషముతో నుపయోగించిరి. అగ్రహారం వార్డుకు గురు అభ్యర్థులుండిరి. అందరు వైశ్యశిఖావారులే. ఒకరు ఒకరి దీసిబోవువారుగారు. ఇతరపట్టణములోవలె యిచట కులక్షతతావులేకబోవుట సంతోషహహము. అగ్రహారమువార్డులో సుస్థి కాంగ్రెసువాదులగు మద్ది రాధాకృష్ణయ్య గారు నిలచి గుంటూరు సుబ్రహ్మణ్యంగారి కుమారుడు అక్కిశ్వరరావుగా యభ్యర్థులలోనొకరు. గొల్లపూడి పుల్లయ్య, పత్రి సుబ్రహ్మణ్య తూనుగుంట్ల సర్వయ్యగార్లుగూడ దానికి యభ్యర్థులే.

నిన్నటి దిన మంతయు బజారులో కొత్త మాయబడెను. వర్తకులందరు వారు దినచర్యను మానుకొని రెన్నికలలో మునిగిపోయిరి. బజారులో మోటారుల కంతులే బోయెను. వోటరు కనబడుటయే చాలు. మోటారులోనికి లాకొని వోటునిచ్చుటకు దీసికొనిపోయిరి. మోటారుల ముంగి “మోవోటును అక్కిశ్వరరావుకు యివ్వండి” అని వ్రాయబడి అట్టులుగట్టబడెను. గోడలపైగూడ నట్టి సుద్దితకాగితములంటి చుడెను. కరపత్రములు గూడ పంచిపెట్టబడెను. స్వరాజ పార్టీవారు శ్రీరాధాకృష్ణయ్యగారికి చాల సాయముజేసిరి శ్రీయుత మద్ది వెంకటసుబ్బయ్యగారు గూడ సాయబడిరి. వార్డులోని వోట్ల నన్నిటిని 5 గురు పంచకొనవలసివచ్చెను. ఒక్కవోట్లుకై 5 గురు నభిలషించుచుండిరి. అందుచే స్నేహసమరము సంకలము గాజొచ్చెను. పట్టణములోని జనులచే మునిసిపల్ కార్యాలయమంతయు నిండికృతమైనది.

రహల్ పేటకు శిశింబి శేషగిరిరావుగారిని కాంగ్రెసు యభ్యర్థిగా నిలువజెట్టిరి. శేషగిరిరావుగారి ప్రత్యర్థిగ మోతడక కృష్ణయ్య పంతులు గారు నిలచిరి. వీరు వీధిబడిని బెల్టుకొనిన వృద్ధయాచార్యుడు. ఆవార్డులో వారివద్ద విద్యనేర్చుకొననివారు లేరు. చాల సన్మాన్లులనీ వాడుక. వారికి చాల పలుబడినూత్రముగలదు. ఆపేటలో గూడ నిన్నటిదినము యత్నహము యినుమడించెను. స్రాద్ధననుండి సాయిత్రమువరకు ప్రజావళి మునిసిపల్ కార్యాలయమువద్దనే యుండిరి. సాయిత్రము 5 గంటలకు యెన్నికలు ముగిసెను. 6 గంటలకుపైన రహల్ పేటవార్డు పేటైదెరువబడెను. అంతవరకు శేషగిరి రావు గారు దృఢ నిశ్చయముతో డనే యుండిరి. వోట్లు లెక్కపెట్టబడెను. అంతకుముందొక విషయముగూడ జరిగెను. దుగ్గిరాల వెంకటప్పయ్యగారు వారి యభ్యర్థిత్వమును హఠాత్తుగా మానుకొనునట్లు తెల్లవారు నప్పటికి దెప్పిరి. అందుచే శేషగిరిరావుగారి లాభము చేహారునని పలువు రభిప్రాయబడిరి. చివరకు కృష్ణయ్యపంతులుగారికే 72 వోట్లభేదముతో జయముచేకూరెను. వోట్లభిలము.

కృష్ణయ్యపంతులుగారు	168
శేషగిరిరావుగారు	96
చెడిపోయినవి	12
దు. వెంకటప్పయ్యగారు	3

రాత్రిపూట వివిధ మేళములతో రహల్ పేట వాస్తవ్యులు సతివైభవముతోనుండి గురువుగారగు కృష్ణయ్యపంతులుగారిని పుష్పమాలాంకృతులజేసి యూరేగించి గురుపూజనల్పిరి. అగ్రహారము హడావుడి చాల జాస్తిగానుండెను. సుమారు 9 గంటలకు బేల్ లోపెట్టై తెరువబడి వోట్లు లెక్కించుటకు మొదలుబెట్టిరి. ప్రథమమున శ్రీరాధాకృష్ణయ్యగారు ముందంజవేసిరి. జనులలో సంతోషము చెలరేగెను. ఇంతలో అక్కిశ్వరరావుగారు కలసికొని 1,2 వోట్లధికముగ సంపాదించుకొనగలిగెను. జనులలో నిశ్శబ్దము రాజ్యమేలెను. మరల రాధాకృష్ణయ్యగారు ముందుకు వచ్చిరి. జయ జయ శబ్దములు మిన్నుముట్టి మరల అక్కిశ్వరరావుగారు గలసికొని ముందుకు వెడలిరి. ఈతీరున లెక్కయంతయు పూర్తియయ్యెను. చివరకు 2 వోట్లలో రాధాకృష్ణయ్య గారు అక్కిశ్వరరావుగారితో నోడిపోయిరి. జనులలో చాలమందికి నిరాశ విచారములనించెను. రాధాకృష్ణయ్యగారు నోడిపోవుట శేవల దురదృష్టముగాని వేరుగాదు. అంతటితో ప్రజలు కార్యాలయమును విడిచి వెళ్లుటకు ప్రారంభించిరి.

ఇంతటితో నయినను మునిసిపల్ కమిషనీర్ సభ్యులలో నున్న భేదాభిప్రాయముల మరచి పురసౌఖ్యమునకై అభ్యుత్థులును, ఇతరులును పాటుపడెదరని దలచుచున్నారము.

[ప్రత్యేకవిలేఖరి]

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు

కాంగ్రెసు పక్షమున మహాసభ

విజ్ఞప్తి

1. మన గుడివాడ తాలూకాబోర్డు ప్రభుత్వమువారు విచ్చిన్నముచేసి తిరిగి క్రొత్త యెన్నికలు జరుపుటకు ఉత్తరువు చేసియున్నారు. క్రొత్త యెన్నికలు కొలదిదినములలో రానున్నవి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు కమిటీ తీర్మానము ననుసరించియు ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ తీర్మానమును శిరసావహించియు మన జిల్లాలోని గుడివాడ తాలూకాబోర్డుకు కూడా కాంగ్రెస్ పక్షమున అభ్యర్థులను నిలువబెట్టుటకు సంకల్పించినాము.

2. కీ|| శ్రీ|| దేశబంధు దాసుగారి యాజమాన్యమునకుల కత్తా పురపాలకసంఘము కాంగ్రెస్ వారి యధీనమగుట మీరెఱిగిన విషయమే. దాసుగారు దివికిగల పిదప గాంధీమహాత్ముడి స్వయముగా నేనుగు ప్రగారిని కలకత్తా కార్పొరేషనుకు అభ్యర్థులుగా ఎన్నిక జరిపించుటయు, ప్రభుత్వమువారికి ప్రతిఘటన మొనర్చుటకుగాను స్థానిక సంస్థలను కాంగ్రెస్ వారు వశపరచుకొనుట యవసరమని గాంధీమహాత్ముడు సమర్థించుటయు, అహమ్మదాబాదు, అలహాబాదు, పాట్నా మొదలగు మ్యునిసిపాలిటీల నేమి, మన ఆంధ్రదేశములోని గుంటూరు, బెజవాడ, రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ మొదలగు పురపాలకసంఘములను, రామచంద్రపురం, భీమవరం, అమలాపురం మొదలగు తాలూకాబోర్డులకు కాంగ్రెస్ వారు యదివరకే వశపరచుకొని పాలించు చుండుటయు, చెన్నపురిలోను, మన రాజధానిలోని యితర ప్రాంతములలోను తీవ్రమగు ప్రజాప్రభోధము గావించి స్థానిక సంస్థలను కాంగ్రెస్ వారువశపరచుకొనుటకు ప్రయత్నించుచుండుటయును గూడ నెల్లరకును దెలిసిన విషయమే.

3. అధికారవర్తనమునకును, వారిననుసరించి నడచుచున్న మంత్రివర్గమునకును, జోహారులు గాంపకుండ్, స్థానిక సంస్థలందు స్వతంత్ర తాతావరణమును నిర్మించి, స్థాప్తమున ప్రజాపాలనమును నెలకొల్పుటకును; కాంగ్రెస్ నిర్మాణకార్యక్రమమును గ్రామ పునర్నిర్మాణమును, ఖద్దరు, జాతీయవిద్య, హిందీభాషల వ్యాపకమును, మద్యపాననిషేధప్రచారము వగైరా తద్వారా కొనసాగించుటకును; ప్రజలకు నేపథ్యము వలెనని సంకల్పమును ప్రతినిధులయందు ఫీరముగాపురికొన్ని ప్రజోపయోగ రాజ్యములను చేయించుటకును; స్థానిక సంస్థలను రాబోవు స్వరాజ్యస్థాపనకు పునాదులుగా గావించుటకును, కాంగ్రెస్ వారు పిటిలో ప్రవేశించు నుద్దేశించినారు. ప్రభుత్వపక్షమును, ప్రతిఘటించుచు, ప్రభుత్వమువారి యాగ్రహమును సరకుజేయుక, కేవల ప్రజాపక్షమునే యనులించించెడి కాంగ్రెస్ వారికితోడ్పడి వారికి జయమునొడచుకొని భారము ప్రజలయందే కలదు. కావున తాలూకాలోని వోట్లెల్లరును కాంగ్రెస్ సంఘమువారిచే నియమింపబడిన అభ్యర్థులకే తమవోట్లనిచ్చి, కాంగ్రెస్ యొక్క గౌరవమును నిలువబెట్టి, తమ విద్యుత్తగర్వమును నెరవేర్చుకొందురు గాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

4. ఇట్లు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటవల్ల అనవసరపు కష్టాలు విడదాడి, తాలూకాకు గౌరవము సంపాదించుటయేగాక, నవీనత్యాగగర్లు డను కీ|| శ్రీ|| శ్రీ దేశబంధు దాసునకును, లోకోత్తరపురుషుడగు శ్రీ గాంధీమహాత్మునకును, శ్రీ భారతమాతకునుగూడ అత్యంత ప్రీతికరముగ నేపథ్యవార ముందును.

5. కనుక యిందులకు కావలసిన నిర్ణయముల నన్నిటిని చేయుటకు యీనెల (ఆగస్టు) 31 వ తేదీ సోమవారము మధ్యాహ్నము, 2 గంటల మొదలు సాయంత్రము 6 గంటలవరకు, కాంగ్రెసు యాజమాన్యముక్రింద, గుడివాడలో కమ్యువారిసెలలో జరుగు సమావేశమునకు కాంగ్రెస్ యందే దళిమానము గల వోట్లందరును తప్పక దయచేయగోరుచున్నాము. బెజవాడ పురపాలకసంఘాభ్యర్థులును, (మ్యునిసిపల్ ఛైర్మన్) ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ స్వరాజ్యపక్షాభ్యర్థులును, దేశము నడక అమిత త్యాగముచేసి కారాగృహవాసము సంతోషముతో స్వీకరించినవారును ఆగు శ్రీయుత అయ్యదేవర కాశీ శ్వరరావు పంతులుగారును సభకు అధ్యక్షత వహింతురు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కమిటీ పాటి ప్రసాదరావు, కాంగ్రెస్ కార్యస్థానము బండరు, ౨౦-౮-౩౫. భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావు, (ప్రధాన కార్యదర్శి.)

జీవమువలె ప్రాణాధారమైనది:—మీ బిడ్డలు బాగుగా పెంచుటకు మన్నారా ఆహారమీకు నిజముగా తెలియవలెను. మీ బిడ్డలయందు మీరు యెంత విశ్వాసముగా నున్నను లగని యాహారము లిచ్చుటచే వచ్చేడి వ్యాధులను పొగొట్టుకొనజాలరు. తల్లిపాలలో గుణమునందుగాని, లేక పరిమాణమునందుగాని లోపమున్నపుడు వేరే తృప్తికరమైన ఆహారము గాకొనరాదు. ఈ ఆహారము గట్టికండను, అనేక ఎముకలను, నిజమైన మంచితోగ్గయును బిడ్డకు కలిగించును.

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును"

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజకుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి లోకుగా సరఫరాచేయువాడు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంగు అండు కో., లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నింటి చే నుబడినవి.) కపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు 1283

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యనిర్వాహక సభ్యుల తీర్మానము.

ది 26-8-25 తేదీన గుడివాడ భజనసభాజ మందిరములో జరిగిన పై సంఘసభ్యుల సమావేశమునందు యాక్రింది తీర్మానము చేయబడినది.

1. అఖిలభారత కాంగ్రెస్ కమిటీవారి తీర్మానము ననుసరించియు, ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘమువారి తీర్మానమును శిరసావహించియు, మన జిల్లాలోని గుడివాడ తాలూకాబోర్డుకు కూడా కాంగ్రెస్ తరపున అభ్యర్థులను నిలువబెట్టుటకు తీర్మానించడమైనది.

2. ఈ క్రింది దరఖాస్తుపాఠములోని ప్రమాణపత్రమును అంగీకరించినవారు మాత్రమే కాంగ్రెస్ తరపున అభ్యర్థులుగా నుండుటకు అర్హులనియు, అట్టివారు తమ దరఖాస్తులను సెప్టెంబరు 8 వ తేదీనగాని అంతకు ముందుగాగాని జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యస్థానమునకు పంపవలెననియు, అట్లువచ్చిన దరఖాస్తులను యీ సంఘమువారు వివర్తించి, ఆ యాఫీసులకు అభ్యర్థులను వెంటనే ఖాయపరచవలెననియు, తీర్మానించడమైనది.

3. గుడివాడ తాలూకాబోర్డు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులను నిల్పుటకుగాను ప్రచారము నిమిత్తము ప్రస్తుతము బీ నందరూ పాయలు మంజూరు చేయడమైనది.

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి దరఖాస్తు పాఠము.

మహారాజశ్రీ తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి గారికి.

అయ్యా (1) నేను గుడివాడ తాలూకా బోర్డు ఎన్నికలలో ఫీర్మాకు అభ్యర్థిగా నుండగోరినాను.

(2) నేను గ్రామ కాంగ్రెస్ సంఘములో సభ్యుడను. కాంగ్రెస్ నియమాలకు బద్ధుడనై నడచుకొందును.

3. నేను ఎప్పుడును ఖద్దరునే ధరింతును. నాస్వంత్ర ఉపయోగము నిమిత్తము విదేశ వస్త్రములను యెన్నడును కొనను.

4. నేను ఖద్దరు వ్యాపకము పొందూమహమ్మదీయ ఐక్యత, అస్పృశ్యతానివారణము, మద్యపాన నిషేధములయందు విశ్వాసము గలవాడను.

5. కాంగ్రెస్ నిర్మాణకార్యక్రమమును తాలూకాబోర్డు ద్వారా జరిపించుటకు తోడ్పడదను.

6. మంత్రులకుగాని, ఇతర ప్రభుత్వోద్యోగులకుగాని, వినతిపత్రములను విందులను నొసంగుటకు ఒప్పుకొనను.

7. జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘమువారు యేర్పాటుచేయు ఉపసంఘమువారుగాని నన్నెన్ను కొనిననే, నేనభ్యర్థిగా నిలిచెదను. నన్నెన్ను కొననిచో నేను అభ్యర్థిగా పోటీచేయువాడను కాను.

జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘమువారు బోర్డు సభ్యత్వపు వదలికే నన్ను రాజీనామా నిమ్మని తీర్మానించినచో, అందుకు కారణములతో నిమిత్తములేకుండా బద్ధుడనై యుండగలవాడను.

భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావు (కార్యదర్శి)

డి.యల్.రాయి నాటకరత్నములు

దుర్గాదాసు— సినిమాలో ప్రదర్శింపఁ

బడి ఆంధ్రులహృదయము కొల్లగొనిన నాటకరాజ మిదియే. తెలుగులో నిట్టి నాటకరాజము వేరొకటిలేదు. రు 1-4-0

మే వాడు పతనము— ఇ ది యు నట్టిదియే రు 1-4-0

కాళిదాస భవమాతులు— నాటక ములగూర్చిన చక్కనివిమర్శనముర్పు 1-0-0

ఆంధ్రగ్రంథ రత్నాకరము, గుడివాడ, కృష్ణా.

పురాణం సూరిశాస్త్రి గారి ప్రసిద్ధగ్రంథములు

నాట్యాంబుజము 1-8-0 నాట్యోత్పలము 1-8-0 విమర్శక పారిజాతము 1-0-0 ఆంధ్రనాటక సంస్కరణము 1-0-0 నాట్యశోకము 1-8-0

(అమ్మలో నున్నది) వి. పి. పొట్టి శ్రీ శ్రీకము.

మానేజరు, విద్యానిలయము,

2264 బందరు.

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

విల్లారి శెట్టి లక్ష్మీపతిరావునాయుడుగారికి మీ వోటు నివ్వవలెను

కాకినాడ, ఆగస్టు 27:—నిన్న రాత్రి 7 గంటలకు కాంగ్రెస్ అభ్యర్థియగు విల్లారి శెట్టి లక్ష్మీపతిరావు నాయుడుగారికి వోటు నివ్వవలసినదని 12 వ వార్డులో రామకృష్ణరావుగారు కోరినట్లు సభ గావించబడినది. శ్రీయంత లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు అధ్యక్షులుగనుండి కాంగ్రెస్ పార్టీని ఏర్పరచుటయొక్క దానియొక్క ఆవశ్యకతయు, కలకత్తా కార్పొరేషన్ లో కాంగ్రెస్ పార్టీ వారు ఆధిక సంఖ్యాబలముగానుండి చేసిన పనియు మొదలగు విషయముల నుపన్యసించి ప్రజాసేవకుడుగ నుండవలసిన లక్ష్మీపతిరావుగారికి వోటు నివ్వవలసినదని ప్రబోధించిరి. సభా ప్రారంభమున శ్రీయంతలు క. ల. న. సోమయాజులు ఆసెంటు సుబ్బారావుగారు జాతీయగీతములు పాడిరి. “హరిహరీ నారాయో ఆదినారాయణ” అను దేవీయమైన జాతీయగీతము సభ్యుల నందరూ నాకర్చించెను.

శ్రీయంత కామేశ్వరపు శేషగిరిరావుపంతులు బి. ఏ. బాల్ అబ్లాగారు పివవ ఉపన్యసించిరి. ఈ కాంగ్రెసు కక్షగా నేర్పడుట అమెరికాలోని తక్కువ హోదా పద్ధతులవలన దౌర్జన్యము కొరకును స్వప్రయోజనముకొరకును ప్రచారమును ఏర్పడినది కాదనియును, పట్టా ప్రజాసేవకులు కలుగజేసి దేశాభ్యుదయమునకు తోడ్పడుటకు ఈ కాంగ్రెసు పార్టీ ఏర్పడుచున్నదనియు, కాంగ్రెసు ప్రజలనియు, దానిని బలపరచవలసియున్నదనియు తగులేదని సామాన్యజనులందరకును బోధయవలయు ఉపన్యసించి బ్రయత్నించిరి. కాకినాడలో స్వరాజ్యబెండానుగురించి ప్రభుత్వముతో జరిగిన పోరాటము హిందూదేశమంతయు వ్యాపించి కాకినాడ ఎక్కువ కీర్తిని పొందిన పని చెప్పుచు తనకును ఒక పంజాబు దేశమునకు నందేహతరం పత్రిక ఉపసంపాదకుడు జరిగిన సంభాషణను తెలియజేసి కాంగ్రెసును బలపరచి కాకినాడయొక్క కీర్తిని పెంపు చేయవలసినదని హెచ్చరించిరి.

పిమ్మట ఇరువయ్యల సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు ఉపన్యసించిరి. వీరు పురపాలక సంఘసభ్యులు, కాంగ్రెసుసభ్యులు కారు. పట్టణాభివృద్ధియందును ముఖ్యముగ వీరి ప్రజలు పాటుకొనుచున్నట్లు లకు సమపాదకులుగందును పాటుపడుచుందురు. పాటుకొనుచున్న ముఖ్య తిరుగుడుములచే నారి కట్టు బోధింపవలెనో ఆ గ్రామ్య భావయందు చూడ్చిరి. కాంగ్రెస్ అభ్యర్థియైన లక్ష్మీపతిరావు నాయుడుగారు తన సహాయముతోను తన జన్మసహాయముతోను యింకను యితరసభ్యుల సహాయముతోను సహనిపనులు ఇదివరకావార్డుకు చేసియున్నారనియు, పిమ్మట సమస్యములు కలుగజేయునట్టి జట్టులో వీరు చేరుచుండుటచేత ఏ సమస్య పోయమైనను నాయుడుగారు చేయవలయునట్లుయే జట్టువారందరిని అడుగవచ్చుచున్నది, కావున నాయుడుగారి రిజిస్ట్రేలో పనిచేసియున్నారగునకును యింకనును సనిచేయుదురు గనుకను ఆయనను ఎమ్మెల్యేనవలసినదనియు, వోట్లపంతులుగారు మరచి పోవలెననియు కోరితిమి అనునది చాల పవిత్రమైనదనియును, ఆయనకు తన (ఉపన్యాసము) యందు వీరనారంబికి నమ్మకమున్నదిగనుక తనను చూడవలెనని లక్ష్మీపతి రావుగారికి వోటు నివ్వవలసినదని ప్రబోధించిరి.

ఈబోర్డులోని వోట్ల చాలవరకు అందఱు కెట్టిలు, మాలిపనిచేసి బ్రతుకుదురు. ఆ పద్ధతివారిలో నొకరులేని వారికిగల కష్టములను చెప్పిరి. అందులకు శ్రీయంత యల్లాజోళ్ళుల కామేశ్వరరావుగారు ప్రత్యుత్తరమువచ్చుచు నికనుండు కాంగ్రెస్ పార్టీవారు యిట్టివి చక్కగా చూపించి ప్రజాక్షేమమునకై పనిచేయగలరని చెప్పిరి.

సభ 8-15 లకు ముగిసెను.

“లాండోరెట్టు” గుర్తుబండి

ఒక క్రొత్తసంబాధి “లాండోరెట్టు” గుర్తుబండి, చాలా అందమైనది. అమ్మకమునకు సిద్ధముగా వున్నది. కొద్ది రోజులు క్రిందటనే పని పూర్తి అయినది. యెప్పుడైనను వచ్చి చూచుకొనవచ్చును. ధరల చక్కెరలకు యిదిగవ అడ్రెసుకు వ్రాయవలెను.

సి. ఆర్. మూర్తి,

బందరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలు సమావేశము

ఆగస్టు 27:—నిన్నటిదినము మ్యూనిసిపల్ సభ జరిగినది. చాలమంది సభ్యులు ప్రేక్షకులుమాడ వచ్చియున్నారు. నిన్న చర్చింపబడిన విషయములలో నీటివనతి యెర్పాటు (వాటర్ వర్క్సు) ఖర్చులు చాల ముఖ్యమైన విషయము. ఈవిషయము అయిదారు నెలలనుండి తీర్మానముగాక యున్నది. ఒకపర్యాయము బాలాజీరావునాయుడుగారు, మరుసరి వీరభద్రయ్యగారు పరిశీలన నిమిత్తము నిలిపివేయబడినది. వీరభద్రయ్యగారు ఒకటి రెండు పర్యాయములు రికార్డు తెప్పించిమాంచి యింక రికార్డుకావలసియున్నదని చెప్పినారు. అందులకు చెయ్యవలసిన గారు, వీరభద్రయ్యగారు పరిశీలించుటకు ఏర్పాటుచేసిరి. శ్రీ తురగా నరసింహారావుగారు విషయము తెలియపరచవలసినదని కోరగా వీరభద్రయ్యగారు క్లుప్తముగా యిట్లుచెప్పిరి.

వాటరువర్క్సు (నీటివనతి) నిర్మాణమునకు మొదట 4 లక్షలు ఖర్చు మదింపు చేయబడినదనియు, పిమ్మట యుద్ధమున ముట్టచే ఆఖర్కు 6 లక్షలవరకు పెరిగినదనియు, అందు మింజు మరే 4 లక్షలపైగా ప్రభుత్వమువారు విరాళముగా నిచ్చినదియు 1,89,000 రూ వరకు మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఖర్చుపెట్టి వారి యుచెప్పిరి. ఇందులో గవర్న మెంటువారికి ప్రభుత్వమువారికి జరిగిన ఒడంబడిక ప్రకారము గవర్న మెంటువారి వంతు 4 లక్షలపై చిల్ల యిచ్చివేసినారనియు, మ్యూనిసిపాలిటీవారు తమ వంతును వధాలవారిగా యిప్పు 19,611 రూ వాకి పడినారనియు, ఆహమ్మను యిప్పుడు ప్రభుత్వము వెంటనే జమకట్టవలసినదిగా కోరినదియు తెలియజేసిరి.

ఈవాటరువర్క్సు పనిని యావత్తు డి. పి. డబ్ల్యు. వారు చేసినారు. సామ్య యావత్తు వారిచేతిలో ఉంచబడినది. వారు ప్రతి నెల ఖర్చుల ప్లేటుమెంటు పంపుచునేయున్నారు. 1922 లో డి.పి.డబ్ల్యు.వారు తమ లెక్కనరిమొనదా కాదాయని మ్యూనిసిపాలిటీవారిని అడిగిరి. కాని దానికి యెన్ని రిమెండర్లు, టెలిగ్రాములు వచ్చినను మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసునుండి జవాబు వెళ్లలేదు. దానితర్వాత గవర్న మెంటువద్దనుండి బి. ఓ. వచ్చినది. వాటరువర్క్సుక్రింద ఖర్చుకాగా మిగిలినసొమ్ములో తమ వంతు సుమారు 80,000 పైగా తమకు చెల్లింపవలసినదిగా ప్రభుత్వమువారు అడిగినారు. దానికి జవాబుగా 1924 అక్టోబరులో చెయ్యవలసిన తమ మ్యూనిసిపాలిటీకి వాటరువర్క్సు విషయమున చాల అధికవ్యయమైనదనియు, తాము యేమి ఇచ్చుకోలేననియు, తమకు డి.పి. డబ్ల్యు.వారిగవర్నమెంటుకి 27 నెలలపైగా రావలెననియు యేమేమో వ్రాసినారు. ఈ 27 నెలల ఎవరివద్ద ఉన్నవో ఎవరుచెప్పరు. ఆపుత్తరములోనే చెయ్యవలసిన గారు తాము తమవంతుక్రింద చెల్లించినది 1,89,000 అని ఒప్పుకున్నారు. దీనిని ఆధారముగా తీసికొని కౌంట్రీబ్యాంకులో ప్రాచీనములకు 19,611 రూ చెల్లించవలసి తొందరచేయుచున్నారు. 1,89,000, లో మ్యూనిసిపాలిటీకి డి.పి. డబ్ల్యు.వారు వాపసు చేసిన 10 నెల రూపాయలపై చిల్ల సామాన్యగీత మిసహాయించినారు. ఈసామాను నిజముగా అంతభీమ చేపందో లేదో, అసలు యేసామాను యిచ్చినారో తెలియదని చెయ్యవలసినదని చెప్పవచ్చును. ఏమైనను మొత్తముమీద ప్రభుత్వమువారు మ్యూనిసిపాలిటీనుండి తమకు 50 నెలదాకా రావలెనని చెప్పవచ్చును. ఇది సంగ్రహమునవిషయము.

దీనితర్వాత ఆడ ఆస్పత్రిలో పనిచేయు వైద్యురాలి యొక్క కాలపరిమితి పూర్తిగానుండుటచే కొంత చర్చించినపిమ్మట మరియొక సంవత్సరము కాలము ఉంచుటకు తీర్మానించిరి.

ఒకమనిషి చెరువులో పడుట

గత సోమవారము రాత్రి సుమారు 8 గంటలకు చేయి ర్మనుగారి యింటికి ఎదురుగా ఉన్న చెరువులో ఒక మనిషిపడి కొట్టుకొనుచుండెను. అప్పుడు జనులు బాగా నడచుచున్నారు. చెయ్యిరమగురు మరకొంటుంది వచ్చి ఆ మనిషిని తెట్టికొనిరి. పిమ్మట పోలీసులకు కబురుపంపి ఆ మనిషిని బండిలో వేసి ఆస్పత్రికి పంపించిరి.

రాజుపేట నీటిపంపు

రాజుపేటలో కళ్యాణం గోడ్డుమీద గొట్టుములు పెట్టి అయిదారు నెలలైనది. మట్టిచెట్టుక్రింద సున్నము రాయితో పంపులు పెట్టుటకు కట్టిన చట్టావగైరాలు వచ్చుదు రాలిపోవుచున్నవిగాని యింతవరకు పంపు చెట్టియుండలేదు. గొట్టుములు పెట్టిన ప్రయోజనము లేకుండాయున్నది.

ఆంధ్రనైషముసారము

నెల 12-1

శ్రీ నాథుని నైషము ననుసరించి వచనరూపమున వ్రాయబడినది

సు గుణ మణి

మనోహరము చక్కని నవల నెల 0-8-1

పాండరి క మ హా త్మ్యము

పాండరంగమహాత్మ్యంతర్గము నెల ,, 0-8-1

చి త్ర రం జ న దా సు జీ వి త ము

సవివర్ధకముగ వ్రాయబడినది నెల ,, 0-8-1

చె ఆ సా ల అ ను భ వ ము

మహాత్మా గాంధీ ప్రజీతమున కనువాదము నెల ,, 0-12-1

స్వ ప్న వా స వ ద త్త

శ్రీ చిలకబిరి లక్ష్మీనరసింహముగారిది నెల ,, 0-8-1

తైవచింతామణి 0-8-0 | పుష్కరమహాత్మ్యము ,, 0-5-1

శెట్టి 8-8-0

పొట్టుచార్జీలు ప్రత్యేకము.

అత్తలూరి సూర్యనారాయణ, ఈమని. (గుంటూరుజిల్లా)

వైద్య రత్న

పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమం

వేగు * కలరా

బొవధములకు ప్రసిద్ధిగాంచెను

స్టేసు, హైమాదీపానకము (రిజిస్టరు)

స్టేసు జ్వరములను, అన్నివిధములైన జ్వరము

లకు రానుబాణము సీసా 1 కి రు 1-4-0

శరీరభ్రమము: అన్నివిధములైన బొబ్బలకు

సీసా 1 కి రు 0-14-0

కలరా, కర్మరాద్యర్థము } శెట్టి కలసి

విమోచనశీలని } రు 1-2-0

అన్నివిధములైన బలహీనములకు

జీవామృతము (రిజిస్టరు)

విద్యార్థులకును మోచనాపరలకును కలదైనము

శ్రీలపాటి కల్పవృక్షము వృద్ధులకు వంశీని మరియు

మొదడు బలపరచి జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిపరచి శరీరము

నకు బలముగలుగుటకు దీనికి మించిన బొవధరాజము

లేదొకటిలేదు. సీసా 1 రు 8-4-0

పాక్కింగ పోష్టాఖర్చు వేరు, క్యాలిటగు వుచితము.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమం,

పొట్టుబాక్సు నెంబరు 287, మదరాసు.

151, గోవిందప్పనాయుని పిడి, మదరాసు.

బ్రాంచి:—183 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అన్నిచోట్లను ఏజెంట్లు కావలెను.

ఆయుర్వేదభూమణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

జీవనసుధా

దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును.

ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

అందరితోను శాంతముగా నుండిన

మీరు తప్పక నివృత్తముగా

నుండెదరు

అయితే నివృత్తమైనవనస్సు లేనప్పుడు శాంతముగా

నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ

నుండదు.

శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమై

మా ఆశెంకనిగ్రహమాత్రలను వాడుదు. అది తప్పక గుణమి

ను. ఇంతేగాక వరములబలహీనత, మొదడు అలసిపోవుట, ఆశీ

ర్గము మొదలగువ్యాధులు కూడ గుణమును. 32 మాత్రలు గల

బుడ్డి ధర రు 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాక్యా

టలూగునై వ్రాయుడు. 219

ఆతంక నిగ్రహ పార్శ్వ

36, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

యిల్లలో అక్రమములు

జవతిరాయిగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు

నేను జెయునుండి విడుదలయిన పిదప పంజాబు జెయిల్లోని అక్రమచర్యలగుర్తి కొన్ని వ్యాసముల వ్రాసితిని. ఈ అక్రమ చర్యలన్నిటికి కైదీలేకారకులని చెప్పి బాధ్యతను వారిపై ద్రోయుటకు యత్నించుచు, పంజాబు ప్రభుత్వ ఆర్థిక సభ్యుడు శాసనసభలో నుడివియుండెను. నా వ్యాసములలో అట్లుగాదని దెల్పియుంటిని. ఇప్పుడు వందేమాతరంకేసు తీర్పు జెప్పటచే పంజాబు జెయిల్లో అన్యాయ చర్యలగుర్తియు, కైదీలవద్ద డబ్బుస్పృహకొనుటకై హింసించుటగుర్తియు అధికారులకు తెలియజేయుటగాని నేను తిరిగి దాని విషయమున వ్రాయ నెంచితిని. ఈ వ్యాసమునందు కొన్ని సూజనలుగూడ చేయుదును. స్టేటు సెక్రటరీగారు దెల్పినట్లుగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విచారణ సత్వనప్పు డీ సూచనల గమనింతురని నలంచెదను.

జెయిలు కాళి అధికారులు కైదీలుగూడమనుష్యమాత్రులేయని గుర్తింపకుండుటయే యీ అక్రమ చర్యలకు ముఖ్యకారణములు. అవిషయమును గుర్తించి దానికనుగుణముగా నిబంధనలు, శాసనములు మార్చినచో యీ అక్రమములన్నియుతమంతవియే మాయమగును. లేకున్న యితరకాళులలో నున్నం వ్యయమైన యిందుండును. కైదీలు ఘోరముగ కఠిన బాధలకు లోనుగాకుండ తప్పించుకొనుటకై లంచములీయ నెట్లు నిర్బంధింపబడుచున్నారో నిదర్శనములదెల్పెద.

కారాగృహవాస శిక్షితుడనవాని మొదటి 10 రోజులు "చాక్లీ" యను ఒంటరి గదియందుంచెదరు. లాహోరు సెంట్రలు జెయిలులో యీ ఒంటరిగదులు సెయిన్స్ కానాయను భాగము నందు నిర్బంధపడ్డ సూరుగులగులవు. ప్రతిదానియందు ఒక తిగగియుండును. ఈ గదులకు ద్వారముగుండాతప్ప గాలివచ్చుటకు వేరుమార్గము లేదు. ఎండకాలములో మనుష్యమాత్రులెవ్వరం డుండగవికావు. కైదీరాగానే, వైద్యపరీక్ష కాకమునుచే యీగదిలో త్రోయుదురు. విడిశిక్ష అయినచో పదిరోజులు యిందు క్యారంటయిగుగా నుండునెను. కఠినశిక్షయినచో దినమునకు 12 నుండి 20 సేర్లు గోదుములుగాని, ఇతరధాన్యముగాని విసరిపిండి చేయవలెను. కైదీయెట్టి పృథ్విగల వాడైనను, సంఘమునందెంత ఉన్నత శిథియందున్నవాడయినను సరే, ఆరోగ్యమునకైన లక్ష్యముజేయక విసరవలెనదే. దీనికి తోడు ముతకన్నము యిది వరకెన్నడు కని విని యెరుంగనంత హింసపు భోజన మేనంగ జడును. విద్యాసంతుడైన సంఘములో కాస్తపలుకుబడిగలవాడు ఒకరాత్రి పాఠాత్తుగా యిట్టిగదిలో నుంచబడిన యెట్లుండునో ఆలోచించుకొనుడు. ఆ గదిలోనుండుటయేగాక పిండివిసరవలెను. దినమునకు 1/2 గ కాలము ఉదయము సాయంకాలము బయటకు వలదురు. మిగిలినకాల మంతయు అందు పడియుండవలెను. ఆ గదికి ద్వారము తన్న యేమాత్రము కొద్ది గాఁబమ్మనో అంతే. వేరు ఆధారములేదు. గదికి మందరనుండు అరుగు పైకప్పుండదు. లాహోరువద్దటి ఫలమునందు యిట్టి గదిలో మే అగ్గస్టు నెలయందు యిదివరకెన్నడు జెయిల్ను సేమాయెరుగని వారిని పడవేయుటే దారుణకృత్యమగును. కాని యిదిచట్టసమ్మతముగ గణింపబడుచున్నది. దీనికితోడుగా తోడి కైదీలు, జెయిలు ఉద్యోగులు, వార్డరులు అందరు చెక్కిరించి గేరింత జేయుచుండురు. కొన్ని నిర్బంధముల తగ్గించుకొన కైదీలందఱు మనూష్యజేయుట కివన్నియు యెత్తులు. ఒకవేళ తగ్గించినను నియమితమగు పనియు బయటకు విడుచునప్పుడుయెక్కువసేపుం చుట. తినుబడిపదార్థములను కొన్నింటి దొంగతనముగాతెచ్చుట. ఇంతకుమించి నిర్బంధముల సేమియు తగ్గింపజాలరు. అంతేగాని గదిలోనుండి పోయి బయట పండుకొనుట కెవ్వరును అంగీకరింపజాలరు. అయినను జెయిలు ఉద్యోగులందరు ఒక్కరితిగనే యుండి, వారియెడ జెయిలురునకు అనుమానములేనపుడు యెక్కువ లంచమిచ్చినచో యిదిగూడ సాధ్యమగును.

ఇట్టి పరిస్థితులలో లంచమిచ్చువారు జెయిలుఉద్యోగుల అక్రమ చర్యలకు బాధ్యులగునా? దారుణముగ కష్టములనుండి యేవిధముగనైన తప్పించుకొను అవకాశమును అత్యుత్తమ శిలరు దుగాని తప్పించుకొనజాలరు. అసహాయవాలు లంచము లీయలేదు. వారిలో కొంద రీయనన్నను ఉద్యోగులు పుచ్చుకొనలేదు. అసహాయోద్యమము తొలిరోజులలో కైదీల కిన్ని యిబ్బందులు, యింత కాలిన్యము లేదు; ఏమన వారికి శిక్ష విధించుటకు పైగా లాకపులో నుంచెడివారుగాని యీ కొట్లలో నుంచలేదు. కాని 1923 సం॥ అక్టోబరు 31 వ తేదీన వెంటనే విచారణజేసి

గుడివాడ తాలూకాబోర్డు వోట్లసభ

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద గుడివాడలో ఆగస్టు 31 వ తేదీ, సోమవారమునాడు జరుగును

కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులు నిర్ణయింపబడుదురు

శిక్షలు విధించినపుడు యీ జెయిలు కొట్లలో నుంచెడివారు తైదీలకు ఒక జెయిలునుండి యింకొక జెయిలునకు మార్చునప్పు డిట్టి కడగండ్ల పెట్టెడివారు. లాహోరులో శాసనోల్లంఘన జేసి లాశెంట్సు శిలావిగ్రహమును తొలగించ నెంచిన యువకులు గూడ యీ కొట్లలోనికే వచ్చిరి. వారి యవస్త చెప్పనలవి గాకుండెను.

ఇట్టి యవస్తలో లంచము పద్ధతి గొప్ప వరమువంటిది. అధికారమునం దుంచబడినంతమాత్రమున యితరు లందరికన్న తామే యెక్కువనుకొని లా అర్హుల, కేరీలు దారుగా హింసకు గడంగుచున్నవారి బారినుండి అణుమాత్రమైన తప్పించుకొనుటకు లంచము కొంత అవకాశ మిచ్చును. లాహోరు జెయిలులోని కొట్లను రేల గారి వెలుతురులేకుండ జేసిరి. వెనుకప్రక్క గోడకు కిటికీగాని పైకప్పున కడ్డముగాని పెట్టరాదా? క్యారం త్రెను గదులను వేరొకచో కొంత వాకిలి విడిచిపెట్టికట్టరాదా? ఎంతకాలమో జెయిలులో జీవనము గడపవలసిన ఖైదీలోనరాగా నే ఉత్సాహంతయు అణచివేసి గుండె పగలగొట్టి ఆరోగ్యముచెడగొట్టు చీకటికొట్టు చూపజేల?

జెయిలు జీవనమునకు ప్రారంభమునందే అధికారులు సామాన్యముగా ఖైదీల యెడల ఉదారభావము కలిగియుండవలెను. ప్రారంభములోనే జెయిలు ఉద్యోగులు కరుణతో మంచిగ ప్రవర్తించినయెడల ఖైదీనను మారి దానియందు అవసరముగ సంస్కరమునకు తావుండును. ప్రారంభమునందే ఖైదీకి తాను మానవుడను విషయము జ్ఞాపకము జేయవలెను. వానికి బయట ప్రపంచముతో సంబంధము అంతత్వరగా త్రెంచితేయరాదు. జెయిలు శిక్షణయొక్క తీవ్రత క్రమేణా యెక్కించవలెను. దాని ఘోరాకారము మొట్టమొదటనే జూపరాదు.

కాని ప్రస్తుతము జెయిల్లో కొట్లు జరుగుటలేదు. పిండి విసరట యెట్టిసంఘములోనుండు మానవునికైనను కష్టతపముగ నుండువని. కాని జెయిలులోకాలుపెట్టిన తొలిరోజునే ఆపని జెప్పదురు. పనియోగ్యతను సూచించు వైద్యోద్యోగి ఖైదీయెట్టి స్థితినుండి యచ్చటజేరెనో గమనింపకు, ఖైదీ ఆరోగ్యముగ నున్నడా? నారోగ్యముగనున్నడా, కష్టమైనపనికి తగియున్నడా, లేకపనలకు తగియున్నడా యను విషయము నిశ్చయించుచుక్రిందటిరాత్రి ప్రజలందరి పూర్వగొప్పవచయించుండిన వానికి 20 లేక 12 కేర్లు గోధుములుమాత్రము ఒకదినములో పిండిజేయ వందురు. ఒక్క విషయము అత్యర్థము కలిగించుచున్నది. నేరస్తుని సంస్కరింతుటకే శిక్షలు శాసనములు యేర్పడినవిని నమ్మువారు ఆ నేరస్తునికైదుజేసి నప్పుడు ప్రారంభ దినములలో వాని గూర్చియేమియుశ్రద్ధాహింపకున్నారు. ఈప్రారంభకాలమే వాని మతిమార్చిమంచివానిని జేయుటకు అనుకూలమైనది. అట్టి ఈ సమయమునందే మూతన వృత్తి మృదులు సెగుంగవలసిన వాడనవున్నాడు. తనజీవితమును ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకై యెన్నియో యత్నముల జేయును. లంచములేచ్చి మాయలపన్ను వాడనను. చివరకు జెయిలులో నుండు నంతకాల మట్లే యుండును. జెయిలు ఉద్యోగ సమితి దయ దాక్షిణ్యములేని కఠినమగు ఇనుపయంత్రము దాని కాలిన్యమున సాపుజేయుటకు చెక్రములలో చదురు బోసిమంచి గళో చెడుగనో స్వాధీనపరుచు కొనవలెను. జెయిలును వ్యాయముగనన్నను జెయిలునిబంధనల ప్రకారము క్రింది ఉద్యోగుల ఆశను అణపజాలడు.

ఇట్టిపరిస్థితులలో అన్యాయముగూడ సుగుణమేయగును జెయిలునిబంధనలో నిమిడియున్న ప్రారశిక్షులనుండి తప్పించుకొనుటకు అన్యాయమే ఆధారముగనున్నది. తన ఆరోగ్యమును ప్రాణమును గాపాడుకొనుటకై బలవంతముగ లంచము లీయన నియంజిన ఖైదీయే యీ అక్రమములకు బాధ్యుడనుట అసంభవము ప్రభుమునే ఇట్టి అసనుకూలావస్తలో పడుటచే ఆరోగ్యముపూర్తిగా కోల్పోయినవా రనేకులను నేను చూపగలను. అట్టియెడ కైదీలు అన్యాయ ప్రవర్తనగల అధికారులుండుటయే

మంచిదిగా నెంచెదరు. ఇట్టిసమయమున లంచముల పద్ధతియే సుగుణమునని నేను వేరొకసారి చెప్పుచున్నాను. జెయిలు ఉద్యోగులయందు సుగుణముగను కైదీలకు ఆవశ్యక రక్షణముగ నుండును. అట్టిపరిస్థితులలో కేమిచేసినను వ్యాయమే. కేవలము వ్యాయము సత్త్వినర్తన యనునది ప్రపంచమున వాడుకలో లేదు. "అన్యాయ"వను పదము అందలి హెచ్చుతగ్గులను దెల్పుచు గాని వ్యత్యాసమునుగాదు.

దేవతావిగ్రహము కన్నీరుగార్చుట నాగాపూరులో విచిత్రము

నాగపూరునుండి తైమ్మకల్లో ఇండ్ల మాకు చెందినవార్ల యొట్లు దెల్పుచున్నది. 17 వ తేదీన పాంచురంగ బుద్ధార్ద్రదేవాలయములో విశ్వేశ్వరస్వామిగ్రహానంతావిగ్రహములకండ్లవెంబడి 12 గంటల కాలము అశుప్రులు గారుచుండెను. వేలకు వేలు ప్రజలు వచ్చి యీవిచిత్రమును గాంచిరి. ఈవైపరీత్యమును గాంచి దేవాలయములో ప్రత్యేకారాధనలు ప్రార్థనలు సల్పుచున్నారు. తాజాద్దినసాహెబు మహమ్మదీయయోగి ఆనాడే చనిపోవుటచే యీవిగ్రహములు శోకించుచున్నవని కొంద రనుచున్నారు.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరములుగ కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ 1000-టికి సంవత్సర మొక టింగో రూ 22 1/2 యొప్పునను మొదొమెంటు భీమాలపై రూ 1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి రూ 18 చొప్పునను అధికమైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమానమును కంపెనీ బడసినందులకు నిరూపణము.

నూతన భీమాలు { 1923 - రూ 1,74,00,000 { 1924 - రూ 2,37,00,000

ఈ సంఖ్య లింక సథిక మగుచున్నది.

ఆఫాయకరముగ జీవ భీమాలయందు ధన ముంచుట కిదియే తరుణము.

వివరముల కీక్రింది విలాసములకు వ్రాయుడు:-

హ్రాంచి సెక్రటరీ ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు తపాల పెట్టె 8, మదరాసు.

బెంగుళూరు బ్రాంచి:

నెం 3, సాత్ వెలేడు, బెంగుళూరు. ట్రేవండ్రం బ్రాంచి: ట్రేవండ్రం.

ప్రజాసంఘముల బహిరంగ నిధులు

విమర్శకులకు ప్రత్యుత్తరము

“నేనేమి చేసినను ఏమి చెప్పినను వానిలో ఎల్లప్పుడును దోషములే కొందరికి కనబడును. అది వారి ప్రకృతి వారు విమర్శకులను ప్రకటించుచుండుట, సకృతుగా అవి నాకు పరిచయము కలదు. నాయోగ్యతను కాపాడుటకే యెల్లప్పుడును కాదు కొనియుండు మిత్రులుగూడ చాలమంది కలరు. నాయంబెన్న డును ఎట్టి లోపమును కనబడ గూడదని వారి అభిప్రాయము. నేను తప్పు చేసినదని గాని చేయగలనని గాని వారికి తోచి నపుడు వారు చాల అలజడి పడుచుండురు. అట్టి మిత్రులలో నొక రీతే ఖను వ్రాసిరి. ఇదివర కొక సారి గూడ నీ మిత్రుడు చేసిన సలహా నాకు చాల యుపకరించినది.

“మీరు చాల నిధులకు ధనమును సమకూర్చుచుంటిరని స్వానుభవమువలన నేను తెలుపగలను. జలియనవాలా, సత్యాగ్రహ సభ, స్వదేశీ, స్వరాజ్య నిధుల కిది వరకు మీరు ధనమును సమకూర్చితిరి. ఇప్పుడు దేశబంధు వంగరాష్ట్రానికి ధనమును సమకూర్చుచుంటిరి. ఇదివరకు మీ ప్రాంతాన్నిహతుల వలన ధనమును సమకూర్చుకొనిన ఆ యాసంఘములవారు ఆధనమును దుర్వినియోగము చేయలేదని మీరు చెప్పగలరే? ఇప్పు డీనిధియైన సరిగా వ్యయపరచబడు నను నమ్మకము మీకు కలదా? దీనినిగూర్చి దేశీయులకు స్పష్ట పరచవలసిన బాధ్యత మీపైననే యున్నది” అని ఆ మిత్రుడు వ్రాసెను.

ఈబాబితో లెలకు స్వరాజ్యనిధిని, పక్షిణదేశమున వరదల సహాయనిధిగూడ చేర్చవలసియున్నది.

ఇది సరియైన ప్రశ్నయే. దేశబంధునిధికి విరివిగా ధన మొ సంగినవారిలో చాలమందిగూడ యీ విషయమును నాకు తెలి పియ్యెనున్నారు. ఇట్టినిధులకు ద్రవ్యమును చేర్చునపుడు దానిని వ్యయపరచవలసిన వారినిగూర్చియు వారియోగ్యతనుగూర్చియు నేనెరుగకున్నచో నేను వాని విషయమున కలిపింపుకొనకుండనే యుండును.

జలనవాలానిధి, సత్యాగ్రహ సభనిధి, స్వదేశీనిధి అను నీ మూడు నిధులకును శంకరలాలు బాంకరు గారు ధనమును సమకూర్చి గాని నేను సమకూర్చలేదు. నాపలుకుబడిపైనగూడ వానికి ధనమియ్యబడలేదు. బాంకరు గారి వదివరకే నేను బాగుగా నెరుగుదును గాన నాపేరు నా యనవాడిననుగూడ నేనభ్యంతరము చెప్పను గాని నాపేరుపర ములేకుండ తన పేరుతోనే ఆ ధనమునంతను సమకూర్చ గలిగి నంతపలుకుబడి బాంకరుగారికి కలదనిగూడ నేను బాగుగా నెరుగుదును. వానినిగూర్చి సరియైన లెక్కలు వ్రాయబడెను. పత్రికలలో ప్రకటింపబడినటులగూడ నాకు జ్ఞాపకమున్నది. ఎట్లులే నను అవి పెద్దమొత్తములు గావు.

లెలకు స్వరాజ్యనిధి

లెలకు స్వరాజ్యనిధినిగూర్చి మాత్రము చాల ఆక్షేపణ లను నేనుగూడ వింటిని. అది మిక్కిలి గొప్పమొత్తము. ఆలెక్కలను బాగుగా పరిశీలించినచో పరిపాలనమునం దజాగ్రత్త యేమియును లేదనియును, వర్తకసంఘములతో పోల్చిచూచిన ధనవృద్ధిగూడ చాలతక్కువయేయనియు స్పష్టముకాకపోదు. వర్తకసంఘములవారు తరుగుగా 100 కి 10 వంతులు రానిపోని బాకీలక్రింద వ్రాయుచుండురు. ధక్షిణాఫ్రికాలో పెద్దవర్తక సంఘములుగూడ 100 కి 25 వంతులు తరుగువరకులక్రింద ఖర్చు వ్రాయుట నేనెరుగుదును. లెలకునిధిలో 100 కి రెండువంతులైన ధనవృద్ధి కలగలేదు. కోశాధికారిగా నున్నవారు ప్రతి అంకెను రసీదు (బీచరు) కావలెనని పట్టుపట్టుచున్నారు. లెక్కలను తరుమగా తనిఖీ (ఆడిటు) చేయించి ప్రకటించు చున్నారు. కొంత నుండి కాంగ్రెసు నేనకులు తమ కి య్య బడిన మొత్తములకు లెక్కచెప్పకుండ ఆ పహరించిన మాటయును నిజమే. వందలకొలది మనుష్యులవ్యారాపనలను చేయించునపుడు అటుల అద్యక్షుల నియ్యక తప్పదు. పెద్ద ఉద్యోగులు అశ్రద్ధయును అక్రమమును చేయునట్లు ఖచ్చితముగా చూడవలెను. ఇంత గొప్పయెత్తున పని జరిగినపుడు గూడ చాలవరకు లెక్కలను సరిగా ప్రకటింప గలుగుట గొప్ప విశేషమనియే నా అభిప్రాయము.

జలనవాలా బాగునిధి

దీనినిగూడ లెక్కలను సరిగా వ్రాయించి ప్రకటించిరి. కార్యాలయమున పరిశీలన చాల బాగుగానున్నది. ఆఫీసును మంచి స్థితిలో నుంచిరి. దానికి పండిత మదనమోహన మాలవ్యా గారే మూలపురుషులనదగును. ఆ తోట అదివరకు చాల అస

హ్యముగా నుండెడిది. ఇప్పు డతి మనోహరముగా నున్నది. తగిన స్మారక చిహ్నము నింకను నెలకొలుపలేదు. ధనమూరక మూలు గునున్నదను ఆక్షేపణలు మాత్రము వినబడుచున్నవి. అందుకు నేనే చాలవరకు బాధ్యుడను. ప్లానులుగూడ తయారైనవి. ధన మును సమకూర్చకముందుగల పరిస్థితులు వెంటనే మారిపోయెను. ఆఫీసునుగూర్చిన తగాదా లింకను పూర్తిగా తొలగలేదు. ఆ స్మారక చిహ్నము గాఢమతసామర్యచిహ్నముగా నుండవలెను. అచట నా 18 వ లేదీని హిందూ మహమ్మదీయసిక్కు రక్షము మిశ్రమమై ప్రవహించెనుగాన నాచిహ్నము అభ్యవ్యయము నైక మత్యమునకు నిదర్శనముగా నుండవలెను. నేడెట్టి యైకమత్య మెచట నున్నది? ఐకమత్యము కలిగిన పిమ్మట స్మారక చిహ్న మునుగూర్చి ఆలోచింపవచ్చును. ప్రస్తుతము అమృతసరలో యిరుకు వంకర మురికి సందుల నడుమ నిర్మలముగ నుం డిన ఆలోచియే స్మారకచిహ్నము కాగలదు.

దేశబంధు స్మారకనిధి

ఈనిధికి కోశాధిపతిగా నున్న వారిసామర్థ్య మగణ్యము. ఆయన యొక్కడే వేయిమందిపెట్టు. కాని ఆ అధికారము ఎల్లకాలమును ఆయనకే యుండదు. చివరకు ధర్మకర్తలకే సంక్ర మించును. మొదటి బ్రష్టీలను 5 గురిని దేశబంధుదాసుగారే నియమించిరి. వారందరును ఫీతిమంతులును విఖ్యాతులు నైయు న్నారు. వారైదుగురును కలిపి సర్ నీలరత్న సర్కారు, ఎస్. ఆర్. దాసుగార్ల నిర్దేశనిగూడ బ్రష్టీలుగా ఎన్నుకొనిరి. వీరితో బ్రష్టీలు ఏడుగురైరి.

సర్కారుగారు కలకత్తాలోని వైద్యశేఖరులలో సగ్ర గణ్యుడు. దాసుగారు అడ్వకేటు జనరలు. దేశబంధునకు యీ తడు పినలండ్రెడికొడుకు. ఇట్టి మహనీయులు బ్రష్టీలుగా నుండి నను నమ్మజాలనివారి కిక నెవ్వరునుగూడ నమ్మకమును కలిగింప జాలరు. దేశబంధుదాసుగారి భవన మచటనున్నది. వారి కోరిక ప్రకారము దాని నువయోగములోనికి తెచ్చుటకు బ్రష్టీ లలో నొకరగు డాక్టరు విభనుచంద్రరాయిగారు చాల శ్రద్ధగా పని చేయుచున్నారు. ఇతడుగూడ గొప్పవైద్య శేఖరుడే. ఎస్.ఆర్. దాసుగారు అడ్వకేటు జనరలు అగుటచే బ్రష్టీగా నుండగూడ దని కొంద రనుచున్నారు. అది న్యాయశాస్త్ర సంబంధమైన ఆక్షేపణ. అది నిజమే యైనచో తగినవారిని మరియొకరిని నియ మించెదరు. ఆక్షేపణ లేనిచో దాసుగారే బ్రష్టీగానుండురు. ఆయనను నేను బాగుగా నెరిగియున్నాను. ఆయనవలన నెట్టి శ్రద్ధాలోపమును ఎప్పుడును జరుగదు. ఆయన యిప్పుడు యిం గ్గాండుదేశమునకు వెళ్లిరి. వెళ్లబోవు వరకును చాల శ్రద్ధగా చూచుచునే యుండిరి.

తక్కిన బ్రష్టీలలో నెవ్వరునుగూడ అశ్రద్ధచేయువారు కారు. ఇది వంగరాష్ట్ర స్మారకచిహ్న విషయము.

అఖిలభారత స్మారకచిహ్నానికి నేనుగూడ నొకబ్రష్టీ గా నున్నాను. దానిసంకల్పము నాకు ప్రియతమము. తక్కిన బ్రష్టీలందరునుగూడ విఖ్యాతులే. కార్యదర్శియును కోశాధిపతి యును అనుభవజ్ఞులు. కాంగ్రెసుకుగూడ వారే కార్యదర్శిగను కోశాధిపతిగను యున్నారు.

అన్నిటికంటెను దేశీయుల పరిశీలనమే ముఖ్యతమమగు దీక్ష. బహిరంగనిధుల బ్రష్టీలు నిష్కపటచిత్తులుగా నుండుట ముఖ్యతమమేగాని దేశీయులు ఉపేక్షబూనుట పాతకమే. కాని అవివేకపు విమర్శ యుచితపరిశీలనము కాజాలరు సాధారణముగ అవివేకపు విమర్శలే కనబడుచుండును. లెక్కలతోను తనిఖీల తోను పరిచయముగల ప్రముఖులు కొందరు తీరుబడిచేసుకొని యిట్టినిధుల లెక్కలను తనిఖీచేసి లోపములను వెల్లడించుచుం డుట చాల ఉత్తమమగు సాధనము (మో. క. గాంధీ—ఎంగు యిండియా—ఆగష్టు 20)

పానిపట్టు పోరాటము

గవర్నరు న్యాయము జరిపెదనని వాగ్దానము చేయుట—హరతాళము ముగిసినది

సిక్ఖా, ఆగష్టు 28:—గవర్నరు శ్రద్ధతో విని న్యాయము జరిపెదనని వాగ్దానము చేసినట్లు పానిపట్టు హిందూ ప్రచారక సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. గవర్నరు కిధాలుకు పోవునం డగా వేయిమంది జాటులను గ్రామస్థులును శాంతముగా కాం పుకు బయట చేరి గవర్నరుగారికి స్వాగత మిచ్చిరట. దానిపై గవర్నరున్యాయము జరుపుదునని నమ్మకముచెప్పెనట. అప్పుడు ఛౌదరి దులీచందు, పీరుసింగు తదితరజాటునాయకులును పట్టణ ములో బయలుదేరి హేపులను తెరవవలసిన దని హిందువులను హెచ్చరించిరి. అంత హరతాళము ముగిసెను. (అ. ప్రె.)

విజి ఆఫ్ కన్వెంటు బిల్లు

స్త్రీలకు పురుషసాంగత్యోచిత వయస్సు

మహాత్ముని అభిప్రాయము

“ఈచట్టమిప్పుడు భారత శాసనసభయందు చర్చింపబడు చున్నదని జినరాజదాసుగారి భార్య శ్రీమతి డొక్టోరిగారు ప్రకటించిన లేఖను నేను చూచితిని. ఆచట్టము సంగతి నాకింత వరకును తెలియదని నేను ఒప్పుకొనకున్న ఆసత్య దోషము కలు గును. స్త్రీల వయోపరిమితిని 14 ఏండ్లకు హెచ్చించినను చాలదు గాన 16 ఏండ్లకు హెచ్చించవలె ననియే నేను మనుషూర్వక ముగా గోరెదను. నేనీ చట్టమును గూర్చి యేమియును తెలుప జాలనుగాని చిరుతప్రాయపు అమాయక బాలికలను కామాంధు లగు పురుషుల బారినండి కాపాడుటకు ఎవరెట్టి యుద్యమమును ప్రారంభించినను గూడ నేను పూర్తిగా నామోదించెదను. బుద్ధి యెరుగని పసికూనకు పుస్తక కట్టినంత మాత్రమున యుక్తవయసు రాకముందు సాంగత్య మొనరింపుటకుయే. కామాంధునకునుగూడ దానికి నాడు మగడను కారణమున నధికారముండ గూడదు.

14 ఏండ్ల బాలికనుగూడ పునస్సంధానము చేయగూడ దనియే నా అభిప్రాయము. అతిబాల్యవివాహము మొదటి అసర్థకము, బలవంతపు శోభనము రెండవ అసర్థకము, బాల్య వైధవ్యము మూడవ అసర్థకము. వివాహవిషయక మగు నీదురా చారమువలన మన దేశమునందలి బాలికలలో హెచ్చుమంది యీ మూడు అసర్థకములకును పాలుగునున్నారు. శరీరము బాగు గా వికసింపకముందు శోభనము చేయుటవలన చాలమంది బాలి కలు పసికూనముననే బిడ్డలను గని ఆరోగ్యమును పూర్తిగా గోల్పో యిరినిగూడ నే నెరుగదును. కావున యీ అసర్థకములను తొల గింపుటకు ఉచితమైన చట్టమును చేయవలసినచో నేను మనః పూర్వకముగా ఆమోదించెదను. ఇప్పుడున్న చట్టము నైతము ప్రజల సహాయము లేనందున నిరుపయోగమై యున్నదని నాకు తెలియును. సంస్కృతల నెదుర్కొనుచున్న గొప్ప కష్టమిదియే. ప్రజలు యిట్టిసంస్కారముల నామోదించునటులజేయుటకు అత్యధికమగు ప్రచారమును విడువకుండ చాలకాలము జరుపుటవసరము. భారతీయ కన్యకలు చిన్నవయసునందే వివాహితలై, సంతాన వతులై, విలింతువులై, రోగపీడితలై, అకాల మరణములకు పాలుకాకుండునట్లు వారిని కాపాడుటకును, ఎముకల పోగులగు శిశువులు కలుగుటకు హిందూమతము కారణ మగుచున్నదను దుర్మతము కలగకుండ హిందూమతమును కాపాడుటకును పూను కొనిన వారి నందరిని అభినందించుచు వారి యుద్యమము కొన సాగునట్లు చేయుమని దైవమును ప్రార్థించెదను.” అని మహాత్ముడు వ్రాసిన వ్యాసము నిన్న 27 వ తేదీని వెడలిన ఎంగు యిండి యాలో ప్రకటింపబడెను. (ప్రత్యేక తంతిచార్.)

స్త్రీలు నెల్ వెటి 2263

గడచిన 50 సం॥ముల నుండి పరిశోధన చేయబడిన వాటి అన్నిటిలోను ఇది యొక్కటే స్థిరముగా తేలినది. ఇది ఇతర కల్పితమైన వాటివలె పనికిమాలినది కాదు. తామర, గజ్జి (డోల్బిన్ ఇచ్), కురుపులు, గండమాలు సంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగునవి పూచీగా కుదురును. అనేకులు యిందువలన జీవిం చుచున్నారు. మీ రేల ప్రయత్నించకూడదు.

1 డజను బుడ్లలెల రు 9-0-0   1-కి ధర రు 1-0-0.
మాచే కనిపెట్టబడి, మద్రాసు రాజధాని, బర్మా, సిలోను మొదలగు చోట్లకు మేమే స్వయముగా పంపుచున్నాము.
Collingwood & Co., Mount Road, Madras

మొదటి తరగతికి చేరిన

అమోఘమైన ఔషధములు

నారకురుపు, రింగువరం (తామర) తేలుకాటు, ఎలుక కాటు, కుక్కకాటు, మొదలగునవి తప్పక కుదురును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0. రక్తమూలము, లోమాలము, పాముకాటు మొదలగువాటికి పైకి లోనికి ఉపయోగించు ఔషధముల నెట్లు 1 కి రు 5-0-0. తెల్లకుప్పము, అశీర్ణము, అతిమూత్రము, ఉబ్బనము, కొరుగు మొదలగువాటికి బుడ్డి 1 కి రు 10. నిద్ర లేమి, సరముల బలహీనత, త్వయం, అండవాతము, ఏనుగుకాలు మొదలగువాటికి బుడ్డి 1 కి ధర రు 15.

ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాసిన ఔషధములు పంప బడును. ప్యాకింగు తపాలఖర్చులు వేరు. ఒకదాని తెప్పించి చూచిన మీకు తప్పక నమ్మక ముగలుగును.

K. S. G. Chari, Santa Cruz, Bombay

అస్తిమూల పరాజయము

తనికాచలం చెట్టిగారి ఆశ్రయము

యం. సింగార్యలు చెట్టిగారిలుల వ్రాయుచున్నారఁ :-
ఒకటే రోదనము

నే నీమధ్య గ్రామాంతరముతోయి చెన్నపురికి తిరిగి వచ్చి తనికాచలంగా తంజావూరులో జరిగిన బ్రాహ్మణేతర భలో గావించిన యువస్వామిని జదివించి అది చదువున ట్టికి 'అయ్యోపాసము' అనిపించెను. ఈయన నాకు ప్రాతలపు మిత్రుడు దురదృష్టవశాత్తు యెన్నికలలో నోడిపోయి యిండుమారులు అసహజము లేదు. వినన నాకు ముందొక ధమక కనికరము గల్గెను. ఓడిపోవడము బాగా నేయున్నది. అని తంజావూరులో నంత తెలివితక్కువగ మాట్లాడుటయేమియు బాగాలేదు. ఆయన మాపక్షమును గూర్చియు యెన్నిక ధతులగుర్చియు గావించిన పిచ్చి విమర్శకు యేమియు ఆశ్చర్యము కలుగలేదు. కాని చదువకొన్నవారున్న బ్రాహ్మణేతర భలో అధ్యక్షపదవినుండి యేమో నాయకుడుగ నుండి మా దర్శకముగ నుండు నుపస్వామి మిచ్చుననుకొన్నపుడు తన ఆ గోశమును జెబుచుట మిగల తెలివి తక్కువగ నున్నది. ఆయన ఉపస్వామిని విని సభ్యులందరూ ఆశాభంగము గాంచి ముండవలయును. ఇప్పు డీకాలమున ముఖ్యముగ కావలసిన గాఢము గూర్చి యేమియును జేపవు కుండు సమ్యునిసిపలు యెన్నికలలో స్థానముతోయి న దకభినతము జేపవడగను. ప్రజాప్రభుత్వము గావలెనను స యారోజులలో నిదియొక పెద్దవింతయో? కాని తంజావూలో నిట్టియుపస్వామి మిచ్చినందువలన వారలకు ఆశాభంగముగ నున్న మాకేమియు నట్టిది గాన్పించుటలేదు. మేము తనికాచ గారిని చిన్నప్పుడు చదువుకొనురోజులనుండియు యెరుగుము. ఆయన ఓడిపోయినవిషయమును మనస్సులోనుండు క దానిని సద్భావముతో వీక్షించి తన కయిష్టమును మరి తరవిషయములనుగూర్చి చెప్పియుండవలసినది. లేదా తానప యముగాంచిన రంగములోనే మరియొక నూతనవిషయము పెట్టి చెప్పియుండవలసినది. ఆయన యందులో నేమియు గలేదు. అటుగోలుతనముననుండు చిన్నపిల్లలవలె తానపజ గాంచినందుల కేడ్చుచు ప్రవృత్తులు విజయముగాంచి తన నప యముగాంచునటుల జేసినవారగుటగూర్చి వివాదముదెచ్చెను. చట్టినండి చివరవరకును యాదేడుపుదప్ప మరొకటిగాన దు. బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు పట్టు గొమ్మయగునంతటి రు జేసినపని యిదియే. మ్యునిసిపలుసభలో నొకసారి రెండు ర్లు గిలకవలె పైకెగసి తగ్గిపోయిన దెరుగుదుము. కాని చట అట్లెగయుటయులేదు. తగ్గుటయులేదు. మ్యునిసిపలు లిలులో స్థానముతోయేనేయని యేడ్చుటకుమాత్రమేలేచెను. బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు పట్టుగొమ్మగనన్న యింతటివారు ష్చజేతమున బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధి కెట్టిమార్గమును జా ర్కపోయిరేయని మాత్రము విచారముననున్నది.

తంజావూరులో తనికాచలముగారు జూపిన విధేనుగూర్చి ంరిగవిమర్శించుట యిక్కడవనిగాదు. శత్రువు పెన్నిచ్చి రునపు డతనిపై తుపాకులచేల్చుట యనవసరముగాదా! కాని కెనదిరుగుటలోగూడ తనికాచలంగారు కాస్త యేదో నోకె టుచేత అందులకు కొంతసహధానిమిచ్చి ఆయనయు ఆయన ఓమును శాంతించునటులజేయుట యనవసరముగను.

క్రొత్తగా లాయబుచ్చ వృత్తి నేర్చుకొనువానివలె కాచలంగారు స్వరాజ్యపక్షము వారినిన్ని వారి గార్లములనును ఖండింప మొదలుపెట్టిరి. కోట్లలో కేసు ప్ర ఓడిపోవునట్లున్నయెడల వారికిరపు అటోర్నీని తిట్టడము గారంభించివచ్చుచున్నది. తనికాచలంగారిలు మాట్లాడిన మా గిన ఆయన విజయము నెందుకు గాంచకపోయెనో నిజమై కారణములను ఆసభ్యులు చెలిసికొనజాలకపోయి.

ఎందు కజయముగాంచెను

మ్యునిసిపలు యెన్నికలలో ఆయన అపజయము గాంచి ఆయన తప్పుగా జెప్పినటుల బ్రాహ్మణులు పన్నాగము పన్ని పనిజేయుటలన గాదు. ఇన్ని సంవత్సరముల నుండి యను తనికాచలంగారు భక్తితో ననుసరించుచున్న ఆపాట్ల ాగ్ధావర్తములలో గల అన్యక్రము లుండుటయే యందుకు కా యు. ప్రపంచము విముక్తిని గాంచుట కెన్నియో సందర్భము జేసెనుగాని యీపార్టీ యంతప్రతికూలముగనున్న దింకొకటి ఓక్కడను గాన్పించలేదు. దేశమేమైనను సరే తను పక్షము కోందరకు లాభము గల్గిన జాలనని చూసుకొనుచుండెను.

ఏమి సంవత్సరములు కలసి ఒక్కటిగ దేశమొత్తమున పనిజే సిన దేశమును రెండు జేసెను. దేశమును నిరంకుశపాలనమునుండి తొలగించుటకు జేయు ప్రయత్నములన్నిటికీని వారు ప్రతి కూల గ నుండిరి. ఇంతటితో యూరకొనక తను పక్షము వా రి కి ఉ ద్యో గ ము లు ను, హో దా లు ను, బి రు ద ము లు ను గా వ ల యు న ని దేశ ము న్నాయ్యముగ గోరు వాంఛితములను, చేయు సందర్భములను అణగదొక్కుటకై ఆనిరంకుశపాలనముతోనే జేరజొచ్చెను. అ టువంటిపక్షమున కభ్యర్థియైనపుడు యెవరైనను సరే యెట్లు విజయముగాంచ గల్గును? ఏపక్షమైనను దేశస్వాతంత్ర్య మన్న నే ఆ పద్ధతులు మార్గములన్న నే విరోధభావముతో నుండు నపుడు ప్రజలు వారి నామోదింపజాలరు.

గత వత్సరము మ్యునిసిపలు అధ్యక్షుడుగ నున్న తిరుగు రైపిల్లేగా రేకారణములచేత నోడిపోయిరో యిప్పుడు తనికా చలంగారుగూడ ఆకారణములచేతనే ఓడిపోయిరి. ఈసంవత్సర ముగూడ వోటర్ల మనములం దాకారణములే పనిజేయుచుండె ను. గతవత్సరము కాంగ్రెసు 9 స్థానములలో 7 స్థానములను సంపాదించుట కేకారణములు ప్రబలియుండెనో యిప్పు డీసం వత్సరము 7 స్థానములలోను 5 స్థానములను సంపాదించవలె నను టకుగూడ పనిజేసెను. దేశమును ప్రేమించువా రందరూను స్థానికసంఘము లన్నిటిలోగూడ నీకారణములే ప్రబలి స్థానములన్నియును కాంగ్రెసు అభ్యర్థులే సాంచునటుల కోరవచ్చును. ప్రజలకు పైకెగల దేశభక్తిని మ హాత్ము డు ప్రబోధము జేసిన పృథ్వి నుండియును యీ కా రణములు పనిజేయజొచ్చెను. తనికాచలంగారు దేశము యేమా ర్గమున బోవుచున్నదో కనుగొనక దానివలని లాభమును చెలిసి కొనకపోవుటచేతనే యీవిధముగ సర్వాపజయమును గాంచె నని స్పష్టముగ చెలియుచున్నది. నేనెక్కడ నాప్రాముఖ్యమె క్కడవని గ్రుడ్డిగ నమ్మియుండి ప్రజలు యేదైన పనిజేయుటకు ముఖ్యములగు కారణభూతములే వుండునో చెలియక తనికాచలం గారు స్వరాజ్యపక్ష విజయముపై మండిపడుచు బ్రాహ్మణుల క్షుట్రులవలన వారు విజయముగాంచినది యూహించుచున్నార!

స్వరాజ్యపక్ష మెట్లు విజయముగాంచెను?

బ్రాహ్మణులు బాగా పనిజేయుటవలనే స్వరాజ్యపక్ష మువారు విజయము గాంచినది వాచమునకై యంగీకరింతుము. తనికాచలంగారింతకన్న యెక్కువ తెలివిలేటల నుపయోగించి ఆవోటర్లనే తనకు వోటుజేయుచుకొనునటుల జేసికొనకుండ యెవ్వ రాటంకపెట్టిరి. బ్రాహ్మణేతరపక్షము స్వరాజ్యపక్షము వారి పన్నాగములనే బన్ని యింకను యెక్కువ యుపయో గించి విజయముగాంచి యుండవలసినది. కాని బ్రాహ్మణేతర పక్షమునందు ప్రజలను కార్యకూరులజేయగలట్టి మూల మేమి యులేకపోవుట చేతనే సర్వాపజయము గాంచెను. పండితపుస్ లలో నుండి యెవరికిని పట్టు సంచి రానేరదు. అటువంటిప్పుడు స్వరాజ్యపక్ష మువారు మీ కన్నయెక్కువ బల గముగగ్గి పన్నాగముల పన్నిరని యేడ్చెందులకు? ఇట్టి వైఖరి గని సదాలోచనపరుడెవడును గౌరవింపజాలడు. తనికాచలం గారు తమ బ్రాహ్మణేతరుల జేమమునకు నుంచివారిని నన్ను పాలకబాతి అంగ్లేయులైనను గౌరవింపజాలరు. సక్కా అంగ్లే యునకు స్వరాజ్యపక్షమువారన్న యిప్పుడు తేక పోవచ్చును. కాన మా ఉద్దేశ్యముల యాధిక్యమును, నిర్బలత్వమును, ఉన్నమ ధీరత్వమును ఆయన తప్పుగొనజాలడు. కాని కుండేటినివేటాడు చు జేటకుక్కతో ఆడుకొనువానిని జూచిన మాత్ర మాతనికి కోపమునచ్చును. ఇంతకును తనికాచలంగారు క్రిందికి యెన్నిక లలో నెందుకపజయముగాంచిరి? ఎందుకంటే, పట్టుము లో కాస్త ఆలోచనకైకలవా రెవరైనను ఆ పక్ష నుండే గౌ రవము పోయెను. ఈ మహాస్థూణములోని పాగుల కేమమునకు ఆయనపక్షముయే పనియుజేయ జాలకపోయెను; బ్రాహ్మ ణేతరులు ఆపక్షమునందుంచిన విశ్వాసమును ఆయన పక్షము భగ్గుముజేసెను; ఆయన పక్షపు నాయకులను, ఆయన జెప్పిన టులమం త్రులును గూడ యెంత నే ప టికిని తమమాట దాము దామకొనిరేగాని త్యాగవనునని జూప జాలకపోయిరి. చివర కింకొకటి చెప్పవలసియున్నది. పౌరజీవన మేమిటో అధర్వములెట్టివో ముఖ్యముగ పట్టణములో జీవితమున కనవరమైన వానిని ఆయనపక్షము వోటర్లమనస్సులలో గలుగ జేయ జాలకపోయెను. బొంబాయి ప్రైముస్ అన్నటుల తని కాచలం గారును ఆయన పక్షమువారును స్వపక్షాభిమానముతో కొట్టుకలాడుచుండుటలననే తత్పరమునకు కారణమయ్యెను. కాంగ్రెసుపక్షము విజయముగాంచెను. ఎందుచేత? త్యాగముద్ధి తో నుండి స్వాగ్రహముగోరక పోవుటచేత; దేశమును లక్ష్యము నందుంచుకొని, అధికారము ప్రతిష్ఠ, స్వాతంత్ర్యమునకై ప్రా ణమును విత్తియును సర్వస్వమును అర్పణజేయుటచేత; ఈపక్ష మును తమకన్నకుండు దేశమే యెక్కువని తలంచి, భాగ్యము కన్న దారిద్ర్యమే యెక్కువనితలంచి, అనుభవముకన్న కష్టమే యెక్కువనితలంచు నాయకులచే నడు ప బ డు చుండుట చేత విజయము గాంచెనని చెప్పవలయును. ఎన్ని జేగాని

యము లున్నను మేమెప్పుడును స్వాగ్రహమును గోరలేదు. అందు చేతనే విజయము గాంచితిమి. కాంగ్రెసుగల్గి, తనికాచలము గారిని ఓడించినది అందరి సభ్యులకై కిగూచి కేమముల చేత గాదు. అట్టివి వారికేమియును లేవు. ఆ విచిత్రపురుషుడు మా అందరలోను రవుల్కొన్నిన స్వాతంత్ర్య లేజమే యిందుకు కారణము. ఆ లేజమే లేకున్నయెడల యీజీవిత మొక్క నిమే మమైనను యుండవగదు. మేముపడిన కష్టములనల్ల ను బాధలవ ల్లను మాత్రమే జన్మింపజేయును. లేకుండ జేసితిమి. మేము వోటర్లప్రేమను సంపాదించుటకై యీమంత్రములనే ఉచ్చా టన జేసితిమి. ఈ పన్నాగములే యీ భాగ్యమే మాపక్షమున కును ఉద్భవమునకును విజయము గలుగజేసెను. ఇదియే మా విజయమునకు రహస్యము.

తన అపజయము తనపక్షమువారి సానుభూతితో కప్పి పుచ్చుకొనుటకై జేయు ప్రయత్నములో తనికాచలంగారు అస వ్యములగు అసత్యప్రలాపము లన్నిటిని గావించిరి. యస్. శ్రీ నివాసయ్యంగారు నాయకత్వమును బాగా కాశ్యతముగ నుండు కొనుటకై డబ్బును బాగా వెచ్చించి తాంత్రికముగ పనిజేసెన ని ఆయనయన్నమాట జూడుదు. తంతకన్న యెక్కువదోష మిం కొకటుండునా? తనికాచలంగారి డివిజనుకు ముందు నన్ను బెట్టి తరువాత మదనగోపాలుగారి డివిజనుకు మార్చిరన్న విషయమును చెప్పినయెడల తనికాచలంగారు అయ్యంగారినిగూర్చి దూషణ ములు పారబాటున నంటినచెప్పి ననుస్కారము జెప్పవచ్చును. ఇకను పల్లెవాడు బ్రాహ్మణునివలతోనేయే బ్రయత్నించుటయు బ్రాహ్మణుడట్లు పడకపోవుటయు అసంభవ ప్రలాపము. బ్రాహ్మణేరు డెవడైన యిట్టికల్పన జేయుటగాని వినుటగా ని తెలివితక్కువ. ఇటువంటి ప్రలాపము లన్నట్లుడాడవలసినవి. ఈఅన్యాయదేశము లన్నిటిని సృష్టించినవారి బాధిదాడు అది ప నికివాలినదిగ దోచును. ఇట్టిదూషణవాక్యము లాడునపుడు వా నిని మాన్పించివేయవలెననియే మా ఉద్దేశ్యము. దేశముయొక్క చావుబ్రతుకులను గూర్చిన విషయమునచ్చినపుడు మరియేజాతిని గూర్చిగాని దూషణజేయుట బ్రాహ్మణేతర జాతీయంతకును మ చ్చయేయగును. ఇంతవేద మింకొకటుండును. అందుచేత మాబ్రా హ్మణేతర రక్షణ క్షేత్రము లు సంఘమునం దిట్టి దోష ములు లే కుండు జేసి దేశ స్వాతంత్ర్యము నకై యెవరి దారిని వారుపనిజేసికొననిచ్చి దూషణములతోపని సాగకుండ జేయకుండెయెడల యుక్తమని నేనుగోరుచున్నాను

వరియొకవిషయము, స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థులను యెట్టి హోదా లేనివారిని బెట్టిరని ఆయన నుడివెను. తనికా చలంగారి అంతటి బ్రాహ్మణేతర నాయకుడు యిట్టి ప్రలాపము గావించుట పనికివాలినదే యగును. పట్టణములో వోటర్లు పుర సభయందు తమ ప్రతినిధులుగ నెన్నుకొన్నవారిని హోదాలేని వారని పిలుచుట సాహస మనవలయును. పట్టణమునం దెన్నిక దారులు గడ్డి పోవలవలె పనికిరానివారి నెన్నుకొనినటులకన్న భూరత్వ మెక్కువకు బోవునా? చెన్నపురి పౌరులు తమ తెలివి నంతనుజూపి, మ్యునిసిపలు సంఘమునుండి వరుసన యిద్దరుఅభ్య థులను తనికాచలం చెట్టిగారినిగూర్చి కొద్ది మాసములలో తొల గించి వారి స్థానమున దేశభక్త గల్గి పౌరులభక్తిని సంపాదించిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల నెన్నుకొని గడ్డిపోచ లెవరో, నిజముగా హోదా యున్నవారెవరో వ్యక్తిముజేసిరి. తనికాచలంగారు కొం చె మాలోచనగల్గి తమ యింటిని దామే కూల్చుకొనకున్నయెడ ల బాగుండెడిది.

ఆయన చివరకు కాంగ్రెసు ఉత్సేహములలో ప్రజలు తగని అల్లరిజేసి అక్రమముగ ప్రసర్తించినది దెప్పిన విషయము లు సత్యముగావు. తనికాచలంగారికి మ్యునిసిపలు సభయందు స్థానము బోవుటతో మన నిమిత్తముగూడ బోయినట్లుగాన్పించు ను. అట్టి నాయకత్వమును నమ్మిన దేశము బాగుపడునా! ఒక్క సంగతితోనివన్నియును అబద్ధములని తెలియగలవు. పోలీ సుగార్లు లేకుండ కాంగ్రెసు ఉత్సేములు జేసకువేలు జరుగనపుడు నువనగోపాలుగారి పక్షము వీధులలోనున్నవములు జరుపున పుకు అశ్వాగోహాలను సాజ్జెంటులు కాన్వేన్షిలులుకాపలాయుం డిరి. న్యాయక్రమములకు బద్ధులమైయున్నా మమవారుగూడ యిట్లు న్యాయక్రమములను గాపాడుట చిత్రముగనున్నది.

దేశముపై ప్రేమలేనివారికి దప్ప కాంగ్రెసు ఉత్సేహముల ఆసక్తికలనుగూర్చి యెవ్వరును పంచేమీక్షనజాలరు. తనికాచలం గారి కిదేశభక్తి లేకపోవచ్చును. అయితే లక్షలకొలదిమంది లో నీ భావముగలరు. దానిని రవుల్కొల్పుటకు ఒక్కరవ్వగా నలసివచ్చెను. దానిని సకాలమున మహాత్ముడు ప్రజ్వరిల్లజేసెను. ఈరవ్వ మం డి న పు డే 80 వేల మం ది దేశ స్వాతం త్ర్యము నకై కారాగృహ వా స ము జేరిరి. ఈరవ్వనుండుచేత నీయవరాజావచ్చినపుడు గొప్ప పౌరతాతముగల్గెను. ఈరవ్వ ప్రజ్వరిల్లుటచేతనే గల్గినసభ్యులను భుజములపై బెట్టుకొని పట్టణముంతయు నూరేగించిరి. ఇట్టిదేశ భక్తి పురస్కరమునకు నుత్సేహములలో నల్లరులను గోలలను జేజూచువారల హృదయము అయోమయములు గావలనుగాని న!

మతభాషాపాఠాలు

విశేషముల కొక మనవి

చట్టనిర్మాణసభల కార్యక్రమము మొచ్చు పుటలు నిండుచుండుటచే నలము చాలనందున అనేక వృత్తాంతలేఖలు, జాబులు ప్రచురింపజాలక పోతిమి. ఇకనుండి సక్రమముగ ప్రకటింపబడగలవు. ఆంధ్రసాహిత్య సంపాదకులు.

పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారి సంగీతకచేరీ:-

రామోపు ఆదివారమునాడు, ఫోక రే ఈ లు లో సాయం త్రం నాల్గవరకుండుటకు పారుపల్లి రామకృష్ణయ్య పంతులు గారి గృహము జరుగును. పి. ఎ. కుందరం అయ్యగారు ఫీజులు వాయించెదరు. పీతాంబరం దేశాయిగారు మృదంగమును వాయించెదరు. ఎల్లరును విచ్చేసి యానందింప బ్రాభితులు.

మెడేనా కొల్లగొట్టుట-మహమ్మదీయబహిరంగ

గసభ, హక్కులు:- మెడేనా కొల్లగొట్టి మహమ్మదు ప్రవక్తగారికి అపాయము గలిగించిన వారై మదరాసు మహమ్మదీయులలో కోపాన్ని రగుల్పాల్సివచ్చింది. తిరువళ్ళిక్కణి వీధి లో రేపు 80 వ తేదీ 6 గంట బహిరంగసభ జరుగును. ఆదివారము హారతాళముజరిపి తమ శోకమును తెల్పు ఊరేగింపు జరుపుటకు గూడ మహమ్మదీయ ముఖ్యులందరు యత్నముల జేయుచున్నారు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:- కడచిన ఆరే నె

లలో 15 వ సంవత్సరము ప్రారంభమయినది. ప్రతిసెల ద్వితీ యాంత్యాదివారములయందు పెరంబూరిలో దైవప్రార్థనసభ లు సమావేశమగుచున్నవి. చాలకేటలో వావిళ్లవారి ముద్రా త్తరకాలయందు ప్రభుమస్థిరవారము వాడు దైవప్రార్థనజరుగు చున్నది. ఈసంవత్సరము ప్రార్థనతరగతికి జేరు విద్యార్థులు త్వర లోజేరవలయును.

రేపు ఉల్లి 8 గంటలకు పెరంబూరిలో ప్రార్థనగృహము

దైవప్రార్థనలుపఱచును:- మునీశ్వరయ్య.

శ్రీ సమ్మాత్సరుల అవతార వైభవ కాల

క్షేపము:- శ్రీ సేవముదలియొక్క యంశావతారమై ప్రపన్నజనకూటస్థులై సకలవేదములలో సామవేదము సారభూ తమైనట్లు, సకలదేవతప్రబంధములలో సారభూతమైనట్టి తిరువాయ్మొలిన సాయించినవారై వేంచేసియుండు శ్రీ సమ్మాత్సర వారలయొక్క యవతార వైభవమును తిరుమొలైతెనొయిల్ కందాడై భగవద్విషయభూషణం విద్యాక రామానుజాచార్య స్వామివారు చెన్నపట్టం ఆచార్యకవిధి శ్రీ ఉడయవరుల సన్నిధియందు 1925 సం॥ ఆగష్టు 30 తేదీ ఆదివారం ప్రాతః కాలము 7½ మొదలుకొని యుపన్యసింపుదురు.

శ్రీ రామానుజదాసులు.

ట్రాము నొఖరులసంఘము:- ఈసంఘమువారి

సాధారణసభ నిన్నరాత్రి చింతాద్రిపేటలో జరిగెను. సంఘకార్యదర్శియగు ఎ. శ్రీరాములునాయుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నొఖరుల యిబ్బందులగుర్చి తానెన్ని లేఖలు వ్రాసినను అధికారులుద్దమండి జవాబులేదనియు, ఈ సంఘ ము స్థాపించినప్పటినుండియు అధికారులు తమకు ఎక్కువ యిబ్బందులు కలిగించుచున్నారనియు అధ్యక్షుడు తెల్పెను. అ యినను సంఘ సభ్యులు నిరుత్సాహము చెందవలసినపని లేదు. ప్రారంభమునందు ప్రతి సంఘము ఇబ్బందు లుండును. కంపెనీ వారు నొఖరుల తీతము వెచ్చించిన ఖర్చుల నిమిత్తము ట్రాము రేట్లను మోచించిరి. కాని యిప్పుడు చీరములు తగ్గించుటచే రేట్లుగూడ తగ్గింపవలసియుండును. అట్లు చేయుచున్నారు. కావున కంపెనీవారి మోసపుచ్చేటలను ప్రజల కిరిగించి ప్రజల సా నుధూనిని మనము పడయవలెను. అని అధ్యక్షుడు తెల్పెను. ప్రింటర్లు యూనియను కార్యదర్శి యగు కన్నయ్యనాయుడు గారు పిచ్చుట మాట్లాడుచు, సంఘమువారు స్వయంసహాయము కలిగియుండవలెననిగాని రాజీయములలోదిగి స్వోపయోగ కొరకై కార్మికులపక్షము జేరు ఆంధోళ న పరులచే రరాచని మోస్తురించిరి.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

నిచిలిన అభ్యర్థులు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన జరుగనున్న కార్పొరేషను ఎన్నికలలో మూడు డివిజనులకు ఈదిగువవారు అభ్యర్థులుగ పేర్కొనబడిరి.

ఏడుబావుల డివిజను

- జి. రంగయ్యనాయుడుగారు (స్వరాజ్య)
డా॥ జె. ఆర్. ఆర్వాచనాదారు (జస్తికు)
ఎస్. వేణుగోపాలచెట్టి (స్వయం)
ఓటరుల సంఖ్య 1188

ఎస్లనేమ డివిజను

- డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్య (స్వరాజ్య)
సి. వేలాయుధముదల్యారు
ఓటరుల సంఖ్య 468
కీల్వాకు డివిజను

- ఇ. ఎల్. ఆయ్యరు (స్వరాజ్య)
టి. వాసునాయుడు (స్వంతం)
ఓటరుల సంఖ్య 850

అభ్యర్థి విరమించుట

- పి. బాలకృష్ణ ముదల్యారుగారు
టి. వాసుగారి కనుమలనుగా కీల్వాకు డివిజనుకు అభ్యర్థిగ నుండక విరమించెను.

గయలో యాత్రికలకు సహాయము

గయా సేవాశ్రమము

ఎల్లవారికిని సహాయము చేసెదరు

మహాలయపక్షమునందు అనగా బౌద్ధపక్ష బహుళపా డ్యమిమొదలు ఆశ్వినపక్ష ఏకాదశినరకును చాలమంది పితృప్రీతి గా శ్రాధములు పెట్టుటకు గయాక్షేత్రమునకు వెళ్ళుచుందురు. అందులను జనసంఖ్య విశిష్టమై హెచ్చుగానుండును. కలరా జ్వ రము, గ్రహణి మున్నగువ్యాధులు చాలహెచ్చుగా నుండును. సన్యాసులవలెను బైరానులవలెను వేషములను వేసికొనిన మ దాంధులు పలువురు యాత్రికులను స్త్రీలను మోసపుచ్చి ధనము ను హరించుచుండురు. స్త్రీలకు మానభంగముగూడ కలుగుచుం డును. దొంగతనములు హెచ్చుగా నుండును. కావున యాత్రికు ల కు సహాయము చేయుట కు ధర్మ త్యులు పలువురుచేరి గయలో కైలుస్తేమనవద్ద భారతసేవాశ్రమ మను కేరతోనోక పెద్దసత్తమును ఏర్పరచిరి. ఆశ్రమములం టిరుగు ఆశ్రమముపేరుగల బిర్లలనుధరించి ప్రతిప్రేయినుకును వెళ్ళి తెలుపుచుండురు. ఇష్టమున్నవారిని వారు ఆశ్రమమునకు తీసికొనివెళ్లి బసయిచ్చెదరు. కావలసిన సహాయమును చేసెదరు. వీరు కలకత్తానుండి గొప్పవైద్యు నిద్దరిని పిలిపించిరి. వారు యాత్రికులకు ఉచితముగా వైద్యము చేయుచుండురు కావున వీరి హామమును బడయగోరువారు ముందుగా వారికివ్రాసినచో తగి నవీర్పాటులను వారు చేయగలుగుదురు. రాదలచిన వారు చాల ముదుసలులగువారిని చిన్నబిడ్డలను తీసికొనివచ్చిన చాలయిబ్బంది పడవలసినవైనని ఆశ్రమాధికారి స్వామిప్రాణబానంద (బిశేద బ్రహ్మచారి)గారు పత్రికలకు వ్రాసిరి.

రాకపోకలు:- సిలోను ఇమ్మిశ్రమనువీజంటు యస్.

రంగనాథంగారు వేటిదిన ముదయం చెన్నపురికివచ్చిరి. కలనలు మెకింజి, సి. డబ్బు. ఇ. కాలును, కలర్లు ఎగర్లనుగాగు వేటి దినం ఉడయం చెన్నపురికివచ్చిరి. కొల్లంగోడురాజుగారు-డా క్టరు ముత్తుగారు పోస్టుమాస్టరు జెనరలు హన్మనుగారు తేంగు కొరుకు నిన్న రాత్రివెల్లిరి. బిల్ బి నారాయణ సంబూద్రిపాయి గారు మాధవరాజుగారు ఉప్పిసాపేటగురు రూయిసుసాపే టుగారు నిన్న రాత్రి మంగళూరుకు వెల్లిరి.

కా. సర్. పి. రామస్వామి అయ్యరు గారు నిన్న రాత్రి కర్నూలుకువెల్లిరి. కా. ఉస్మానుసాపేటగురు నిన్న మధ్యాహ్నం వెల్లూరుకువెల్లిరి సోమనారం చెన్నపురికి వచ్చియు సెప్టెంబరు 2 వ తేదీ బుధవారం కలకత్తా మెయిలు లో బర్దాను మహారాజుగారు చెన్నపురికివచ్చియు రేపటిదిన ము న్యాయమూర్తి వెంకటసుబ్బారావుగారు తిరుమారుకు కొచ్చిన దివానుగారు కొచ్చికివెల్లెదరు.

స్టిడరు పిపువరీక్షల కేసు

మా న న ప్ప పు దా వా

సిటీ పివిలు కోర్టునందు ఆర్. వెంకటరావుగారు స్వరా జ్యపత్రికాసంపాదకునిపై మానవత్వపు దావా దాఖలు జేసిరి:-

ఫీర్యాది యిదివరకు గవర్నమెంటు ప్రెసులో ఉన్ గిగ నుండెను. ప్రతివాది క్రిందటి మే 18-న తేదీన "స్టిడరు పిపువరీక్షలు" అను న్యాయమును స్వరాజ్యపత్రికలో ప్రకటిం చెను. అందు 1924 ఏప్రిల్లో స్టిడరుపిపు పరీక్షల ప్రశ్నలు బయలుపడుటనుగూర్చి వ్రాయుచు, వాది గౌరవమును భంగ పరచు అసత్యముల ప్రకటించెనని ఫీర్యాదివాదము. ఆన్యాసములు గలదు. "విచారణ జేయగా, ముకుందదా సను విద్యార్థి క్రిమి నలు ప్లాసీజరు, సివిలుప్రాసీజరు, పీనలుకోడు, హిందూ లావ రీక్ష ప్రశ్నలను ముందుగా సంపాదించె నని తెలియుచున్నది. ఆతనికి గవర్నమెంటు ప్రెసులో రహస్యకూటమి నందున్న వేరొక ఉద్యోగిద్వారా బయల్పడినవి కాని కాగితములేమియు దొంగిలించబడవనందున పోలీసువారు వారిపై చర్య దీసికొనరని మాకు తెలియుచున్నది.

"ఎవరిద్వారా ప్రశ్నలు బయల్పడినవో వాడు యిదివ రకు చాలకాలము మదరాసు జైలులులో శిక్ష ననుభవించెను. పరీక్షలు ప్రారంభించగనే ఆయన మదరాసు వీడిపోయెను. గంజాముజిల్లాలో ఆతని స్వగ్రామమునకు పోలీసువారు చేరు లోపున మదరాసునుండి ఒక వకీలు తంఠి నిచ్చుటచే తప్పించు కొనెను."

ఈ వ్రాయుచు వాది ముకుందదాసునకు ప్రశ్నల దెలిపి తనఉద్యోగభాధ్యతను వదల ఆన్యాసముగ ప్రవర్తించినట్లు ప్రతివాది నూచించెను. ట్లు నూచించుటచేతనే గవర్న మెంటు ప్రెసునుండి ఆతనిని డిస్మిసుజేసిరి. అందుచే వాది నష్టపరిహార ముగా రూ 100 కోరుచున్నాడు. వైగా ముకుందుదాసుపై రూ 5000 నష్టపరిహారము గోరుచు దావా హైకోర్టులో వేసి యుండెను. అది యింకను పరిష్కరింపబడలేదు.

ప్రతివాది వాఙ్మూలమునందు తానున్యాసము ప్రకటించిన ట్లంగీకరించెనుగాని, అందరివిషయములు గౌరవభంగముగ లేవని వాదించెను. ప్రతివాదికి వాది యెవరో స్వయముగ తెలియును. బాధ్యతగల ఉద్యోగి తెల్పిన సమాచారమునుబట్టి ప్రజలయుప యోగార్థము ఆన్యాసము ప్రకటించబడినది. అప్పుడు పోలీసు వారు విచారణజేసి తెలిసికొనినవిషయముల సంగ్రహమే ఆన్యా సము మరియు ఆన్యాసమంతటిని పూర్తిగా వాది పేర్కొనుట లేదు. వాదిని ఉద్యోగమునుండి తొలగించుట యాన్యాసము యొక్క ఫలితముగాను. అంతేగాక యీకేసు కాలదోషము చెందినది. అని ప్రతివాది వాదము.

న్యాయమూర్తి కేసులో విచారింపవద్ద సమస్యలను విశదముగ సేర్పరచి 1925 డిసెంబరు 16 వ తేదీకి వాయిదా వేసెను.

లాయరు

సంపాదకుడు పి. వేంకటరావుగారు పార్వతీపురము విశాఖపట్టణము జిల్లా

ఇది న్యాయస్థానములకు సంబంధించిన విషయములను ప్రకటించు తెలుగు మాసపత్రిక మొదటి సంపుటము మొదటి సంచిక యీనెలలో వెలువడినది. కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. చందా పోస్టేజి సహాసాలుకు నాలుగు రూపాయలు మాత్రమె. చందా సొమ్మును ముందుగానే మనిఅర్దరు ద్వారాగా పంపవ లెను. ఒక సంచిక యేదైన చేరనిచో పది అణాలు మనిఅర్దరు ద్వారా పంపవలెను. అమల పంపినచో అసంచికవున్న యడల పంపబడును. సంచికలను పంపినపుడు పోస్టు ఆఫీసువారిసల్ల ఫర్మి ఫీకెటు పుచ్చుకొనుచున్నారగాన సంచికలు పోచిలు లేదు.

అన్ని హైకోర్టులలోను జరిగెడు ముఖ్యమైన తీర్పులున్ను ముఖ్యమైన రినియూలోర్డు తీర్పులున్ను, ముఖ్యమైన అక్కులున్ను దీనియందు ప్రకటింపబడును. సంపాదకులు 39 వండ్లనుండి స్టిడ రు పనిచేయుచున్న అనుభవజ్ఞులు.

వలయువారు, మేనేజరు లాయరు ఆఫీసు పార్వతీపురం విశాఖపట్నం జిల్లాఅని వ్రాయవలెను.

వాతావరణ నిత్య

1925 సం. ఆగష్టు నెల 29-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అక్షిణి గ్రా. 24 గంటలలో	అక్షిణి గ్రా. 24 గంటలలో	వర్షము గ్రా. 24 గంటలలో	వర్షము గ్రా. 24 గంటలలో	వర్షము గ్రా. 24 గంటలలో
హైదరాబాద్	87.8	79.1	0.82	18.97	44.96
బీజాపూర్	89.9	80.2	0.82	12.05	87.09
కర్నూలు	87.4	77.6	...	28.98	89.09
చిత్తూరు	85.1	77.9	...	19.82	41.59
గుంటూరు	85.2	78.6	0.29	11.54	26.01
కర్నూలు	80.8	72.6	0.14	2.45	20.51
కర్నూలు	84.5	75.2	...	15.85	81.28
కర్నూలు	88.1	76.8	0.04	8.11	87.99
కర్నూలు	90.2	75.6	0.07	10.04	50.74
కర్నూలు	91.0	76.7	0.01	18.82	52.94
కర్నూలు	90.5	78.8	...	10.18	89.80
కర్నూలు	82.0	70.5	...	8.54	22.29
కర్నూలు	94.5	78.1	...	10.95	88.18
కర్నూలు	96.9	80.8	...	4.07	54.98
కర్నూలు	97.2	80.8	...	10.29	88.58
కర్నూలు	88.1	79.5	...	0.26	87.00
కర్నూలు	...	...	...	1.64	28.84
కర్నూలు	81.9	75.0	0.20	19.89	84.51
కర్నూలు	84.5	75.0	0.35	56.09	114.51
కర్నూలు	88.8	78.1	1.56	95.92	117.16
కర్నూలు	84.6	78.2	1.28	114.84	125.68
కర్నూలు	77.6	66.6	0.81	9.40	85.87
కర్నూలు	65.6	62.2	3.84	97.58	125.46
కర్నూలు	66.8	58.1	...	18.64	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురం, విశాఖపట్నములలో 0.82 న్నించెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. మచిలీపట్నములో పగటివేడిమి 6 డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కన్ కర్నూలులో 0.29 బల్లారిలో 0.14 న్నించెను. ఆర్ధ్రత చాల ఎక్కువ. బల్లారిలో మేఘములు పలకగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల విస్తారముగ నున్నవి. పగటివేడిమి కర్నూలులో 5½ డిగ్రీలు తక్కువ తక్కినచోట్ల 9½ నుండి 11 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకు:—చినుకలు అంతటను గలవు. మేఘములు నట్టుగ నున్నవి. కల్లూరులో పగటివేడిమి 7½ డిగ్రీలు తక్కువ నుద్రాసులో 8 డిగ్రీలు తక్కువ. 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

పడమటి తీరమున, ఉత్తర మద్రాస్ తీరమున వర్షించును. తక్కినచోట్ల స్థానికచినుకలుండవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూయి, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

గణపతి ఉత్సవము

హాల్లీసు కట్టుబాట్లు

పునహా, ఆగష్టు 28:—144 పెక్కు సుక్రింద గావింపబడిన ప్రకటనక్రింద అల్లరి జరుగకుండ నుండుటకు జిల్లామేజిస్ట్రేట్లు, జిల్లాసూపరింటెండెంటు కట్టుబాట్లను అమలునందు బెట్టుటకు జాగ్రత్తపడిరి. మేళ మెచ్చటికి బోయినను దానితోగూడ హాల్లీసుకనిష్టములు వెన్నంటెదరు. ప్రతి ఉపన్యాసమందును హాల్లీసుడిప్రత్యక్ష సూపరింటెండెంటు, గౌరవమేజిస్ట్రేటులు, సాయుధులు, నిరాయుధులగు హాల్లీసుదళము, వికోహసాన్లుంటులు దూరమున వేచియుండ హాజరయ్యెదరు. ఇతరజిల్లాలనుండి అదనముగ హాల్లీసుబలమునచ్చెను. ఇతరజిల్లాలనుండి వచ్చినసామంతులకు హాల్లీసుదళము ప్రాముఖ్యముగ గన్పించుచున్నది. అతిజాగ్రత్తకారకు దీనికొనబడిన కట్టుబాట్లవలన గత నాల్గది నములందుండి అవలంకరింపం చనములు గలుగలేదు. నగరమందు ఆహారముకంటె అత్యంత అధికముగ ప్రజలయంధు గన్పించుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మహమ్మదు వారి గోరి

సుల్తాను యిబనుసాదుగారు విధ్వంసము చేయలేదు

నిన్న బొంబాయిలో మహమ్మదీయులలో కలిగిన కలవరమునుగూర్చి రెండువిధములగు వార్తలు వివరముచున్నవి. మహమ్మదువారి గోరిని సుల్తాను ధ్వంసముచేసినమాట నిజమేననియు, దానిని మరుగుపరుచుటకు అది నిజముగాదని మరల తిలకిస్తే వచ్చెనని హేళితాలీగారు మున్నగు వారు ప్రకటించుచున్నారనియును మహమ్మదీయులలో చాలమంది నమ్ముచున్నారు. మహమ్మదీయులు ఆగ్రహాద్వారములైన యున్నారు. నిన్నను బొంబాయిలో హేళిటాలు సంపూర్ణముగా జరిగినది.

అలీ సాదరులమీదను భిలాఫతు సంఘముమీదను మహమ్మదీయులకు ఆగ్రహమును కలిగించుటకు కొందరు స్వార్థపరులు ప్రయత్నించుచున్న మాటయును నిజమే.

హేళితాలీగారు చెప్పిన సంగతులు

“వెనుక భిలాఫతు సంఘాధ్యక్షుడుగా నుండిన హోటానీగారు భిలాఫతునిధిని వాడుకొనినందున ప్రజల కఠినయందుగల గౌరవము తగ్గిపోవుటచే అప్పటినుండియు అతడు ఆగ్రహము జెందియున్నాడు. అతడును అతనిమిత్రులును బొంబాయిలోని అమీరాల్లీ పక్షమువారును లేనిపోని వార్తలను కల్పించి చెప్పినందున మహమ్మదీయులలో నిట్టి ఉద్వేగము కలిగినది. మత కర్త గోరిని పాడుచేయలేదు. సముద్రతీరమున హేజరు సైనికులమీద మాత్రమే గుండ్రము వదులుచున్నారు అని నష్టి ప్రభుత్వము రాయబారి పంపిన తిలకిస్తా నిన్న నాకు చేరినది. మత కర్త గోరి పాడుకాలేదు. మదీనాకు మూడు కిలోమీటరులదూరమునందున సయ్యద్వాహిదా లేక కబ్బట్టుమాత్రమే నష్టము యొనని యిబనుసాదు సుల్తానుకు ప్రతిపక్షులైన జెరూసలేం సుక్రీంమోష్టం కాన్సిలువారు పంపిన తిలకిస్తాగూడ నాకు నిన్ననే చేరినది. నిన్ననేను మదీనుండి వెళ్లబోవునపుడే యాజూరా సలేం తిలకిస్తా నాకు చేరినది. దానిని సానిటు ఓమిరేషీగారు బిగరగా నడిచి అచటనున్న వారికి వినిపించిరి గాని వారు దానిని నమ్మలేదు. కబ్బట్టును నాశనము చేసినను వార్తకు మాత్రము ఆగ్రహమును వెల్లడించిరి.

హోటానీగారు నన్నును మాతల్లి(బీఅమ్మక్ దుర్గామలాది నమ్మ కొట్టుటకుగూడ కర్రనెత్తెను. అందువలన నాకు మొదట చాలకొపము వచ్చినను దాని నడచుకొని అతని చుడుకుతనమును త్యజీకారభావముతోనే చూచితిని.” అని హేళితాలీగారు నడిచిరి.

నిన్న చాలమంది మహమ్మదీయులు సభచేసి భిలాఫతు సంఘమును నిరసించుచు తీర్మానములను చేసిరిగాని ఆసభజరిపిన ప్రముఖులందరును హోటానీకు అంగీకరింపనివారే. సభలోతుంటురల నందరిని విస్తారముగా చేర్చిరి. బొంబాయిలో 1925 లో జరిగిన ముసలంలీగుసభలో అల్లరులు చేయించినవారే యిప్పుడీసభను జరిపిరి. బొంబాయి కానికలుపత్రిక హేళితాలీగారిని సమర్థించుచు మహమ్మదీయులను మందలించినది. (ప్రీ ప్రెసు)

బొంబాయి, ఆగష్టు 29:—మదీనామక్కాలందు గోరిల యొక్కయు, మదీనుయొక్కయు పైకప్పులను విధ్వంస మొనరించి వాటిని పవిత్రము జేసినందులకు తనయసంతృప్తిని విచారమును వెల్లెబుచ్చుటకై పీఠజమానతాలీగారి యధ్యక్షత క్రింద గుమారు ముప్పది యేబది వేలమంది సభచేసిరి. సభ కన్సిల్ గల మహమ్మదీయులు, వారి నాయకులుసహా వచ్చిరి. సభ్యులు విశేషముగ వచ్చుటచే బహిరంగస్థలమున సభచేయవలసి వచ్చినది.

మక్కా మదీనాలందు ఇబినుసాదుయొక్క స్వస్థ్యము గోరిలను ధ్వంసమొనర్చు కథనుగూర్చి యొగరివెంబడి నోకరు నాయకులు విపులపఱచుచుండగా మహాద్వేషము కలిగెను. అందున భారతమహమ్మదీయులందు ముఖ్యముగా కేంద్రభిలాఫతు నాయకులు వహాబీల దౌర్జన్యము నిరోధింపటముగా ఋజువు కాబడినను స్వల్పముగా జేసి దానిని తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని చెలిపిన పక్షుడు సభ్యుల యుద్వేగమునకు మేలయేలేదు. సభయందు నేతీవులహస్తములునుండి మక్కామదీనాలవంటి పవిత్రస్థలములను రక్షించుటకును, నేతీవులయం చభిమానముగల భారత మహమ్మదీయులు వారుచేసిన దారుణవార్తలను దాచివేసినది. కావున నట్టి స్నేహితులవలె గనుపించు శత్రువులను నమ్మజాలనునది.

తరువాత తీర్మానమిట్లున్నది:—“నేతీవులయెడ సానుభూతి కేంద్ర భిలాఫతు సంఘమువారు జూపినందులకే సభవారేపించుచున్నారు. ఈవిషయమున భిలాఫతుసంఘమువారు మహమ్మదీయాభిప్రాయమును న్యక్షింపచుటలేదనియు, తద్విషయమువారిట్టి బాధ్యతవహించుటకు తగినవారుకారనియు సభ వారూహించుచున్నారు.”

మతీయొక తీర్మానము ఇబినుసాదు, అతని సైనికులు, వారి సానుభూతీల యెడ సమితహేయమును జూపుచు, సానుభూతులను వారి యభిమానములను వదిలి మతమును రక్షింపఁ గోరినది. ఆఖరుతీర్మానము ఇబినుసాదుయొక్క పక్షతులను బలపఱచు యాంగ్లప్రచురణములను గాని కొనిచదువవలసిని గోరుచున్నది. కారణమేమన మహమ్మదీయు, నవి తప్పువార్తలుకల్గి ద్రోయుచున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రీయ లిబరలు

కాన్ఫరెన్సు

నాల్గవసమావేశము

అధ్యక్షకోపన్యాసము

పునహా, ఆగష్టు 29:—నాల్గవ బొంబాయి రాష్ట్రీయ లిబరలు కాన్ఫరెన్సు నేడు సమావేశమయ్యెను. కీర్తకేషులగు సర్ మరేంద్రనాథ ఠెనగ్గీ, సర్ గోకులదాసు ఘోష్ దేశభంధు చిత్తరంజనదాసు, గ్వాలియరు మహారాజాగారు సర్ మాధవ రావు సింధియా గార్లను ప్రకంఠించు అధ్యక్షకోపన్యాసమందు చిత్రావూరి యక్షేత్యర చింతామణిగారు ఉపన్యసించిరి. రాజకీయ సంస్కరణముల కాందోళన ప్రారంభమును క్రమముగ వర్ణించి, లిబరలుపార్టీ పుట్టుక మొదలు 1918 పార్టీ గావించిన ప్రయత్నములనుడివి, మాంటెగు ఛమ్ముఫర్డు సంస్కరణ ప్రజాభికానంతమునుండి కాంగ్రెసువాదులందు భేదాభిప్రాయములు బయలుదేరినని అధ్యక్షుడు నడివెను. అప్పటినుండియు మాసంఘమునకు ప్రత్యేక యేర్పడెను. మాపక్షమే కాంగ్రెసుపక్షముయొక్క ఆదర్శములనుబట్టి నడపబడుచున్నది. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును మాలిబులపక్షమే అవలంభించి కొనసాగించుచున్నది.

స్వరాజ్యపక్ష ఉదయము

పిమ్మట ఉదయించిన పరిస్థితులవలన, ఆవరిస్థితులకును మాంటెగు సంస్కరణమునకును సంబంధము లేకపోయినను, దక్షిణ ఆఫ్రికా రాజకీయములందు అరిలేన గాంధీగారిని అధ్యక్షత క్రింద అసహాయోద్యమము ప్రారంభమయ్యెను. చాల కీడులను దేశమునకు గలుగజేసి, ఉద్యమము సంపూర్ణముగ పరాజయ మొందిన పిదప అసహాయోద్యమ జౌరస పుట్టుడను స్వరాజ్య పక్షము ఉదయించెను. స్వరాజ్యపక్ష విధానము ఆడంబరయ్య తమైనది. ఫలము వ్యగ్యము. విధానము త్రాడులేని బొంగరము. స్వరాజ్యపార్టీ ఎత్తులవలన యింగ్లాండునందలి ప్రజాభిప్రాయమునకు భారత దేశీయ అత్యున్నతయొడ సానుభూతి తగ్గెను అది కనిపెట్టి భారత ప్రభుత్వోద్యోగులు బిడ్డబియుచున్నారు. ఇటీవల బెన్ర ఉద్యోగల అభిప్రాయము మిగుల ఆశాభంగమును గల్గించుచున్నది. ఇది చాల వ్యాకులముగనున్నది. బ్రిటిషువారు బిష్టులెయున్నారు. అధికారము చెలాయించుచున్నారు. వారు అధికారమును త్యజింపవలెదు. మనము బలహీనులము. వికమత్యము. మనయందు కంచుకాగడ వేసి వెతకినను గానరాదు. అధికారులు నేర్చుకొనుటగాని మరచిపోవుటగాని యెట్లు చేయజాలకున్నారో స్వరాజ్య వాదులును అట్టి ధోరణిన జూపుచున్నారు.

గాంధీవిధాన మెట్లు నిరర్థక మైనదో

స్వరాజ్యవిధాన మట్టిదే

“గత రెండు సంవత్సరములందును గాంధీగారి విధాన మెట్టి నిరర్థకమైనదో స్వరాజ్యవిధానముయొక్క మూలమాత్రములు, విధానము, పద్ధతులను నంత నిరర్థకములు దేశమున కెంతమాత్రమును లాభింపజేయని గావు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపై దిరుగుబాటు గావించి కత్తికట్టి యుద్ధము చేయుట కలలోనైనను దలంపరాదు. ఎంత చతురతతో నైనను విప్లవ పద్ధతులు నడుపబడినను పరాజయము నొందుట తప్పదుగాన, అట్టి పద్ధతులను లంబించుట భీరులక్షణమును, దేశద్రోహకరమును స్వార్థపరత్వమును గాన న్యాయమున పద్ధతులచే ప్రకమముగు రాజకీయవిధానము నొందుటకు మేము అవలంబించితిమి.”

మడ్డి మెనుకమిటి రిపోర్టును ఆక్షేపించుట

సంస్కరణ విచారణ సంఘముయొక్క పనినిగురించి విపులముగ అధ్యక్షుడు నడివెను “ద్యంద్య పరిపాలనను నడుపుటయం దనుభవము గలిగినవారు దెప్పిన అంశములను మడ్డి మెనుకమిటిసభ్యులలో నధికులు సరిగ న్యాయస్పృహతో ఆలోచించలేదు. విషయమును స్థూలదృష్టితో, రాజకీయపక్షపాతముతోను ముగ్గురుసభ్యులను ఒకసభ్యుడు రాజకీయవిషయములందు పిరికితనమును జూపి అసంతృప్తికర్షకుని సేఫార్డులను రాజప్రతినిధికి మడ్డి మెనుకమిటి సభ్యులతో దధికసంఖ్యాకులు గావించిరి. ఆసిఫార్డులు దొరతనమంగీకరించెను. మడ్డి మెనుకమిటి నియమింపబడకయుండినచో భారతదేశక్షేమములకు ప్రతిబంధకముగ నుండకుండేదని నేను నిస్సందేహముగ చెల్పుచున్నాను. (అసంతృప్త వార్త)

బొంబాయి కాటను మార్కెటు

నేడువచ్చిన తిలకిస్తా

ఏప్రిలు-మే-బ్రోచి-412-8-0 (రూపాయలు) డిశంబరు-జనవరి-బ్రూ 892-8-0 ధరలు మందము.

న్యూయార్కు తిలకిస్తా

“మడ్డి విడుదల అగమ్యున్నది గాని సహాయము నిరుత్సాహకరముగానున్నది.” అని నార్మనుకంపెనీవారు తిలకిస్తా వార్త నంపిరి. (ప్రీ ప్రె.)

స్థాంపులు

1924-25 సంవత్సరమున, స్థాంపులపై 212,411 రూపాయల రివిన్యూ చేయబడినది. గత సంవత్సరమునకన్న రివిన్యూవృద్ధియయ్యెను. కోర్టు స్థాంపుల రాబడి రు 157,179 లభికమయ్యెను. గంజాము, కృష్ణా, నెల్లూరు, కడప, అనంతపురం, బళ్లారి, కర్నూలు, మద్రాసు, ఉత్తరాంధ్రా, తిరుచనాపల్లి జిల్లాలలో దప్ప మిగిలిన మండలము లన్నిటిలో రాబడియందు యభివృద్ధి గన్పట్టెను. గంజాము, కృష్ణా, మద్రాసు జిల్లాలలో రివిన్యూ తగ్గుటకు కారణము, వ్యాజ్యముల తగ్గుదలయే. స్థాంపులవృద్ధిని వృద్ధిజేసినందువలన, ప్రజలు సివిలు కోర్టులకు తరుచుగబోవుట మానుకొనిరట. కోర్టు స్థాంపుల ఖరీదును హెచ్చుజేసినపుడు అధికారు లిట్టిఫలితము గలుగునని యూహించియుండరు. గోదావరి జిల్లాలో రాబడియందు 53,000 రూపాయలు అధికమగుటకును, రామనాథపురము జిల్లాలో 40,000 అధికమగుటకును కారణము, భూములకు సంబంధించిన వ్యాజ్యముల సంఖ్య హెచ్చుగుట కారణమని సూచించబడినది. ఇందుకు కోర్టుఫీజు హెచ్చుదలగూడ తోడ్పడెనట.

వ్యాజ్యములు హెచ్చుదలజూపిన మండలముల నభినందించుటకు వీలులేదు. ప్రజలు చీటికి మాటికి కోర్టులకు వెడలెడి యభ్యాసమును మానుకొని, సాధ్యమగుంతవరకు తగాదాలను తమలో తానే పరిష్కారము జేసికొనవలయును. కోర్టులకు బోవుటవలన, ఉభయపక్షములకును తీక్షణి నష్టము కలుగుచుండుట అనుభవైకవేద్యము. ఇందుకు దోడుగ కోర్టుఫీజులను హెచ్చుజేయుటచే, న్యాయమును సంపాదించుటకై ఎంత డబ్బు దండుగ బెట్టవలయునో యూహించవచ్చును. వ్యాజ్యములు పెక్కులు మాట పట్టింపులవయి నాధారపడి యుండును. ఇట్టి వానిని గ్రామములలో పరిష్కరించుకొనుటకు మారుగ హైకోర్టువరకు జనుటకు ముందుకు వచ్చుచుండురు. ఇందువలన ఎంత నష్టము గలదో చెలువ నక్కరలేదు. ప్రజల తగవులను పరిష్కరించెడి గ్రామసంఘము లంతరించినవి. పెద్దమనుష్యులు జోక్యము దీసికొనుట మాని వైచిరి. వ్యాజ్యములకు పురికొల్పవారధికమయిరి. ఇట్టి సీతిలో ప్రజలలో నైకమత్యమును పురికొల్పవారు ధన్యులు. పంచాయతులు నెలకొనకముందు, వ్యాజ్యములకు దిగెడి యభ్యాసమును పోగొట్టి, మాధ్యమమువలని లాభములను ప్రజలు గ్రహించునటుల జేయవలయును. ఈ విషయమున జేయదగినవని ఎంతయో గలదు.

నిర్మాణ కార్యక్రమమునం దిదియొక భాగమగుటకు నందియము లేదు. నాయకులు తమ శక్తి నిండుకొరకై వినియోగించిన, దేశమునకు

మిగుల లాభ మొనర్చుకొనెను. ప్రజలు నూతన మార్గముల కలవాటుపడుచో, కోర్టులకు బోవుటకు విముఖత జూపక మానదు. భారతవర్షమున కిట్టి సీతి క్రొత్తగాదు. ప్రాచీనకాలమున పంచాయతులు విసిరి, ప్రజల తగవులను పరిష్కరించుటయగాక, వారి వ్యవహారముల నన్నిటిని నిర్వహించుచుండెడివి. అట్టి పంచాయతులు నేడు మరల నెలయుచో, స్వరాజ్య సాధనిర్మాణమున కాటంక మేముండును? కోర్టు స్థాంపులుగాక, తదితర స్థాంపులరాబడి 55,232 రూపాయ లభికమయ్యెను. విశాఖపట్టణము, నెల్లూరు, చిత్తూరు, చెంగల్వలు, దక్షిణాంధ్రా, మధుర జిల్లాలలో స్వల్పపు యభివృద్ధి గనుపించెను. కృష్ణా జిల్లాలో 60,000 రూపాయలును, గుంటూరులో 35,000 లును, రామనాథపురమునందు 54,000 రూపాయలును, తిరునల్వేలిలో 79,000 లును, నీలగిరిలో 38,000 లును వృద్ధి యగుటకు, వాణిజ్యాభివృద్ధియు, ఆస్తి ప్రాస్తుభరులును, సిరాసి వ్యవహారములును వృద్ధియగుటయు కారణములని సూచించబడెను.

బళ్లారిలో 30 వేలును, తిరుచనాపల్లిలో 15 వేలవేలును తగ్గిపోయెను. వాణిజ్యము మందగించుటయు, సిరాసి వ్యవహారములు తగ్గుటయు, ఇందుకు కారణములట. కోయంబత్తూరు, నేలంజిల్లాలో కలిపి 67,000 రూపాయలు తగ్గుటకు కాలమాన మనుకూలముగ నుండకుండుట కారణము. మలబారుజిల్లాలో రు 21,000 లు తగ్గిపోయెను. వరద బాధ యందుకు హేతువని సూచించబడినది. చెన్నపురిలో, రాబడియందు 91,000 రూపాయలు తగ్గిపోయెను. ఆస్తి ప్రాస్తుభరులు తిన్నగ లేకపోవుట చేతను, డబ్బు దొరకక పోవుటచేతను, వర్తకము మందగించుటచేతను యిట్టి ప్రతికూల పరిస్థితు లేర్పడెనట. మొత్తముమీద స్థాంపుల రివిన్యూను హెచ్చుజేయుటవలన, రాబడియందు విశేష మభివృద్ధి గనుపింపక బోగ, ప్రజలకు మిగుల యిబ్బంది గలిగెననుటకు నందియములేదు. ఆస్తి ప్రాస్తుభరులను చేసికొనుటకు, స్థాంపుల ధరలు హెచ్చుటచే, ప్రజలు వెనుదీయచున్నారని స్పష్టమగుచున్నది. ఇటులనే కోర్టుల లాభమును పొందుటకు గూడ వీలగుట లేదు. ప్రభుత్వమువారికి రివిన్యూ యవసరమగుచో ఇతర విధముల సంపాదించవచ్చునుగాని, స్థాంపుల ధరలను హెచ్చుజేసి గాదు.

ఉష్ణ శక్తిని వలె స్థాంపులను దాదాపుగ నందరిపై బడుచున్నది. దీనిని మరల తొంటిసిత్తికి దీసికొనివచ్చుట న్యాయము. స్థాంపు రివిన్యూ హెచ్చు జేయవలదని, ప్రజాప్రతినిధులు వెనుక మొరబెట్టినను, ఫలము లేకబోయెను. ఇకనయినను, లోపమును సవరించుట భావ్యము. స్థాంపు రివిన్యూయందు హెచ్చుదల అంతగ లేకున్నను, వ్యయముమాత్రము అధికముగ నుండెను.

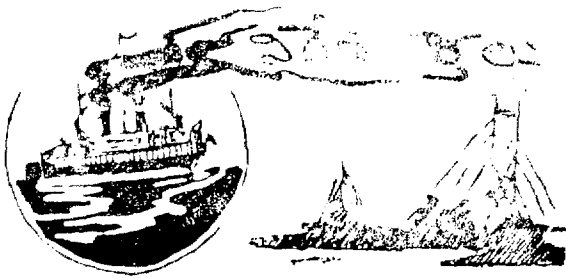
టాటులు

టాటులు లేక ప్రైవేట్లను నామము ఆంధ్రదేశమునందు సర్వత్ర తెలిసియున్నది. వీరివలనరానురాను మంచి కన్నను చెడుగెక్కుడు గలుగుచున్నది. కోర్టులు, కచ్చేరీల వ్యవహారము లెరుగని గ్రామజనులకు తోడ్పడు నిమిత్తము కొంచెము

వ్రాయను చదువను నేర్చినవారు మధ్యవర్తులుగ నేర్పడుదురు. అట్టివారు ప్రజలెయందును గన్పడుతురు. వీరి సహాయము మూలమున ప్రజలు తమ యక్కరలను దీర్చుకొను చున్నారనుటకు నందియములేదు. కాని, మధ్యవర్తులు పలుతావుల తమ స్థానమును దుర్వినియోగము జేయుచు, టాటులనిన వెగటు పుట్టించుచుండుట, సర్వజనవిదితము. వీరిటు పాక్టీల నుండియు, అటు న్యాయవాదులనుండియు సొమ్ము నేకరించి, ధనాశాపరులై మెలగుచు న్నారు. అట్టి వారు పోరాటములను మనస్పర్థలనుపెంచి, ప్రజలయ సౌఖ్యమునకు కారణమగుట తటస్థించుచున్నది. వీరిని సంస్కరించుటకు తగినప్రయత్నము లింతవరకు జరుగలేదు. న్యాయవాదు లీవిషయమున ఎక్కుడు శ్రద్ధవహింపలేదు. న్యాయవాదులు దీక్ష బూని టాటులకు సొమ్ముచ్చుట మానివేయుచో, కొంతవరకయినను సంస్కరణముజరుగుకమానదు. నిర్బంధ చర్యలకన్నను, ప్రజాప్రబోధమువలననే ఎక్కుడు లాభ మేర్పడుట సహజము. ప్రభుత్వమువా రీవిషయమై చర్యదీసికొనుచున్నారు. మొన్నటి సామ్రాజ్యశాసనసభలో ఇందుకు సంబంధించిన లీగలు ప్రాక్టీషనరుల సవరణచట్టము నొకదానిని హాంమెంబరుగాను ప్రవేశపెట్టిరి. సివిలు జస్టిసు కమిటీవారు నిర్బంధచట్ట మవసరమని సూచించిరి. సవరణచట్టము ప్రకారము, టాటులనిన న్యాయవ్యవహారమునందు జోక్యము దీసికొనువారేగాక, న్యాయవాదులనుండి లాభము పొందెడి వారుగూడ నగుదురు. న్యాయవాదులకు కేసు లిప్పించుటకు బహిరంగపు కచ్చేరీలయొద్ద తిరిగెడివారందఱును టాటులగుదురట. టాటుల నిర్వచనము నిటుల విస్తరింపజేయుటచే, కక్షిదారులకు నిజముగ తోడ్పడెడివారుగూడ ఇతరులగుదురు. అందుచే సాధక బాధకములను బాగరూకతతో విచారించుట యవసరము. న్యాయవాదుల సంఘములో మూడింట రెండువంతులు గూడి తీర్మానించుచో, అట్టి తీర్మానము గౌరవింపబడునట. టాటుల లిప్తును తయారుజేయుటకు ముందు సబ్జుడేటుకోర్టులు విచారణ జరుపునని, సూచింపబడెను. ఇంతకుముందు టాటులను కోర్టు ఆవరణముల లోనికి రాకుండ జేయవీలుగలదు. ఇకముందు సివిలు క్రిమినలు రివిన్యూకోర్టులకేగాక, ఇతర పబ్లిక్ ఫలములందు తరుచుగ తిరిగెడివారందఱును నూతన నిర్బంధములు వర్తించును. ఇంతటి తీవ్రచట్టమువలన, వ్యవహారము అసలుచెడునేమోయని భయము గలుగుచున్నది. గ్రామస్థులకు వ్యవహార సంబంధమగు సహాయము నేవిధముగ చేయుటకును, ఆటంకము కలుగ వచ్చును. ప్రతిస్వల్ప విషయమునకును న్యాయవాదిని బెట్టుకొనుట యవసరమగును. తుదకు ప్రజలమును రిజిష్టరు చేయించుకొనుటకుగూడ అధిక కష్టమును ధననష్టమును గలుగ వచ్చును. గ్రామప్రజల నొక అపాయమునుండి దప్పించుటకు, వేరొక అపాయమునకు లోనుజేయుట పాడిగాదు. శాసనసభ్యులు ప్రజలకు అనుకూలమగు ఏర్పాటులు జరుగునటులను, నిర్బంధతీవ్రత దొలగునటులను, కృషి సలుపుట అవసరము.

1. కాంగ్రెసుక్రీడును మార్చనక్కరలేదు.
2. నూలుచందాను పూర్తిగా తీసివేయవలెను.
3. నేను కాంగ్రెసులో చేరి రాజకీయ విధానమును గూర్చి చర్చించెదను. గ్రుడ్డిగా దేనికిని అంగీకరింపను.
4. మేము తెయారుచేసిన కావనవెలుగుబట్టము నామో దిండుటయే ప్రస్తుతకర్తవ్యము. కావనినచో పిమ్మట మార్పులు చేయవచ్చును.
5. కాశ్మీరునుగురు ఆందోళనమే ముఖ్యసాధనము.
6. ప్రజల సమ్మతితోనే పన్నులు వేయబడినచో ఆ పన్నులను నిరసించుట అక్రమముకాదు. ప్రజలు కొట్టుట నాకర్హములేదు. అవసరము కలిగినపుడు నేను నిశ్చయించెదను.
7. 1894 లోనే నేను విదేశీబట్టలను వదలివేసితిని.
8. స్త్రీలను కానసభలకు ఎన్నుకొన వీలులేదు.
9. సంగతి సరిగా తెలియకుండ నిర్ణయింపజాలను.
10. నాచట్టము తిరస్కరింపబడినచో అటులే చేయవలసి యుండవచ్చును.
11. స్వరాజ్యపక్షముతో భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినటులున్నది.
12. కాంగ్రెసులో అన్ని పక్షములును కలిసి పనిచేయుట కవకాశమును కలిగించుట అసాధ్యముకాదు. (హోం రూల్ కానికలు

మెక్సికోలో రాజ్యాంగ

సంబంధము మరల ఏర్పడుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆగస్టు 28:—ప్రభుత్వమువారు మరల మెక్సికోలో పూర్తిగా అధికారరీత్యా రాజ్యాంగ సంబంధములను ప్రారంభించుటకు నిశ్చయించుకొనినది అధికారులు ప్రకటించిరి.

మసోలు ప్రవేశము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

కాన్స్టాంటినోపిలు, ఆగస్టు 28:—మసోలు ప్రవేశమును గూర్చి జాతిసమితికి ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసి మసోలులో తురుష్కలైనిక పరిస్థితులను బలపరచుటకు తురుష్క-ప్రభుత్వమువారు వాదించవచ్చును.

బగ్డాద్ విశేషములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆగస్టు 28:—28 దుకాణములు, 11 ఇండ్లు మరల తనలబడెను. ఇది గురువారము రాత్రి జరిగెను. 50 వేల పానుల నష్టము గల్గెనని అంచనాజేసిరి. మొన్న దొంగలముట్టడిచే ఆసిఫాయిస్ బ్రిటిషు మెయిలు తపాలు బగ్దాదునుండి నేడు కెయిరోకు బయలుదేరెను. వైమానికసహకారము సంతయు కొనియాడిరి. మరల సంగతులు దోయువరకు ఎడారివార్తలను మూసివేసినను తపాలుమార్తెను పోవును.

భారత ఇంజనీరింగు యువకుడు

ఆత్మహత్య

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్ ఆగస్టు 28:—ఎ. జె. కరకరియా అనుభారత ఇంజనీరింగు యువకుడు హైద్రాబాద్ పార్కులో రైలుబండ్లనుండి క్రిందబడెను. ఇతనికి ఎక్కికట్టములు లేవని సాక్షులుచెలియజేసిరి. చాల హాయిగ జీవించుచుండెవా రనిరి. చాల ప్రతిభాశాలి. బి. ఎస్. సి పట్టమును బొందిరి. విద్యుచ్ఛక్తి రైలులో పయనము జేయుటచే కొందరికి నరములపటుత్వము దప్పిపోవు నని కొందరనిరి. మనస్సు చెదరియుండగ ఆత్మహత్య జేసికొనిరని పంచాయితీ జేసిరి.

బిరుదు సత్కారము

ఆంధ్రుని సత్కరించుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, ఆగస్టు 28:—సర్ ఏ. సి. చాట్జీగారు మద్రాస్ పోస్టుమాస్టరు జనరలు పరసనలు అసిస్టెంటు అస. జి. ఎల్. నాయుడుగారికి రావు బహదూరు బిరుదవిష్కృములతో అలంకరించిరి.

శియనిస్టు సంఘము

వందిగావన

వియన్నా, ఆగస్టు 28:—నిన్నటిజియనిస్టు కాలిగెను లో నై ఓపానుగారు కార్యనిర్వాహకసర్గమునుండి రాజీనామా నిచ్చిరి. తనయందు విశ్వాసమున్నదని చాలమంది తీర్మానించి నను చాలమంది ఓటునీయకుండ కూర్చుండుట ఆతనికి ఇష్టము లేనందున రాజీనామానిచ్చిరి.

ఫ్రెంచి ఋణము

పరిష్కారము గాలేదు

అమెరికాలో సంచలనము

లండన్, ఆగస్టు 27:—బ్రిటిషు అభిప్రాయమునుబట్టి చూడ ఫ్రెంచి రాయబారములు ఒక విషయములో మంచివి. బాల్బరు విధానమును మార్చెను. అమెరికాకు గ్రేటుబ్రిటను ఇవ్వ వలసిన మొత్తము 2000000 పానులు. ఆ మొత్తమునే ఫ్రాంసు తన కీయవలెనని బాల్బరుగారు ప్రకటించిరిగాని అయ్యది ఇప్పు 1250000 పానులకు తగ్గినది. ఆ దెంతయు సమంజసము.

అమెరికానులలో ప్రచలనము

వాషింగ్టన్, ఆగస్టు 27:—రాబోవు ఇటలీ ఫ్రెంచి రాయబారములు ఆంగ్లో ఫ్రెంచి రాయబారములవలన విషమించునని యునైటెడ్ స్టేట్స్ రాజకీయవేత్త లనుచున్నాడు. అధికారులు మొన్నటిసంగతులను చర్చించుటకు అయిష్టమును జూపుచున్నారు. కాని గ్రేటుబ్రిటను కిచ్చినవరకులేనే తమకు గూడ ఇచ్చుటకు పరాసులు యునైటెడ్ స్టేట్స్ కు ఒత్తిడిని గలుగజేసెదరు. అమెరికాకే ఫ్రాంసువారు బ్రిటను కీయవలసిన మొత్తముకంటె ఎక్కువమొత్తము నీయవలె నని అధికారులు చెలియజేసిరి. ప్రతిపాదన గూడ ఎక్కువ నీయవలె ననెదరు.

ఇతరవిదేశీయు లీయవలసిన అప్పుగనే ఫ్రెంచివా రీయ వలసిన ఋణమును గూడ ఎంచి అసలుఫాయిదాలను పూర్తిగా ఇవ్వవలె ననెదరు. కాని ఎంత సామ్యమునూలు ఫ్రాంసునుండి చేయగలరో జెప్పలేకున్నాడు. సెప్టెంబరు 24 తేదీని రాయబారములు ప్రారంభము గావచ్చునని వింటుక్ గా రనిరి.

ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి రాయబారములు ఫ్రెంచివారు అమెరికా కీయవలసిన ఋణమునకు ఏవిధముగ లాభము గావనియు దానినిబట్టి అమెరికనులు ఫ్రెంచివారితో చర్చించరనియు, ఇది వరకే అమెరికా ప్రభుత్వమువారు వడ్డీని అమెరికావారు నూటికి 3 1/2 చొప్పున ఏర్పాటుజేసిరి.

కెయిరోగారు ప్యారిస్ కేగుట

లండన్, ఆగస్టు 27:—నేడు కెయిరోగారు ఫ్రాంసుకు బయలుదేరిరి. ఫ్రెంచి రాయబారి, చర్చిలుగాగ్లు వీడ్కోల్వీరి. చాల హృద్యముగ సంభాషణలు జరిగె నని కెయిరోగారు రూటులో చెలియజేసిరి. నేటిరాత్రి ఫ్రెంచి మంత్రివర్గము సమావేశమున ననియు వారికి సంగతులన్నిటిని తక్షణము చెలియ జేసెదమనిరి. ప్యారిసుకు బోవుట మొదలుగ మరల తన పనిని తాను జూచుకొనెద ననిరి.

ఫ్రెంచి పత్రికల అసంతృప్తి

ప్యారిస్ ఆగస్టు 27:—లండను సంభాషణలవలన ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఆర్థికపరిస్థితులు నెమ్మదిగ బలపడుటకు వీలగునని గ్రహించి పత్రికలు లోలోపల మరియుచున్నవి. కొన్నిపత్రికలు ఎక్కువభారమును ఫ్రెంచివారిపై మోపి రని తెలుపుచున్నవి. ఇంగ్లీషు అమెరికను ఋణదాతల యప్పును దీర్చిన ఇతరుల కీయవలసిన ఋణమును ఫ్రాంసు తీర్చలేదనుచున్నది. పాడైన ప్రదేశములను మరల బాగు జేయుటకు ఇచ్చిన 100,000,000,000 ఫ్రాంకులు గంగపా లైనవని ఎక్లేరు పత్రిక డిశ్చుప్తుచున్నది. రాయబారముల ఫలితములు అమెరికాలో ఎటులన్నదీ చెలియవలె ననుచున్నది పెటిటు జర్నలు పత్రిక.

బ్రిటిషు ప్రతినిధి ఫ్రెంచి అమెరికను రాయబారులు మాట్లాడుకొను సంగతులను గనిపెట్టవలెననుటఅసమంజసమనియు కూడనిపని అనియు మ్యాటిక్ పత్రిక ఖండించుచున్నది.

నాకాసిబ్బంది తిరుగబడుట

ప్యారిస్ యుద్ధావధిగూడ ఓడసిబ్బంది తిరుగబడిరి. ఆస్టీరియానుండి అట్లాంటికు జూన్ 24 తేదీని జూపుచున్న పును భోజనములను నిరాకరించిరి. కెప్తను తక్షణము వారలను తృప్తి జరచెను. 4 గురిని అరెస్టుజేసిరి. సుగ్గరిని ఉరిదీసిరి. 4 వ వానిని మూడునెలలవరకు శిక్షించి పసిలోనుండి తీసివేసిరి.

వేల్పు యువరాజు

బూనవైర్లు, ఆగస్టు 27:—వేల్పుయువరాజు నేడు పూర్వ తెలుసుండి తిరిగివచ్చెను. ఎచటజూచినను ఉత్సాహమే. వేలు యువరాజును బ్రహ్మగృహమునుబట్టిరి. పూలో ఆటను మూడు గంటలు ఆడిరి.

ఆస్ట్రేలియా నాకానష్టె

శాంతి సూచనలు

మెల్బోర్న్ ఆగస్టు 27:—అనధికార సమ్మె అంతరించుచున్నదని అధినివేళ నాకాసంఘముల స్థానిక ప్రతినిధులు అనుకొనుచున్నారు. క్రమేపనిలో అందరును ప్రవేశించెదరనుకొనుచున్నారు. అప్పుడు తమలో ఐక్యత, ఏకాభిప్రాయము లేకపోవుటయు చెలిసికొనెదరు. యజమానుల దృఢసంకల్పమును గుర్తించగలరు.

ఈలోపుగ విదేశనాకలు, కామన్వెల్లు నాకలు, బ్రిటిషు నాకలు మూలపడియుండుటచే లాభమును బొందుచున్నవి. జర్మను మోటారు నాకసరకును పూర్తిగావేసికొని వెళ్లెను.

సమ్మెలో సంబంధమున్నవారిని ప్రవాసముల కంపుటనుగూర్చి ఆలోచించుట కొక సంఘమును నియమించిరి.

కార్మికప్రధానామాత్యుడు ప్రవాసము వలదనుట

సిడ్నీ, ఆగస్టు 27:—ప్రవాసచట్టము కడు క్రూరచట్టమనియు రాజకీయ పారిశ్రామిక నాయకులను ప్రవాసములకంపుటకు అంగీకరించననియు ల్యాంగుగారు చెలియజేసిరి. సమ్మెనా యకుడు ల్యాంగుగారిని పంపిరించిరి. తగాదాను త్వరలోనే పరిష్కారముజేయుటను గూర్చి చర్చించిరి.

మెల్బోర్ను, సిడ్నీ క్రైడ్ యూనియనులు సమ్మెదారులకు అనుకూలముగ తీర్మానించిరి. సహాయముజే నెవమనిరి. ఫెడరలు మంత్రివర్గమువారు సగరములచేరుచున్నారు. బ్రూసుగారు సిడ్నీ పయనమును మానుకొనిరి. వచ్చేవారము ప్రారంభములోగాని ప్రవాస కార్యక్రమమును కపటించరట.

సమ్మెదారులు క్రమేణా పసిలోజేరుచున్నారట. ఓరియంటు నాక ఇంకను 600 ప్రయాణీకులతో అచటనే ఆగిపోయెను.

మరాఠో పోరాటము

పరాసులు నూతనస్థానములను గెల్చుట

లాయితీ నేనానిని ప్రాంసుకు రమ్మనుట

ప్యారిస్, ఆగస్టు 27:—విమానములను ఆటంకము గల్గినను ఫ్రెంచిబ్యాంకులు చక్కగ పనిజేసెను. శత్రువులెంత ఘోరముగ నిరోధమును జూపినను ద్రేవన్సెగలను బారడోలి క్రొత్తప్రదేశములను పరాసులు సంపాదించిరి.

లాయితీ నేనానిని ప్రాంసుకు రమ్మనుట

రబట్, ఆగస్టు 27:—మార్షలు లాయితీగారిని ప్రాంసుకు రమ్మనియు తమతో సలప్రతింపవలసియున్నదనియు ప్రభుత్వమువారు చెలియజేసిరి.

పెజ్, ఆగస్టు 26:—పరాసులు తమ ఏర్పాటులను పూర్తిజేసికొనిరి. కావల్సినసమయముండి అబ్దుల్ కరీంగారు తమ సైన్యములను మరలించుచున్నారు. కొండప్రదేశములందు శిబిరముల నేర్పాటుజేసికొను చున్నాడు. ఇక కొన్నివారముల వరకు ఓపిక చెట్లపోవవలెనని తెగలవారిని హెచ్చరించుచున్నాడు.

అబ్దుల్ కరీంగారు శరభ్యతువర్త మునకై ఎదురుజూచుచున్నారు. అక్టోబరు 16 తేదీకి కలియుననుచున్నారు. పసంతయుతువు విచ్చుటకు లోపుగ వరదలు వచ్చును. పరాసులు దెనకకు మరలవలసినవచ్చును. యుద్ధము ఆగిపోవు ననుచున్నారు.

పోలిషు బందీలను స్వావియటు

లురిదీయుట

ప్రతిక్రియయా?

మాస్కో, ఆగస్టు 27:—28 తేదీని స్వావియటు ప్రభుత్వమువారు మినుస్కర్గర్ 60 పోలిషు బందీలను ఉరిదీసిరి. ఇటీవల వార్షాలో ముగ్గరిని పోలిషు ప్రభుత్వమువారు రురిదీసిరిని ప్రతిక్రియగ స్వావియటు ప్రభుత్వమువారిట్లు చేసినను చున్నారు.

క్వీన్సులండు రైల్వేపనివాండు

సమ్మెగట్టుట

బ్రెస్టేను ఆగస్టు 27:—రైల్వే పనివాండ్ర ప్రభుత్వ ప్రధానామాత్యుని సలహాను నిరాకరించిరి. హెచ్చు జేతనములను గూర్చి పంచాయితీ జేయవలె నని జెప్ప వీలు లేదని సమ్మెగట్టిరి. క్వీన్సులండు సంతటను సమ్మె వ్యాపించెను. యూనియనులవారి సందర్శిని ప్రధానామాత్యుడు పిలిపించి ఆస్ట్రేలియా కార్మికపక్షమువారినిగూడ రప్పించి వారితో మాట్లాడెనట.

ఏడవవార్డు సభ్యులుగ ఆర్. ఎస్. నాయుడు,
మల్లి రామలింగయ్యగారు ఎన్నుకొనబడిరి
సభ్యుగ, ఆగస్టు 28:—నర్తమానముందు సభ్యురమునిసిపా
లిటీ ఛేరుమేనుగారగు ఆర్. ఎస్. నాయుడు, మల్లి రామలింగ
య్యరుగార్లు ఏడవవార్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. రామలిం
య్యరుగారు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థి. నాయుడుగారు ఏడవమునకు
కొందనివారు.

దేశీయ క్రైస్తవుల సభ

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

నేను దేశీయ క్రైస్తవుల సభలో నుపన్యాసించుటకు మొదట నిశ్చయించుకొన్నదేను గాని ఆసభకు వచ్చిన క్రైస్తవులలో పాశ్చాత్యులే చాలామొదలుగా నుండిరి. కాన సభనుబట్టి ఉపన్యాసించుట మాత్రమే నీవచ్చినది. ఇందు దానిసారాంశము నీదగున వివరించుచున్నాను.

నేను యోవనవశయం దున్నపుడు ఒక ప్రాంతపుడు క్రైస్తవమతమును స్వీకరించెను.

మతమును స్వీకరించునపుడు జరిగినకర్మ ఎట్టిదనగా సత్కులసంభావనను వాహించువు ఏనుక్రిస్తుండెదవ్వి గొడుమం పనును తిని బ్రాహ్మసారాను త్రాగను. అదివరకు తాను కట్టుకొనుచున్న దేశీయదుస్తులను పంచలను వదలివేసి పెంటామును తొడిగెను. అటు పువలమునువదలి క్రైస్తవమతమును స్వీకరించినవారు బంధువులను త్రెంపుకొని ముక్తినిజేందును. దారిద్ర్యమును దిగనాడి సంపదను బడయును. అనిచాలమంది విచారించెదవ్విగా నేనువినియుంటిని. నేనునిరంతరమును దేశసంచారమునుచేయుచుందును. గాన చాలమందిని చూచుటకును వారి అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకును నాకు అనకాశము కలుగుచుండును. క్రైస్తవమతమున కేరెన హిందువులలో చాలమంది వెనుకటిహిందూమతమును, అనంత చారములును, వారిశ్రమభావమును చాలించిండుచుండురు. ఆంగ్లో యుండియును ఇంకోపియనుల ననుకరించుటయే ఆనవీతియు. అట్టివో దేశీయక్రైస్తవులు విరోధియనుల ననుకరింపజాముట దేశమునకును తామనలంబించిన క్రైస్తవ మతమునకుకూడ ద్రోహమే యగును. ఇరుగుపొరుగువారికి కష్టముగానున్నచో మాంపనునుతినుటకు మానివేయవలెను" అని బైబిలు న్యూ టెస్టి మెంటులో సోకవాక్యము న్నుది. అచట మాంపము అనగా మాంసము- మద్యము. విదేశీయమును రుసులుగూడనని నా అభిప్రాయము. ఒకమతమును వదలి యింకోమతమును స్వీకరింపగోరువారు వెనుకటిమతములోని దురాచారములన్నీటిని వదలివేయ వలసి నదే గాని దురాచారములను గాక సదాచారములనుగూడ బంధుమిత్రులను సంతాపమును కల్గించుచు వదలివేయుటగొప్ప పాతకమే. అన్యమతమును స్వీకరింపవచ్చునుగాని తన జాతియతను వదలనక్కరలేదు. వెనుకటి మతములో నుండు దురాచారములన్నిటిని వదలి క్రొత్త మతములోని సదాచారముల నన్నిటిని అనులంపవలెను గాని క్రొత్తమతములోని దురాచారములను గూడ నవలంబింపగూడదు. దురాచారము లేమతములోన్నను దురాచారములేగాన వానిని వదలవలసినదే. కనుక అన్యమత స్వీకారమునగా దేశభక్తిని దైవభక్తిని వృద్ధిచేసిండుమనోని అధికమును ఆత్మభక్తిని బడయుటయే. కీ॥ శ్రీ॥ కాళీచరణ దైవస్థిగా రిని వెనుక నేనకసారి దర్శింపగోరి వారియింటికివెళ్లితిని. ఆయన క్రైస్తవుడని నేనెవరకే యెరుగుదునుగాని లేనిచో వారియింటిలోని ఏర్పాటులను చూచి ఆయన క్రైస్తవుడని యెవ్వరును గుర్తింపజాలరు. అదివరకు నాకు తెలియనిచో నేను గూడ గుర్తింపగలిగియుండను.

మామూలుగా హిందువులయిండ్లలో ఎట్టి ఏర్పాటు లుండునో వారియింటియందును అట్టియేర్పాటులే యుండెను. ఆదంబరములేదు. అననసరసామగ్రులులేవు. పూర్వకాలపు హిందూప్రముఖులు వంశదేశమున కెట్టిదుస్తులను ధరించుచుండిరో అట్టిదుస్తులనే ఆయనధరించెను. ఇప్పుడుగూడ దేశీయక్రైస్తవులలో చాలమందికి మరల జాతీయభావములు కలుగుచున్నవి. అనుకరణభ్రాంతి తీలినవచ్చును కాని యింకను యామార్పు చాల మందముగానే యున్నది. దేశీయులందరికిని ఆసక్తియున్నదిగాని ఉన్నతాధికారుల ప్రతిహేతుగలుగుచున్నందున చాలమంది సాహసించజాలరున్నారని. అని యామర్యమే యొక దేశీయ క్రైస్తవుడు నాకు వ్రాసెను. దేశీయక్రైస్తవులు జాతీయ్యాభిప్రాయములపై అభిమానమును కల్పించినచో వారికి చాల యిబ్బందులను కలిగించుచున్నారు. వారిని ఏదెట్టి చూచున్నారు అనిగూడ నే నెరుగుదును. ఈవిషయమునుగూర్చి కీ॥ శ్రీ॥ ఆచార్యబ్రహ్మగారిలో చాలసార్లు నేను సంభాషించితిని. ఆయనగూడ నిందులకు చాల చింతించుచుండెను. విన్నతనమునుండియు నాకు అనవరములగు పాశ్చాత్యపద్ధతుల

నలవాటుచేసిరి. ఇప్పుడు వయసు ముదిరినందున వానిని వదలుట చాల కష్టముగానున్నది. అని దురద్రగారు చాలసార్లు విచారముతో నుడివిరి. దేశీయక్రైస్తవులలో కొందరు మాతృభాషనుగూడ బహిష్కరించి యిండ్లలో బిడ్డలకుగూడ ఆంగ్లభాషనే నేర్పించుచున్నారు. ఇది ఎంతో తోచనీయమో చూచిరా? ఇటుల పెరిగిన బిడ్డలు పెద్దవాడైన పిమ్మట తోడిచోరులతో నెలుల కలసిమెలసియుండగలుగుదురు? చాలమంది హిందువులును మహమ్మదీయులునుగూడ స్వభాషను స్వమతాచారములును పూర్తిగావదలివేసి విదేశీయుల ననుకరించుట లేచాయని వారడగవచ్చును. అది నిజమేకావచ్చునుగాని విరసమైన ప్రశ్నలేమనింపించగోరువాడనుగాను. మిత్రభావముతోనే వ్రాయుచున్నాను. ముప్పదియేండ్లనుండి వంశలకొలది క్రైస్తవులతో చాల స్నేహభావమును కలిగియుంటిని. నేను నిష్కలంబమును కైకమత్తమును కొరియే యివాన్యాసమును వ్రాశితిని. భిన్నమున ప్రకృతియందుగూడ ఏకత్వమే యుండియున్నది. మతములు గూడ ప్రకృతిసంబంధములే. స్వకస్మిద్దమున నేకత్వమును తెలిసికొనుటయే మతముల ఉద్దేశముగాన దేశీయక్రైస్తవులును మిషనరీలునుగూడ యిట్టి భావమునే కలిగియుండి గోరెదను. (మో. క. గాంధీ-ఎంగు యిండియా ఆగష్టు 20)

ప్రతి ఎక్సైజు పన్ను రద్దు చేయవలయును

బెంగాలు నేషనలు వాణిజ్యసంఘ తీర్మానము
కలకత్తా, ఆగష్టు 28:— ప్రతి ఎక్సైజు పన్ను రద్దుచేయవలసినదని ప్రభుత్వమును గోరుచు బెంగాలు నేషనలు వాణిజ్యసంఘము తీర్మానించెను.

ఒడదిగిన ప్రయాణికులు

బొంబాయి, ఆగష్టు 27:— ఈనెల 27 వ తేదీన పి. ఓ. హేలుస్టీమరు మాంటూచానీకు చేరెను. టెస్టి నెంటు కర్నలు సి. బి. కాన్స్ట్రుక్టుర్, విశాఖపట్టణం చేరు ముఖ్యుండుజనరు, డాక్టరు ఎమ్. ఎ. అనసూరి, జి. కి. డాస్, హచ్చిన్సన్లు గార్లు నేటి ఉదయమున, కేసరి హిందు ఒడదిగెను. (ఆ. ప్రె.)

విదేశీ సాహుకారుల ఉపద్రవము

ఇరువదివ త్రియంత్రములను గొన నున్నారు
బొంబాయి, ఆగష్టు 28:— విదేశీ సాహుకారులు, ముఖ్యముగ బ్రిటిషు సాహుకారులసంఘము, యిరువది ప్రత్యయంత్రములను కొన మాహించుచున్నారని నమ్ముచున్నవార్త బొంబాయి క్రాంతికు" నకు చేరినెను. (ఆ. ప్రె.)

హైకోర్టు జడ్జి పై కేసు

కలకత్తా, ఆగష్టు 28:— కలకత్తా హైకోర్టు జడ్జి తనను తిట్టికొట్టికాడని కలకత్తా కాన్స్టేబులు సబ్ డివిజన్ యరరు బి. చక్రవర్తి నిన్నుటిదినమున చేసిన దరఖాస్తుపై ఆరీఫూరు పోలీసు సేబజస్రీలు నేడు ఉత్తరువుచేసెను. ఫిర్యాదికేసు ఇది. జస్టిసు పేజిగారి ఆనరణలోని వదీయకట్టని సీటివల్లయని నిలిపివేయవలసినదని కాన్స్టేబులనాడు చక్రవర్తికి చెప్పిరి. ఆ ప్రకారము మంగళవారమునాడు చక్రవర్తి అచ్చటికిపోగా మరునాడుదయము రమ్మనిచెప్పిరి. అదేప్రకారము చక్రవర్తి మరునాడుదయము పోగా నేడువల్ల జస్టిసు పేజి కలిసికొని చక్రవర్తిని తిట్టి ఒకతన్ను తన్నెను. సేబజస్రీ టీక్రిందివిధమున ఉత్తరువుచేసెను:—“ఫిర్యాదు హైకోర్టు జడ్జి పై చేయబడినది. ఫిర్యాది సంగతిసందర్భముల నన్నింటిని తెలుపకపోవచ్చును. సెప్టెంబరు 10 తేదీన ఫిర్యాది తన కేసును రుజువుచేసికొనకలసియున్నది” (ఆ. ప్రె.)

భీమవరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ కావితేఖరి)

తాలూకాభోర్డు

ఆగష్టు 26:— ఈజోర్డుయొక్క అవసరసభ ఇదివరలో కృష్ణాజిల్లాభోర్డును రెండుబోర్డులుగా విభజించుటకు చేసిన తీర్మానమును రద్దుపరచుటకుగాను ఏలూరుపాడు గ్రామములో గో. నరసింహం జూనియర్ సావిడిలో సమావేశమైనది. సభ్యులలో కొందరు 7 లదిసములైనను కాకుండగనే ఈజోర్డు చేసిన తీర్మానమును రద్దుపరచుట అసమంజసమని చెప్పిరి. కాని సభకు హాజరైన 11 గరిలోను 7 గరు తీర్మానమును బలపరచుటచే బోర్డును విభజింప నవసరము లేదను తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. అగ్ర్యులు, డం. వారా యరరాజుగారు, బె. వెం. రాఘవరాజుగారును తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. మ. రామమూర్తిగారు తటస్థముగ నుండిరి.

తదనంతరము సాధారణసభ జరిగెను. అందు ముఖ్యమైన తీర్మానములు రెండు ఆమోదింపబడెను. మొదటిది సర్కిలు ముఖ్యసాహుకారులలో నున్న పాశ్చాలలో స్పృహనులు అనగా కమ్యూము వ్రేడము నేర్చుటకుగాను నెల 1 కి రు 20 వేతనము వివాద కోక యపాధ్యాయుని నియమించుటకు తీర్మానించడమయినది. ఈజోర్డు పాశ్చాలలో నెవరును నిర్వాహకార్యక్రమమునకు సంబంధించిన మాదెకుట, నేత మొదలగు పరిశ్రమలన్నట్లుకనబడదు. ఈజోర్డువారు ముందుగా ఆపరిశ్రమలను పాశ్చాలలో ప్రవేశపెట్టిన బాగుండును.

రెండవది. తాలూకాభోర్డు అధికారములో నున్న తాటివెట్లు, శాలవెట్లు కల్లుగియుటకు ఇచ్చుటకు వీలు లేదనియు వారి అధికారములో నున్న స్థలములలో ఇప్పుడున్న కల్లుసారాయి దుకాణములు తీసివేయవలసినదనియు, ఇకముందు క్రొత్తని పెట్టుకూడనియు, ఆరాచేయనియెడల నీవిలు క్రిమినలు చర్యలకు బాధ్యులగుదనయియు తీర్మానించడమైనది. ఈ విషయము తాలూకా తహశీలుదారుగారికిని గ్రామాధిపతిగారికిని తెలియపరచడమైనది. మరయు మొదలై ఫీజు చెల్లించే పద్ధతిని బెల్లపుకల్లు గినుకొనుటకు సమ్మతించడమైనది.

ఇదివరలో నీ తీర్మానమును గడచిన మాడు సంవత్సరములనుండియు బోర్డువారి పుస్తకములలో నున్నప్పటికిని ఇంతవరకును కల్లుగీత నాపుటకెట్టి ప్రయత్నమును చేసియుండలేదు. గవర్న మెంటునకు సలహాపాడకముగా నుండేనేకాని బోర్డువారు తమ యధికారమునకే ఏవిధముగాను చలాయించియుండలేదు. ఇప్పుడయినను తమ తీర్మానము నాచరణలో పెట్టుదురని కోరుచున్నాము.

కూ నీ కేసు

24-8-25 న తేదీని పోలీసు సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుగారి సాక్ష్యము తీసుకొనిరి. క్రాసుపరీక్ష ముందుకు నీలుపుచేసిరి. ముద్దాయిలలో పుర గంభం వెంకయ్యనాయుడుగారును, భోగరాజుపానుచంతరాపుగారును ప్రిడెన్టు. కేసు 7 వ సెప్టెంబరునకు వాయిదా వేయబడినది.

రూ 100 లు మాత్రము

ఏ వయసులోనైనను కట్టవలసిన ప్రిమియము. ఈ క్రొత్త రూ 100 గారన్ డిడ్ ఆఫ్ షాల్ నీ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా కంపెనీ లిమిటెడ్ వారిచే క్రొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినది. మిగల జాభకరమైన వర్తకులు గలవు. దీనినిగుతించి తరువాత మీరు నిర్ధారణచేసుకొనవచ్చును. పూర్తివివరములకు ఈడిగన విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co. Ltd.,
POST BOX No. 237, MADRAS.

కాసు బంగారమునకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీ నిచ్చెదము.

మానవ్ర పలుకకముల లోలాములు, దుద్దులు, అంటుపోగులు, వంపరములు, పతకములు, మోపులు, బంగారుమెడవేయిములు, చెయిను అడ్డెగులు, వెండి కాలుగొనములు, మిరియాలగొలుములు, మొలత్రాడులు, టంబ్లు, కాఫీనెట్లు మొదలగునవి తయారుగనున్నవి. వివరములకు ఈడిగన విలాసములకు వ్రాయుడు.

కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటి కోటయ్య అందు బ్రదరు.

ప్రొవైడెన్సు: ది ఆంధ్ర జ్యాయల రిమాన్యుఫాక్చరింగు కంపెనీ,
హెడ్డాఫీసు: బెజవాడ.
1597 (4)
బ్రాంచి: 51 మైసూరు రోడ్డు మద్రాసు.

మచరానుశాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

26, 27 తేదీలందు జరిగిన శాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరములందు ఈ దిగువవిషయముల సమాచారముగూడ తెలియవచ్చెను.

స్టీడరుషిపునరీక్షలు

స్టీడరుషిపు పరీక్షలకు హాజరు కావనవలయు లేదని పౌకర్యము గల పదేండ్లలో ఎంతమందికి ఒకసారి, రెండవసారి స్టీడరుషిపుగూడ అట్టి పౌకర్యము నిర్ణయించి టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారు ప్రశ్నింప, ఆ విషయమున మోక్షోద్ధవారికి సర్వాధికార మొసంగబడినదని తెలియవచ్చెను.

సివిలు జస్టిసుకమిటీ ఫిర్యాదులను ప్రభుత్వమువారు పై కోర్టువారితో గూడగలసి విచారించుచున్నారని సాల్వానాగారి ప్రశ్నకు తురముగా చెప్పబడెను.

భీమవరం తాలూకాలో కుటుంబమువారందరిని

ఖూనీ జేయుట

కె. సర్వారాయుడుగారు:— భీమవరం తాలూకాలో పెదపుల్లెరునందు కలిదిండి బంగారాజు అనువాడు తన సోదరుని గర్భిణియగు భార్యను ఇరువురు బిడ్డలనుగూడ 1923 నవంబరు 9 వ తేదీన హత్య గావించియుండెను. వాని బట్టు కొనుటకుయిన యత్నములు చేసిరా? వాని ఆస్తి జప్తుజేసి విక్రయించిరా? ఇంత ఘోరకృత్యముగూర్చి విచారించుటకు ప్రత్యేక కోర్టుగి నేల నియమింపలేదు?

ఉ:— ప్రభుత్వమువారి కా సమాచారము తెలియదు రిపోర్టుకొరకై వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీ కైదీని పోలీసువాడు మానభంగమొనర్చుట

ఎ. రంగనాథ ముద్రయ్యగారు:— ఆదోనీ సలుజేయలు నందు శ్రీ కైదీ తన్ను పోలీసు ఉద్యోగి మానభంగ మొనర్చెనని ఫిర్యాదుజేసియుండెను. ఆ కేసునుగూర్చి విచారించిరా? కైదీని వైద్యులనుజూపి సత్యాసత్యములు తెలిసికొని పోలీసు ఉద్యోగిని శిక్షించిరా?

ఉ:— దీనివిజనలు ఆఫీసరు విచారించిచూడగా ఫిర్యాదు అసత్యమని తెలిసెను. కైదీని ఆదోనిలోని శ్రీ అన్నత్రయ్య రాలిచే పరీక్షింపగా ఆమెపై దౌర్జన్యమొనర్చిన చిహ్నము లేమియు లేనట్లు తెలియుటచే పోలీసు ఉద్యోగిపై చర్య దీనికొనలేదు.

రిజర్వు అడవులు - జరిమానాలు

జి. రామేశ్వరరావుగారు:— అనంతపురం జిల్లాలో రిజర్వు అడవులలో దొంగతనముగా మేయుచుండు మేకలకు గొట్టెలకు యితరవోట్లంతట 1 అకారావొప్పన జరిమానా వేయుచుండగా పెనుకొండలో మాత్రము 4 అ. ఏల వసూలుచేయుచున్నారు? పొరబాటున నెక్కువ జరిమానా వసూలు జేసినచో తిరిగి వాఫసుజేయుదురా?

ఉ:— పెనుకొండలో జరిమానా 4 అ. గా 1919 సం. నుండి హెచ్చింపబడినది. ఆయనచెట్లు ప్రారంభావస్థయందుండుటచే నట్లు చేయవలసివచ్చెను. ఇకముందు అంతటా యేకరేటు వసూలుచేయబడును. పొరబాటున నెక్కువ వసూలుచేయబడినచో వాఫసుజేయబడును.

ప్రాథమిక పాఠశాలలు

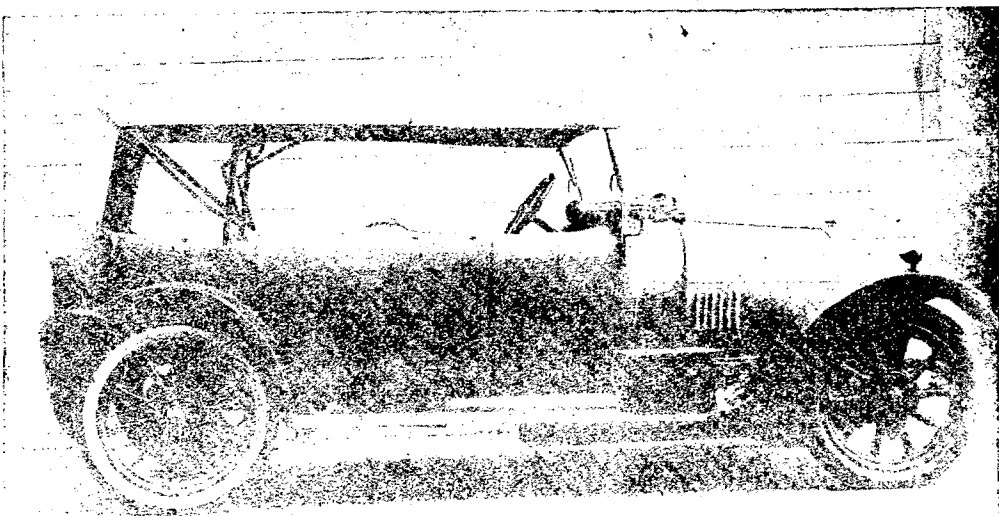
గత ఐదేండ్లలో 176 ప్రాథమిక పాఠశాలలు ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనమునండి స్థానిక సంస్థలకు స్వాధీనపరచబడినవనియు, అందలి ఉపాధ్యాయులకు ప్రభుత్వోద్యోగులవలె పింఛను చినరీతియబడును, కాని స్థానిక సంస్థముల ఉద్యోగులుగనే గణించబడుదురనియు తమసాధక బాధకములను స్థానిక సంస్థములకే విప్పించుకొనవలెననియు, టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారి ప్రశ్నకు తురపుగా తెలియవచ్చెను.

స్కూలు ఫైనలు

పరిశోధకారులు స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలకు అధికారులను (ఎజ్జమినరులను) నియమించునపుడు అనుసరించు ముఖ్య సూత్రములేవి? హైస్కూల్స్ లో అసిస్టెంటులను పరీక్ష హాలులో నూపర్చెంటులుగా నియమింపరాదా? అని ఎస్. సత్యమూర్తిగారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:— పరిశోధకారులుగా సమర్థులైనవారిని నియమించుదురు. ప్రతి యేడు ఒకేరీతి జరుగుటకై తొలిసంవత్సరమువారి నెక్కువ మందిని రెండవ సంవత్సరముగూడ నియమించుదురు. రాష్ట్రములో ప్రతి నెకండరి పాఠశాలకు పరిశోధకారుల బోర్డు

సెకండు హ్యాండు ఇంగ్లీషు కారు కావలసినవారికి మంచి తరుణము.

Angus Sanderson Car

ఆంగన్ సాండర్సన్ అను చక్కటి ఇంగ్లీషు మోటారు కారు

ఆకాశవిమానములు చేయుటలో ప్రఖ్యాతివడసిన టేబల్ కంపెనీవారిచేత, ఈ మోటారు కారు యింజను చేయబడినది.

మూడు సంవత్సరములక్రిందట సుమారు 8000 రూపాయల కిమ్మతు గలది. ప్రస్తుతము చక్కగా పని చేయుచున్నది. ప్రతిదినము వాడుకలో నున్నది.

3000 రూపాయలకు గాని, కొంచెము తక్కువకుగాని యివ్వబడును.

కావలసినవారు, ఈ చిరునామాకు వ్రాసి కారును పరీక్షించుకొనవచ్చును.

అడ్వర్టయిసుమెంటు మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రిక, మద్రాసు.

నందు వీలగునంతకుట్టుకు ప్రాతినిధ్యమొసగుట. అందునిమిత్తమై ఒకసారి అసిస్టెంటు ఎజ్జమినరులుగా నియమింపబడినవారిని తిరిగి ఏదేండ్లలోపుగా నియమింపరు. చీఫ్ ఎజ్జమినరుని మాజేండ్లలోకే నియమింతురు. హెడమార్షరులు లేనిసంత మంది యంతటచే అసిస్టెంటులను పరీక్షహాలు నూపర్చెంటులను నియమింపరు.

స్కూలు ఫైనలు పరీక్ష ఫలితములు ఆలస్యముగా ప్రకటించుటచేతను, ఎప్పుడు ప్రకటించెదరో విశదముగా తెలియకుండుటచేతను యిట్లుండి గలుగుచున్నది గాన తగినయోర్పాటు జేయవలసినదని ప్రకటించుచు జె. ఏ. సాల్వానాగారు ప్రశ్నింప వీలులేదని జవాబు వచ్చెను.

బీహారు-ఒరిస్సా శాసనసభ

ముగిసినది

రాంచీ, ఆగస్టు 28:— బీహారు ఒరిస్సా శాసనసభ కిదియే కడపటిదినము. చాలమందిసభ్యు లప్పుడే వెల్లిపోయియుండుచే సభ పలునగానుండెను. కొంతసేపు చర్చజరిగి ప్రభుత్వమువారు సానుభూతితో జవాబుచెప్పిమిమ్మట, రంజాను (ఉపపాసముల ౩౦) 29 వ దినమైన తరువాత ప్రభుత్వ కార్యాలయములు కోర్టు బిర్యాసంస్థలు వరుసగా మూడురోజులు మూసివేయవలెనని తీర్మానమును ముఖ్యారకాలిగా రుపసంహరించుకొనిరి. వైస్రాయ్ సెకండ్రీవిద్యకు సంబంధించిన టెక్స్టుబుక్స్ కమిటీలో స్థానిక సంస్థములయొక్కయు శాసనసభలయొక్కయు ప్రతినిధులు సరిగా నుండువలెనని రామేశ్వరప్రసాదసింగుగారు తెచ్చిన మరయొక తీర్మానము భేదములేకుండా అనుసరింపబడెను. సభ అంతటితో నిశ్చయబడినదని అధ్యక్షుడు డప్పుడు గవర్నరుగారు సందేశమును చదివి వినిపించెను. (అ. పే)

బొంబాయిలో బ్రోలీసర్వీసు

బొంబాయిలో ట్రాములు లేనిచోట్లలో రెండుమైళ్లకు లోపుగానున్న ప్రదేశములకు అరణావొప్పన బ్రోలీసర్వీసును పెట్టుటకు అనుజ్ఞ నియమనీనదని బొంబాయి ట్రాంజే కంపెనీ వారు కార్పొరేషనువారి నడిగిరి. ఈ బ్రోలీలు పట్టాలులేకుండా విద్యుచ్ఛక్తిచే నడుపబడును. (ప్రీప్రెస్)

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘ

సర్క్యులర్లు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, ఆగస్టు 22:— ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శి మండపాక రంగయ్యనాయుడుగారు జిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శులకు యాక్రొంది 22-8-25 తేదీ గల సర్క్యులర్లను ప్రచురణకై పంపించెను.

1

కాంగ్రెసుసభ్యుల జాబితాలు

అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘసభ సెప్టెంబరు మాడవ వారములో జరుగననిన్ని వారికి ఏజిల్లాలో ఎంతమంది నూలు చందా సభ్యులను చేర్చినది తెలియగల లిస్టు ఏ. బి. క్లాసు లతో తయారుచేసినవారికి సెప్టెంబరు 10 న తేరిఖులోగా పంపవలసినవి యీరోజుననే వారివద్దనుండి ఉత్తరమువచ్చినవి. ఈ నూలుచందా సభ్యుల లిస్టులనుబట్టి నూలుచందా ఉంచడమా తీసివేయడమా అనేవిషయమై ఆలోచించెదరనిన్ని త్వరలో పంపవలసినదనిన్ని వ్రాసియున్నారు. కాన మీజిల్లాలో మార్చిల గాయతు ఆగస్టు నెలాఖరునకు ఎంతమంది "ఏ" క్లాసు సభ్యులలో ఎంతమంది "బి" క్లాసు సభ్యులలో వివరముగా తెలియగల ట్టు మెంటును ఒకటి తయారుచేయించి యీ నెలాఖరు లోపుగా పంపవలెను. అతి జరూరు.

2

తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి క్రొత్తపు స్తకములు

తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూలువిషయమై కాకినాడలోను, గుంటూరులోను చేసిన తీర్మానములప్రకారము క్రొత్త తిలక్ స్వరాజ్యనిధి పుస్తకములు అచ్చువేయించి ఆపుస్తకములు మీజిల్లాలకు పంపుచున్నాను. కాన మీరు యాక్రొత్తగావేయించిన పుస్తకములే తిలక్ స్వరాజ్యనిధి వసూలునిమిత్తము ఉపయోగించవలెను. పాత తిలక్ స్వరాజ్యనిధి పుస్తకములు ఉపయోగించకూడదు. మీతాలూకా గ్రామసంఘములకుకూడ యీ ప్రకారము మీరు సర్క్యులరు పంపించవలెను.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

బెజవాడకు స్థానము లేదా?

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి 150 సం॥ల పాలనానంతరము ఆంధ్రుల కొక స్వతంత్ర విశ్వవిద్యాలయము నిర్మించునన్నారు. దీనిని మనము బహుదూరదృష్టితో నిదానించి గ్రహించవలయును. విద్యావిధానమును సరించి యిచట చర్చించుటలేదు. కేంద్ర స్థానములనుగూర్చియే ప్రస్తావించుచున్నారను. ఆంధ్రజాతి ఎంతవరకుయెన్నది? ఈమహా విద్యాలయము సర్వజాతియొక్క యువయోగమునకా లేక ప్రత్యేకము కొన్ని పట్టుముల యభివృద్ధినిమి త్రమా యుద్దేశింపబడినది? ఈమొదలను విషయములన్నియు విపులముగ విశ్లేషించవలెను. ఆంధ్రదేశమునంతట బెజవాడ మధ్యపురముగచేసి ఉత్తరభాగ నుత్తరాంధ్రమనియు, దక్షిణభాగమును దక్షిణాంధ్రమనియు, పశ్చిమముగనున్న నిజాంరాష్ట్రాంధ్రమను పశ్చిమాంధ్రమనియు భూగోళశాస్త్రజ్ఞుడు విడతీయును. ఉత్తరాంధ్రములో 5 జిల్లాలును 52 లక్షలాంధ్రులునుగలరు. దక్షిణాంధ్రములో 7 జిల్లాలును 70 లక్షలాంధ్రులునుగలరు. పశ్చిమాంధ్ర (తెలంగాణ) లో 8 జిల్లాలును 60 లక్షలాంధ్రులును యున్నారు. కాన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములు జాతి కలతను అందుబాటులోనుంచునట్లు చూడవలెను. కాని కొన్ని నగరముల వృద్ధికొరకే ఏర్పరచుచో విశ్వవిద్యాలయ వన సమగమని నొక్కి చెప్పవలయున్నది. ఆంధ్రజాతి కంతకును ఉపకరించునపుడే సమగ విశ్వవిద్యాలయ ప్రాశస్త్యము.

చిత్తుజిల్లాలో విశాఖపట్నం రాజమండ్రి అనంతపురముల కేంద్రములగు నూనింపబడినది. అనగా ఉత్తరాంధ్రములో రెండును దక్షిణాంధ్రములో యొకటియు అన్నమాట. అయితే గుత్తూరువారి కవకాశమేమిది? నెల్లూరువారి కందుబాటులేదా? చింతూరువారికి స్థానమేమిటి? అన్నిటికన్నను మందవిజ్ఞానముతో చనుకాచున్న నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల (60 లక్షలు) కెట్టి ఉపయోగము కలుగజేసిారు? ఇవన్నియు ముఖ్యవిషయములు కావా? గంజాం, విశాఖపట్నం, తూర్పు గోదావరి మూడు జిల్లాలలోను రెండు కేంద్రములా? మిగతా తొమ్మిది జిల్లాలకు యొకటియే? ఇచ్చెట్టి న్యాయము? గంజాము-తూర్పుగోదావరి మూడుజిల్లాల కొక కేంద్రముండటంలో ఎవ్వరికిని ఆక్షేపణలేదు. ఆకేంద్రస్థానము రాజమండ్రిలో నుండ నిండు లేక విశాఖపట్నములో స్థాపించనిండు. మరియొకటి దక్షిణాంధ్రములకై అనంతపురములో యుండుటందరకును ఆనందకర విషయమే! మూడవ కేంద్రమునూత్రము తప్పక పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు, నెల్లూరు, చిత్తూరు, వరంగలు, ఖిలసగరు, నల్ల గొండ ల్లాల కఖండోపయోగకరము. ఇంకను హైదరాబాదు రాజ్యములోనున్న అయిదు జిల్లాలకుమీద ఉపయోగమైనదియే. దీనినిబట్టి బెజవాడ ఎనిమిదిజిల్లాల కందుబాటులో నుండునన్నమాట. దక్షిణాంధ్రములకును తమకు విశ్వవిద్యాలయ కా ర్యాల లు ము లన్నియు అందుబాటులో నుండవలెనని పట్టు బట్టుచున్నారు. వారికి బెజవాడ విద్యాలయ ముఖ్యస్థానము (Head Masters) గ నుండు యిష్టమే. వారు దూరస్థవిశాఖపురికి పోలేమని భీష్మించుచున్నారు. దక్షిణాంధ్రములకును బెజవాడను ముఖ్యకేంద్రముగ నుండుటకును పట్టుదల చాలకలదు. కాన బెజవాడకు తప్పక స్థాన ముండితీరవలెను. సోదర వైభాం రాజ్యములో నున్న అనుపదిలక లాంధ్రులకు బెజవాడకన్న పైతెనచోటు ఏది? పాల్వంచెంచవచ్చును. జాతిఅంతయు ఒకటియే కదా? కాన నిజాం రాష్ట్రాంధ్రులకుమీద మన విశ్వవిద్యాలయము ఉపయోగపడుటల చూడవలెను. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ, లేదా యని కొందరు యూహించవచ్చును. ఆంధ్రజాతి యొక్క రాజకీయముగ లేదు) త ఎట్లు సంభవించగలదు? విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములలోనుండి తీసివేయుట యనగా 60 లక్షల నిజాం రాష్ట్రాంధ్రుల విద్యాతేమమును గణించ లేవన్నమాట. గంజూరు, నెల్లూరు చిత్తూరువారి పిల్లను తృణీకరించి రన్నమాట. మహాశయలారా! బెజవాడ యుత్సాహవ్రత అనిర్వచనీయమే యిది. శ్రీశైలిగంగు దొరగారు బెజవాడ సంవర్ధించినపుడు "ఆంధ్రరాజధాని విశ్వవిద్యాలయ ఏర్పాటులలో విశాఖబాడ యుత్సాహవ్రత సరచిహాస" ని నెలవిచ్చి యున్నారు. సేను తూర్పు గోదావరి మండలవాసుడను. నాకు ప్రత్యేక ప్రాంతికాభివాసములేదు. ఏలయన యానమస్వల్ప నగరప్రాంతికాభివాసము మనమునం దెవకొనరాదు. సర్వజాతీయకార్యమునే గోరవలెను. ఆంధ్రజాతి ఎట్లు శాస్త్ర తృప్తితోనికి నమ్మననియే ఆశించవలయును గాని "మానగరములో యొక కేంద్రముండవలెన" ని కాదు. మద్రాసు రాజధానిలోని 24 జిల్లాలలో

ను 15 వేలమంది విద్యార్థులుండ తెలుగు 12 జిల్లాలలోను 8 వేలమందియే కలరనుట చాల సిగ్గుచున్నది. కాన సర్వాంధ్రజాతీయ సౌభాగ్యమునకై ఆంధ్రులందరును నిరంతర కృషిసత్వదరుగాక!

బెజవాడలో చోటులేదని కాలేజీలేదనియు పలువురు పలుకుచుందురు. ఈవాదము లప్రస్తుతములు. అతివ్యతిరేక కాలములో బెజవాడపురమును క్రైస్తవ మొనటిరకగతి కళాశాల ప్రతిష్ఠింపబోవుచున్నాడు. ఇక చోటులేదనుట నిజముగ తెలియకనే మొగ్గలాజపురం కొండుకు తూర్పుగా నుమారు 20 చిల మైళ్లు పెరుగుటకు విశాల ప్రదేశముకలదు. ఇది ఆంధ్రరాజధాని ఏర్పాటులో ప్రాముఖ్యతను వచ్చినను ఆప్రాంతములో విశ్వవిద్యాలయమునకు అన్ని సౌకర్యములు సిద్ధింపగలవు. బెజవాడ ప్రాంతయుగ నవీనోద్భవమేటలు. ఆరు చిల మైళ్లు అనగా (26 చిల మైళ్లు) మద్రాసు విస్తీర్ణ మన్నంతమాట. ఆరోగ్యమునకు బెజవాడ, రాజమండ్రి, విశాఖపట్నములకన్న ప్రశస్తిమైనది. మూరాజా శివనది కృష్ణ వేణీకలదు. నదీశాఖా కాల్యలు నగరములోనుండి సాలు కెనిమిదిమాసములు ప్రవహించును. రాకపోకల సౌకర్యములు వర్తమాతీతములు. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు స్థానముకద! ఇట్టి సమ ప్రసౌకర్యములు, అవకాశములు, ఆశక్తి కలదు గల బెజవాడను ముఖ్యకేంద్రముగ నుంచి ఆంధ్రులందరకును అందుబాటు సౌఖ్యములు కలుగజేసెదరు గాక !!

సునర్ల శ్రీరామస్వామింహం.

ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణము

శ్రీయుత ఎం. కె. రెడ్డిగారు (చంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డు ప్రతినిధి) తమ ప్లేటుకొన్నిట అభ్యర్థిత్వ ప్రచారములో బెజవాడ నచ్చియున్నారు. ఒక ప్రసిద్ధపురుషుని యింట సంతాపమున సేనును రెడ్డిగారిని ఆంధ్రరాష్ట్రమును ప్రత్యేకించి విషయములో వారి యభిప్రాయమును కోరియుంటిని. రెడ్డిగారిని తోడ్కొనిపోయి యిట్లునరి. "ఆంధ్రుల కాంధ్రరాష్ట్రము అభ్యంతరవశ్యము. అది త్వరలో వచ్చి తీరవలెను. సేను ఎన్నెట్టిలో రాష్ట్రమునన్ను పై తీరముగ ముట్టాడియుంటిని. ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయ కానసభలో తీర్మానమైనచో తమకెట్టి యభ్యంతరములు లేవని నెలవిచ్చిరి. నేటి తెలుగు మండల కానసభలో తీరవలెను ఏల మూకీభావము వహించిరి దురూహ్యము. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర మన్న నాకమిత సంతోషముగని నెలవిచ్చిరి. చంగల్పట్టుజిల్లా వానియగు రెడ్డిగారి కిట్టి ఆమోదమున్ను పుడు యింకను కానసభలో యలసత్వమెందులకు? ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ విషయములో స్థాతంగారి విచారణలో చిత్తూరుజిల్లా తెనుగులు మద్రాసులో వారిజిల్లా నుంచ మనగా శ్రీయుత బొల్లిని మనిస్వామి నాయుడుగారు ఆంధ్ర మహావిద్యాలయములో చిత్తూరుజిల్లా యుండితీరవలెనని చెప్పినట్లు వినియుంటిమి. సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారు తరచు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము లేర్పడి తీరవలెనని వాక్యముచుందురు. శ్రీయుత రామలింగ రెడ్డిగారికి కూడ రాష్ట్రనిర్మాణ మనిన సంపూర్ణామోదమే! నేడతివాదులు ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రశంస తలచుటలేదు. మితవాదులు యూరకున్నారు. ఇక గనర్ల మొంటు నధిక్షేపించిన లాభమేమి? ఉత్పాదకులు మనకన్న వెనుక రాష్ట్రాందోళన ప్రారంభించినవారు మానలేదు. కర్నాటకులు తీరముగ తమ దేశకృతకై ఆందోళన చేయుచున్నారు. ముందుగ మార్గదర్శకులైన ఆంధ్రులు వెనుకబడుట న్యాయముకాదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము అతి శీఘ్రములో వచ్చుచున్నది. రాష్ట్రమునుగూర్చిమాడ ప్రయత్నించిన తప్పక బడయగలము. తెలుగుదేశమునుండి ప్రతినిధులుగ వెల్లిన కానసభలో తమ ముఖ్య కర్తవ్యము (ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము)ను గూర్చి మరువకుండెదరుగాక!

సునర్ల శ్రీరామస్వామింహం

బెజవాడ.

జర్మను ఎలక్ట్రికు దీపము

జర్మనులో క్రొత్తగా కనిపెట్టబడినది. నగరములందు స్వగృహములందుండి భోగము లనుభవించుగోరు ప్రతివారు కొనవచ్చును. శేజిలు 2 లక్షలనుంచుకొనవచ్చును. గదులలో దీప మెక్కడనున్నను, పక్కపై పరుండి దానికి సంబంధించిన తీగకు తగిలియుండే మిటునొక్కి వెలిగించవచ్చును, ఆర్పవచ్చును. గదిలోనుంచి సూర్యుని యింట్లోకి తెప్పించినట్లే అద్భుతమైన కాంతినిచ్చును. గాలిలోమాడ వెలుగును. సభలలో పెట్టిన అనేకుల నాకరించును. 2284 తగ్గింపున రూ 3-8-0. అనుకరించు రూ 6-0-0. కెడన్ను అందు కంపెనీ, సాహుకారులేట, మద్రాసు

ప్రకృతివైద్యసమ్యేళనము

ఆగస్టు 30 వ తేది ఆదివారమున తెనాలియు శ్రీకావ్య కావరమేళ్ళో సత్సములు. శ్రీకందుకూరి వసుకభైరవ శైరక మూర్తిపంతులుగారి ఆధిపత్యమున ప్రకృతి వైద్యసమ్యేళనము జరుగను. ఉదయము 7 గంట మొదలి గంట వరకు సుప్రసిద్ధుల ప్రాచ్యుర వైద్యులవచ్చునెంచును. డాక్టరు గంధం వెంకటకృష్ణరావు పంతులు బి. ఏ. గారు, డాక్టరు బొల్లా ప్రకాశ సుందరగోపాలరావుగారు రాజమండ్రి, శతాధానం సంస్కృతపండితులను శ్రీ శ్రీ కాశ్యపాచార్యుల వారు గుంటూరుఆయ్యేరమధానిధి పాతూరి కృష్ణంరాజు యోగీంద్రలు (యేనుగవానిలక) మున్నగువారు విచ్చేయుదురు పౌరకృతవైద్యాభిమాను లెల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు. నా. మానుమయ్య

సర్వమూలికాయోగమంజరి

1. ఈ గ్రంథరాజమున సర్వవ్యాధులయొక్క లక్షణములు, పరీక్షలు, రసాదులయొక్క ఫలములు ఒక్కొక్కవాటికి అనేక చికిత్సలు తెలుపబడియున్నవి. ఈ గ్రంథము శివరూప వృద్ధులకు శ్రీలక్ష్మి మాతా తెలియునట్లు సులభశైలిని వ్రాయబడి పే 800 లు 4000 చికిత్సలు గగ్గయున్నది. ఈ గ్రంథము నొద్దనుంచుకొనిన ప్రతి గృహాయజ్ఞునియు వైద్యునకొక కాసయినను యివ్వకనే సౌఖ్యము ననుభవించవచ్చును. యొక ప్రతి కారికోబయిండు 1 కి 5-0-0 రెండు ప్రతులుగా వ్రాయించుచేసిన ప్ర 1 కి 8-0-0.
  2. పద్యాపద్యమంజరి ప్రతి 1 రు 0-12-0
  3. శ్రీ సీతీమంజరి ప్రతి 1 రు 0-1-0
  4. స్తోత్రమంజరి 0-1-0
- సలయువారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును 2257 కందుల వెంకట్రామయ్య అండు నన్ను రాజమండ్రి.

తెనుగు ఇండియన్

వీనల్ కోడ్

మంచిఅమ్మ, వశసరికాగితములు, గట్టిబైండు వెల రు 4.

ధర్మవిక్రయము- ప్రతి 1-కి రు 3-0-0.

ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడ్ గ్రంథము. గ్రంథాంతమున ఆయాసేరముల స్వభావము, బోధపడునట్లు తేట తెనుగున మద్రాసు హైకోర్టు వకీలు, బి. ఏ., బి. ఎల్. రెంటాల వై. వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశభిదర్శనము. వారంటు, జాబ్బాను, రాజీ, విచారణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లకు సంబంధించిన అంశములును- చేర్చినది. అనేకవేల ప్రతులు సర్వత్రా వ్యాపించి యున్నవి.

విక్రొరియా డిపో,

మైలాపూరు — మదరాసు.

చేంబరేన్ గారి

దగ్గు నివారిణి

కుటుంబములో నున్న వారి కందరికిని మంచిది

తెలులు చేంబరేన్ గారి దగ్గు నివారిణి కాకవాయపు అను విద్యులకు వచ్చు రోగము, దగ్గు, జులులు, క్వాసకాసము, రొమ్ము పడికము, ఇన్ ఫునిజా దగ్గులు మొదలగు వాటికి వాడుచున్నారు. పసివాండ్రకు, పయస్సుచెల్లిన వారికి చాల శ్రేష్టమైనది. నిద్రను కదిలించునట్టి పదార్థములు యందులో కనియుటలేదు. అన్ని చోట్లలోను విక్రయించబడుచున్నది. (1) 128

CHAMBERLAIN'S COLIC, CHOLERA AND DIARRHOEA REMEDY.

CURES PAIN IN THE STOMACH, Colic, Cholera Morbus, CRAMP COLIC, BILIOUS COLIC, PAINTER'S COLIC, SUMMER COMPLAINT, CHOLERA, DYSENTERY, DIARRHOEA, BLOODY FLUX, CHRONIC DIARRHOEA, CHOLERA INFANTUM, AND BOWEL COMPLAINT. IN ALL ITS FORMS.

PREPARED ONLY BY Chamberlain Medicine Co., Manufacturing Pharmacists, DES MOINES, IOWA, U.S.A.

SMALL SIZE

జాబులు.

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ గ్రంథాలయము

పం. ది. శ్ల. ప. ల్లి

బాపట్లతాలూకా పండితవల్లి గ్రామములో శ్రోధన నామ సంవత్సర శ్లేష్మపక్ష 10 లవ సరియైన 1925 సంవత్సర జూన్ నెల 1 తేదీన పూటూకూరి రోశయ్యకూడ సుబ్బారావు గారు యీ గ్రామమున నైత్యుల విద్యాభివృద్ధికై యొక గ్రంథాలయమును నిర్మించడలంచి గ్రామమునందు గల నైత్య ప్రముఖులను జేర్చి కన్యకాపరమేశ్వరీ గ్రంథాలయమును స్థాపించిరి.

తరువాత జూన్ నెల 6 తేదీన శ్రీయత మన్వలపెద్ద శెట్టి రామయ్యగారిచే ఆధ్వర్యమునా నొసంగఁబడిన గ్రంథాలయ ప్రవచనమున నైత్యులు అందరు సమావేశమై. శ్రీయత మన్వలపెద్ద శెట్టి రామయ్యగారిని ప్రసిద్ధులుగను 2. శ్రీయత పూటూకూరి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని సహజరుగను 3. శ్రీయత వామి శెట్టి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని శ్రీకటకీగను 4. శ్రీయత తూతి గ్రామములగారిని సహాయకార్యదర్శిగను 5. శ్రీయత పూటూకూరి పద్మనాభుడు కుమార్తె సుబ్బారావుగారిని భాండగారీ సదుగా నియమించి ప్రతియెటికి డబ్బాలను కట్టి బియ్యం ప్రతి శనివారము వసూలుచేయు వివాహము 2013 యింటిలో ఆరూపాయ భర్త్యను వసూలుచేయు అమావాస్యపాటల రుసు ముచేయు గ్రంథాలయ పాపా యేర్పాటుచేసిరి.

ఈ గ్రంథాలయము గ్రామమువ్యవసాయ జనసమావేశమెక్కి కను చోటను రోడ్డు ప్రక్కను వసగల చిన్న యింటిలోనున్నది.

శుక్లపక్ష చంద్రునిమాట్టి శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీ య నుగ్రహముచేత క్రమాభివృద్ధిసంభూతయని కోరుచున్నాము.

ఈ గ్రంథాలయమునకు యిచ్చిన ఈదినన విరాళములకై మాకమిటి తోపున కృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుచున్నారము.

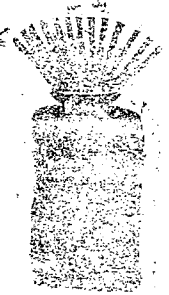
1 పాతూరి వెంకట్రామయ్యగారి కుమార్తె సుబ్బయ్యగారు, పండితవల్లి	12-0-0
2 బారిశెట్టి సాగయ్యగారు, పూండ్ల	8-0-0
3 కోండ్లపూడి భావనారాయణగారు, బాపట్ల	80-0-0
4 పూటూకూరి శ్రీకృష్ణం రోశయ్య కృష్ణస్వామి వద్ది రామకోటిగార్లు బాయింటు	8-0-0
5 చీమకుత్రి బసవయ్యగారు, గుంటూరు	6-0-0
6 మాడాల శివయ్యగారికుమార్తె పీరశాసనయ్యగారు, యశవంతపాడు	5-0-0
7 మన్వల కోటయ్యగారు, నిజాబాదు	2-0-0
8 జవ్వాళి వెంకటసుబ్బయ్యగారు, పండితవల్లి	2-8-0
9 శిఖాకొట్టి శేషయ్యగారు, పండితవల్లి	2-0-0
10 పట్టిశెట్టి కోటయ్యగారు, వంగోలు	2-0-0
11 కొత్త వెంకటస్వామిగారు, చీంల	1-4-0

మొత్తము. 79-12-0

పూటూకూరి సుబ్బారావు,
భాండగారీమడు.

ధర స ర న ము జిర్సీ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

జిప్సోలెమ్	యా. 2 0 0
బాక్లెమ్	2 8 0
సెర్వెలెమ్	2 0 0
సాదా స్క్రూ ఫ్లూరోజెన్	3 0 0
,, సెర్వెలెమ్ ఫ్లూరోజెన్	3 8 0
జిప్సోలెమ్ 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగ్నల్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగ్నల్ లైటు 1 కి	0 12 0
ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము	
లక్ష్మీ వర్తకశాల	
తపాలు పెట్టె నెం. 85. మాద్రాసు	

ఆంధ్ర సభలు, బందరు

ఈసభలకై యేర్పడిన ఆంధ్రరాష్ట్ర సభావ్యవస్థల ము బందరులో సభ్యులను చేర్చుచున్నారు. ఇంతవరకు 78 గురు సభ్యులు చేరిరి. వీరిలో అసహాయవాదులు, సహాయవాదులు, బ్రాహ్మణేతర పక్షమువాదు, జక్షులు, ఉపాధ్యాయులు, డాక్టర్లు మహమ్మదీయులు, స్త్రీలు అందరును సభ్యులుగాచేరి ఆహ్వాన సంఘమువారికి సకలవిధముల తోడ్పడుచున్నారని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. ఇంకను అనేకమంది ప్రముఖులు చేరవలసియేయున్నారు. దివి, గుడ్డవాడ, కైకలూరు తాలూకా లలో గూడ ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు యెక్కువగా చేరగలరని విశ్వసించుచున్నాను. సభ్యులు గా చేర గో రు వా రు ఆయా ప్ర దేశ ము ల లో ని య మి ం ప బ డి న ప్రతినిధులగుగాని సహాసరి మామగాని సభ్యత్వపు రుసుమును పంపవచ్చును. సభ్యులు కాగోరువారు తమ దరఖాస్తుతోపాటు యీక్రింది దేశీయమహాసభయొక్క ప్రభుమనూత్రమును అంగీకరించినట్లు తెలియపర్చవలయును.

ప్రభుమనూత్రము

“కాంతియుతమైనట్టియు, సన్మయెనట్టియు సకలసాధనములచే స్వరాజ్యమును సంపాదించుటయే భారతీయ మహాసభ యొక్క యుద్దేశ్యము. అను మతమును నేను అంగీకరించుచున్నాను.”

ఆహ్వానసంఘసభ్యులు త్వరలో చేరవలయును. న్యూఢిచాలా తక్కువగానున్నది. సభలను అక్టోబరు నెలలోనే జరుపవలయును. సభ్యులు పూర్తిగాచేరినచోగాని ఆహ్వానసంఘసభ్యులను, కార్యదర్శులను యెక్కువకు పిలువదు.

ఈసభలతోపాటు దేశీయవస్త్రప్రచారనములు, ఖిదర్ ప్రచారనములు, ఇతర సమావేశములు జరుపవలయునను మతూపాలము అనేకులు కనుపరచుచున్నారు. ఆట్టివారికి తెలియవర్చినచో సర్వవిధముల తోడ్పడి వారికి కావలసిన సదుపాయములన్నియు సాధ్యమైనంతవరకు, సమకూర్చబడును. ఆహ్వాన సంఘసభ్యులు యింకను కొందరు చేరినవెంటనే సభలుజరుపు తేదీలు నిర్ణయింపగలము.

తాత్కాలిక కార్యదర్శి.

చె. వెం. నరసింహారావు.

విజ్ఞాపన

నేటి సాంప్రదించునట్టి ప్రపంచములో ప్రతిద్దిగాంచిన కవిత్వముల నొక్కొక్కటి శృంగార రసభూయిష్టమును నొకొక పద్యము రచింపఁజూపించి యీపద్యములన్నిటికి “శృంగారము.” అను శీర్షిక నొక సంపుటగా గూర్చి నొక పేరును యిచ్చింపుచున్నాము. ఆసంపుటలో సరిగ్గ శ్రోధన సంవత్సర ఆత్మ యజ్ఞవల్క్య విజయదశమి (27-9-25) వాడు రెండువేల గాన ఆంధ్రకవిపుంగవు లందరు మా ప్రయత్నము సకల మొందింప నట్టి పద్యములను రచించి మాకు తెచ్చెట్లు 10 వ తేదీ లోపుగ నందునటుల పంపగోరుచున్నాము.

గంకి సూర్యనారాయణ శాస్త్రి,
రెవల్యుట్, నెం. 110, మాద్రాసు.

కాంగ్రెస్ పత్రిక

శీతానగరమునకు మార్చబడినది

కాంగ్రెస్ పత్రికా సంఘముల నుండిరి అన్ని ప్రాంత య్యగాను 23 వ తేదీన రాజనరేంద్రచరమమునకి యిట్లు వ్రాయుచున్నాను:-

గత మాస సంవత్సరముల వైఖరికి రాజనరేంద్రచరమమున ప్రకటించబడుచున్న మా కాంగ్రెస్ పత్రిక ప్రస్తుతము సీతానగరమునకు మార్చబడినదిని కను చూచుకొనుటకు ఆంధ్రమహాజనులకు విన్నవించుచున్నాను. ఇందును పత్రిక సీతానగరం గాతూ సత్కారగ్రహీతమువారిచే ప్రకటించబడును. పత్రిక యొక్క సుతము ఆశ్రయమునకే నిర్ణయించును. ఆశ్రయము నుండి మొదటిసంచిక నెవ్వరియక 1 వ తేదీన వెలువడును. అందు పత్రికనుతము వ్యక్తికరింపబడును. ఇదియభావనలె గురునారాయణ నాడు ప్రతి మంగళవారము ప్రకటించబడును. పూజ్యమైన వైఖరి బదులుకొను సొంతలో 12 వేలలముద్రించబడును. ఆంధ్ర దేశమున రైలు ప్రవహముగాని పత్రికనుండి పత్రిక ప్రచురించుట కిదియే ప్రథమము. ఇదివరలోవలెనే ఆంధ్రమహాజనుల కనుసహాయ సామర్థ్యముతో మాపత్రికను బోషించుచున్న యెక్కువయ్యున్నాము. ఈ త్రిప్రత్యుత్తరము లిటుపైని సీతానగరమునకు వ్రాయఁజూపుట. సీతానగరం, కొవ్వారువార్డుము, గోదావరిజిల్లా, అని వ్రాయవలెను.

ప్రీ డ రు ప రీ క్ష లు

అయ్యా, కొద్దిదినములక్రింద తమపత్రికలో ప్రీడరుషిప్పు పరీక్షలు అక్టోబరులో జరుగుటనుగురించి యొకరిపోర్టు వ్రాయబడియున్నది. అదియెంతవరకు నిజమో తెలియకుండుటవలన నేనిట్లు వ్రాయుటకువ్యమించితిని. ఈలేఖను మీపత్రికయందు ప్రచురింప వేడుచున్నాను.

లాపరీక్షలు తదితర యూనివర్సిటీ పరీక్షలు సంవత్సరమునకు రెండుతరచు జరుగుచున్నవి. ప్రీడరుషిప్పు పరీక్షగూడా అటుల జరుగకపోవుట కొంచెయము. క్రిందటి ఏప్రిల్లో జరిగిన యీపరీక్షాఫలితములు గమనించిన మాటికి యేబదిఅయ్య మంది కృతార్థు లయినటుల కన్పడుచున్నది. ఎఫ్. యల్. బి. యల్. ఫరీక్షాఫలితములు తెలికించిన మాటికి యెబ్బది అయ్య మంది ప్యాసు అయినట్లు కన్పడుచున్నది. పరీక్షాఫలితములందే యీ భేదముండ కిక్కిన విషయములలో నుండుట వింతగాదు.

మరియు యఫ్. యల్. బి. యల్. పరీక్షాఫలితములు త్వరలో అనగా జూన్ నెలలో సాధారణముగా ప్రచురించుచున్నారయి. యల్. పరీక్షలో సఫలయ మొందినవారికి ప్రీవేండకాలేజీలో బి. యల్. కోర్సులో ప్రవేశించుటకు సౌకర్యమేర్పడియున్నది. మరల నెవ్వరియలోనో అక్టోబరు లోనో పరీక్షగూడా జరుగుచున్నది. బి. యల్. వారికిగూడా యీవిధే యున్నది.

ఇక ప్రీడరుషిప్పు పరీక్షలో సఫలయమొందినవారినిగూడ యొచించెదము. వీరు చదువవలసిన ప్రస్తావనలూ మెండు. పరీక్షా ఫలితములూ ఇదివరలోనే చెప్పియున్నాము. ఫలితములు ఆలస్యముగా ప్రచురించుటవలన అనేకకష్టములకు విద్యార్థులు పాలగుచున్నారు. కాలాతీతముగుటవల్ల వీరికే యద్యోగములు లభించుటలేదు. ఇంకాయేమైనా అర్హుల కోర్సులు అభ్యసించవలయునన్నను అకాలముగుచున్నది. కనుక వీరిమేజేయుటకు తోపకన్నది. మరల ఏక్రిఫరీక్షవరకు కనిబెట్టుకొని యొండుట చాలాకష్టము. ఇట్టిపరిస్థితిలలో రెండవపరీక్ష ముఖ్యప సము. రెండవపరీక్ష లేకపోవుట మిక్కిలినాశాయము. గనుక విద్యార్థులకష్టముల నాలోచించి ప్రీడరుషిప్పు బోర్డువారు త్వరలో రెండవపరీక్షను యేర్పాటుచేయుట సమంజసముగా నున్నది. అపజయమొందిన విద్యార్థులేగాక, పత్రికాధిపతులును విద్యార్థి ప్రపంచమునకు సహాయముగానున్న న్యాయ మాత్తులు అధికారములోనున్న ప్రీడరుషిప్పు బోర్డువారును యీరెండవపరీక్ష జరుగుట అను విషయమును గురించి సమ మార్చవలసి యున్నది.

కొ. పూర్ణచంద్రారావు.

స్వయంశిక్షా సంస్కృత

గ్రంథములు

2286

సంస్కృతము నేర్చుకొనుడి! చాకగరలు!! న. స్వామినాథశాస్త్రికృతము. తెలుగులిపియందు తెలుగులిర్థములతో నున్నవి స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలున్ను గురువులేకయే సంస్కృతము నేర్చుకొనవచ్చును. సందితులచే మెచ్చుకొనబడిన పుస్తకములు. బాలకాదంబరీ 0-6-0, నీతికథానవతి (గద్యము) 0-12-0, శబ్దరూపావళి 0-5-0, లింగాయతా ససము 0-4-0. ధాతురూపచంద్రికా 1-4-0.

అడ్రెసు. N. S. నీలకంఠం c/o N. S. నరసింహం M. A. ట్రయినింగుస్కూలు, అమలాపురం, గోదావరిజిల్లా.

వచ్చినో!

సామ్యవాచనము చేయబడును!!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యొక్క ప్రథమ భాగము. భాగములను, గ్రాంథములను, అక్షరములను, ద్వాదశభాగములములు, దశాంశభాగములములు, మున్నును తెచ్చుకొనవలసి. శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కవిగి, ద్వాదశభాగమును చుర్చింపబడినవి. ప్రీతిసాగములన్నియు చక్కగా ఇవ్వబడినవి. ఇది యింటిజ్యోతిషము. నెల 2 0 0. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియా జ్యోతిషాలయము, 2181

సిక్కుల అశాంతిని తొలగించుట

(లండను టైముస్)

సిక్కులు సుప్రసిద్ధులు. బ్రిటిషు సేనయందు వారు చేసిన పని యుద్ధసమయమునందు మెహమదీయ, ప్రామ్నలయందు వారు ప్రకటించిన ధైర్యసాహసములు మన మెన్నటికిని మరచ జాలము. వారి ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము అనుంతమున నైగ్య సాహసములు వారికి ర్తి పంజాబునందే ప్రపంచమునందంతయు వ్యాపింపజేసినది. భారతదేశమునందు వారిని వ్యాపించిన అశాంతి లో చిక్కులుపూచే చేరియుండుట బ్రిటిషువారికి కష్టముగ నుండెను. ఏవో కొన్ని దేశాలయములను సిక్కులు స్వాధీనపరచు కొను విషయమై విభేదము లేర్పడెను. సిక్కులు గంభీరముగ ఆదేశాలయములకు వెళ్లి దౌర్జన్యము చేయుచుండిరి. అందుచలన అధికారులు వారిపై చర్య ప్రయత్నించినవలెన అననర మేర్పడెను. సిక్కుల కేంద్రసంఘము ఇందలకు సంబంధించిన అన్ని వ్యవహారములను జరుపుచుండెను. ఈసంఘము కేలను మత విషయకసంఘము గాక రాజకీయ విషయములగు జోక్యము కలుగజేసికొనెను. కాని ఈసంఘమునను రాజకీయములు కారణముకాదు. కేలను ఆర్థిక అశాంతి కారణమున చెప్పుటకుమాడ కలులేదు. ఏలయునన కొన్ని సంవత్సరములనుండి పంజాబునందు వ్యాపారము న్యవసాయము మిగుల సంతృప్తి కరముగ నున్నది.

మతావేతమే ఈసంఘమునకు ముఖ్య కారణము. పంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఈ అశాంతికి నిజమగు కారణమును సుత్రబుడుటకు కొంతకాలము పట్టెను. ఈసంఘము పరిష్కరించిన తాంతిని స్థాపించుటకు గవర్నరుగారు సర్ మాల్దేవ్ మహాయోగి గారు పట్టపట్టిరి. ఇటీవల కాసనసభలో సిక్కు మతవిషయక సమన్వయ చక్రగ వివరించుచు ఇచ్చిన ఉపన్యాసమునందు తత్పరిష్కారసాధనములనుమాడ నూచించిరి.

ఏవో కొన్ని సిక్కుల దేశాలయముల పరిపాలనము తృప్తి కరముగ లేదని దైవభక్తిగల సిక్కులుకొందరు ఆక్షేపించుచు లిడిరి. దీనిని ఆధారముగ నై కొని రాజకీయాందోళనపరులు గొప్ప విప్లవోద్యమమును లేపదీసిరి. ఈ ఆందోళనపరుల నిజోద్దేశమును సిక్కులలో అధిక సంఖ్యాకులకు తెలియదు. తమ మతమునకు సంబంధించిన విషయములను చక్కజెల్లుకొనుటయందు రాజకీయాందోళనపరులలో బడి అధికారుల దండనకు పాత్రులైరి. మతవిషయములందు సిక్కులు గొప్పపట్టువల గలవారు. కాని కాలానుగుణ్యముగ సిక్కుల మతమునందుమాడ వాతావధానముల సతీకరించి ప్రవర్తించుట సాధారణమయ్యెను. కొన్ని దేశాలయముల మహంతులే దుర్భాగ్యులుగను స్త్రీబోలుగుననుండిరి. దైవభక్తిగల సిక్కులలో సంచలనమేర్పడెను. స్త్రీబోలుగను సిక్కుల హంతులను అధికారమునుండి తొలగించుటయును ఉద్యమ మొకటి ప్రారంభమయ్యెను. కాని కాసనముల ను సరించి ఈమహంతులే దేశాలయములను అధికారులుగర్హ్యకర్తలుగను నుండుటచే వారి నాపదవినుండి తొలగించుట అక్రమమయ్యెను. సిక్కులు మహంతులపై గావించుచున్న దౌర్జన్యమును ఆమెలుయు మహంతుల హక్కులను సంరక్షించుటయు అధికారుల బాధ్యత యయ్యెను. త్వరలో ఈ సిక్కుల సంచలనము రాజకీయరూపము దాల్చెను. దౌర్జన్యముగావించిన సిక్కులు శిక్షింపబడగానే ఆందోళనపరులు సిక్కులను బ్రిటిషువారిపట్ల ద్వేషము సంపూర్ణముగ నృధిచెందునట్లు పనిచేసిరి. వారు ఆందోళనపరులనాయలకు లొబడిరి.

సిక్కుల సంచలనమునకు అశాంతికిని నిజమగు కారణమును తొలగించిన, పరిష్కరము చక్రగకు సర్ మాల్దేవ్ మహాయోగి గారు తలచిరి. మతవిషయములందు ఎట్టి ప్రవర్తనము ఏర్పడరాదనయే సిక్కులు కొందరున్నారు దౌర్జన్యముతో పనిజరుగుదు. ఒక చట్టమును రాయబడియుండు అకసరమయ్యెను. ఈ ఉద్దేశముతో గవర్నరుగారికొక లెట్టరు లేఖనము చేసిరి. కొన్ని మిహాయిపులతో సిక్కుల దేశాలయములపై అధికారము సిక్కుసంఘమునందలి పూర్వార్చారపరామర్శకే ఇవ్వబడినది. మహంతులు అక్రమ ప్రవర్తనలైనను వారి స్వాధీనమునందున్న దేశాలయముల విషయమై ప్రత్యేకముగ కొన్ని ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. ఇంతటితో దౌర్జన్యమునకు ఆనేకమునకు ఎడమలేని కథముక పోగితుం మారినవని చెప్పవచ్చును. ఇంతవరకు దౌర్జన్యమునర్హితుల సొందినవారు, ఇకను దౌర్జన్యమునకు పూనుకొనమని వాగ్దాన మిచ్చినవారిని వరలుటకు ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించుచున్నారు. సానుభూతితో ఈసమస్యను పరిష్కరింప బూతుకొని గత్తు రాజ్య తేంద్ర ప్రావీణతను ప్రకటించిన సర్ మాల్దేవ్ మహాయోగిగారిని అభినందించుచున్నాము. సిక్కులలో దూరదృష్టి గలవారు కూడ సర్ మహాయోగిగారితో కలసి ఈల్లు చట్ట మనుటకై ప్రయత్నించుచున్నారు. బ్రిటిషువారు భారతీయులు అన్యోన్యముగ కల పనిచేసిన గొప్పలాభములు ఏర్పడు ననుటకు ఇదియొక నిదర్శనము.

జపానుపోటీ ఉపద్రవము

లాంకామైదు దిగుమతులకుంట జపాను దిగుమతులు

నాల్గువంతు లభికముగ నున్నవి

వాడియాగారి టైటు మెంటు

బొంబాయి, ఆగస్టు 28:-1925-వ సంవత్సరములో లాంకామైదునందుండి భారతదేశమున దిగుమతియగుచున్న బట్టల సరకు కంటే జపానునుండి దిగుమతియగుచున్న సరకునాల్గురెట్లు అధికముగ నున్నదని నివర్తనపుర్వకమున నెక్కలను రాజప్రతినిధియెటుట జెల్లినది ఎన్. ఎన్. వాడియాగారి పత్రికావిశ్లేషణలో దెలిసిరి. ఇది యింకి గూకెంట్ ఉపద్రవకరమో లాంకామైదునందరి ఉపద్రవకరమైనది. కాబట్టి మాంచెట్టరు లాంకామైదులలో డౌటుచలన యీ ఉపద్రవమునుండి భారతదేశమును దప్పించుటకు వాడియాగారు ప్రయత్నించెదరు. ఎక్తజాపన్ను రద్దుచేసినయెడల తగ్గించినతీరుమును అభివృద్ధిజేయవలసినదని కార్మికులు రాజప్రతినిధికి విన్నవించుటచే ఎక్తజాపన్ను ప్రభుత్వము రద్దుచేయకుండుటకు నంగీకరించినది వాడియాగారు విచారించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధిసంఘము

సిమ్లా, ఆగస్టు 28:-సర్ హబీబుల్లా గారికిబదులు సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారిని నియమించినట్లు గజెటులో ప్రకటించబడినది. (అ. ప్రె.)

సిమ్లావార్తలు

సర్ ఫౌజిక్ టైటుగాను భారతసాసనసభలో సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

విక్టోరియా మిమోరియలుకు కీ|| శే|| గ్వాలియరు మహారాజుగారికి బదులు సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు (అధికారి) ధర్మకర్తగా నియోజింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

శ్రీ కృష్ణ వ తార తత్త్వ ము

సకలపురాణరత్నములనుండియు, మహాభారత హరివంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకథలను సంగ్రహించి మనుషగా సులభమున నవనరూపమున నిందువ్రాయబడును. సకల సంశయములు తొలగినట్లు అందందు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడును. విశేషములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుదాహరింపబడును. పారాయణమున కనుకూలించు స్తోత్రములను గ్రంథవలక పొందుపఱుపబడును. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయుటకే యీ ప్రయత్నము. భక్తికర్మమోక్షానమార్గముల డెలుపుట కిది కల్పవృక్షము. మతభేదము లేచరిత్రమును జదివిన సమూలము నశించునని గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర దేవతానామాలు లిందుండవు. ఇట్టి యుత్తమగ్రంథము చక్కగా ముద్రించి 820 పుటలకు దక్కుపగాకయుండ జైందుచేయించి మూడురెలలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా పంపబడును. 12-0-0 లు దయచేయించువారి పేరులు పోషకుని ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు దక్కువగాదు. 1-0-0 అద్యాప్యతో జండావారుల తమ సమృద్ధిని డెలుపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంధ్రదేశీయులను సజ్జనులు నాచేతజేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంధ్రశ్రీమద్రామానందము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రు 12-0-0. 2208

వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

జనముచి కేషాదేశర్మ, ఆంధ్రప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

"SMILE" "నల్" "వన్దన్"

ఈ దివ్యవక్తను శ్రీ పుష్ప జాతులకు సంభవించు శరీర బహిరంత, శుక్ర, ప్లూమా, నపుంసకత్వము, వ్యవస్థాపనము, అతీత శ్రీ సంభోగము వగైరాలెల్ల కలిగే చిత్త్రా వ్యాధి చిహ్నములకు నివృంతయు నివారణ.

ఇందులో (లిటిమ్ ఫార్మకోపియ) ఔషధ గ్రంథములెల్ల బయలుపడిన మిక్కిలి సుతరచు ముఖసిద్ధ బువర్గకామగముల ముఖ్యగుణ సందోహముల గ్రహించి చేర్చబడి యున్నది. అట్టిపుస్తకమే శుద్ధియైన యీ "నందన్" అను సిద్ధాంతగ్రంథము. నవీనరసవాద వైద్యనిత్యకాస్త్రము (Therapeutics)ల విషయచర్యలతో బయలుపడిన వరములకు బలమైనవిగా కలిగించు టానిక్కులలో మిక్కిలిక్రేష్ట మైనదని నిరూపించబడినది.

సంపత్ 80 మాత్రలు గల పెట్టె 1-కి ధర రు 2-0-0, వారో బుడ్డి 1-కి ధర రు 2-0-0. ప్యాకింగు తపాల ఖర్చులు చేరు.

అతిబలహీనతగా నున్న పుడు "వారో" అనునది పై పూతగా యుపయోగించ బడవలెను.

మదరాసు రాజధాని సోల్ ఎజెంట్లు అయిన దాదా అండు కో., కెమిస్ట్. ఎస్. ప్లస్. కే, మదరాసు.

బొంబాయి మిల్లుల యజ్ఞ

సంఘము

రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరము

ఈసంఘమువారి ప్రతినిధులు రాజప్రతినిధిని సందర్శించి వచ్చి నివేదికను వ్రాసిరి. దానినిగూర్చి చర్చించుట కిపుడు నిత్యమును సంఘసభలు జరుగుచున్నవి. సంఘాధ్యక్షుడగు ఎన్. ఎన్. వాడియాగారు రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తరమును కఠినముగా విమర్శించెను. "స్వామ్యముకొరకు దొడ్డ స్వామ్యమూర్తికడకు వెళ్లగా పెద్ద అన్యాయమే జరిగినది. లాంకామైదు మాంచెట్టరు వర్తకసంఘములతో ఆలోచించుటకు నేను యింగ్లాండుదేశమునకు వెళ్లెను." అని వాడియాగారు నుడిచిరి.

"బొంబాయిలో 20 మిల్లులను విదేశీవర్తకులు కొంద గొక సంఘముగా నేర్పడి కొనవలచిరని మాకు తెలిసినది. ఇది నెరవేరిన విషయమే ఎక్తజాపన్నును తగ్గింపవచ్చునని యిండియా చొరతనము వారు నిరీక్షించుచున్నటులున్నది" అని బొంబాయి క్రానికలు పత్రిక వ్రాసినది (క్రీ. ప్రె.)

కౌన్ థియేటరులో

29-8-25 శనివారం నుండి, 4-9-25 శుక్రవారము వరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, రాత్రి 9 గం-30 ని. శని, ఆవారములందు ప్రత్యేకమాటని 8 గ. 15 ని. గలదు. చూచుటకు ఆశ్చర్యముగా నుండును-మిక్కిలి వినోదకరమైన ప్రదర్శనము

మదన్ థియేటర్సు లిమిటెడ్

ధృవచరిత్రము

ప్రథమ గొప్ప ఓరియంటల్ ఫిల్మును ప్రదర్శించెదరు 8 రీల్సుగలది. 10,000 అడుగుల పొడుగునది

బాలభక్తుడైన "ధృవుని" భక్తిసంబంధమైన చరిత్ర మిక్కిలి అద్భుతముగాను, హృదయరంజకముగాను ప్రదర్శించబడును.

నందూరి వెంకటసుబ్బారావు
బి. ఏ. గారి

యెంకి హాటలు

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగననవి. ప్రతికారాజములచేత ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. సర్వజనాదరణీయముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.
ఫెదరెల్ కాగితము. చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు 1-0-0.
కొద్దికాపీలే ప్రచురించబడుచున్నవి. వెంటనే ఆర్డరును పంపగోరెదము.
జి. ఎస్. శాస్త్రి అందు కంపెనీ, బుక్ సిల్లర్స్ పబ్లిషర్స్ కమిషన్ ఏజంట్లు, తపాలుపేటై నెం 110 చంద్రాస్.

ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథ నిలయము పితాపురము

—: క్రొత్తగ వెలువడిన నవలలు —: బ్రాంచి 279 లింగి శెట్టివీధి, మద్రాసు.

విశ్వప్రయత్నము రు 1-8-0, భారతీ భాస్కరము రు 1-8-0.

ఈ రెండునవలలు పాప్యూలర్ చందాదారులకు 2 మాత్రమే. ఇంకను అనేకములను చారిత్రక, సాంఘిక, అపరాధ పరిశోధక నవలలుకలవు. నలువారికి క్యాటలాగు పంపుదును. [వ్రాయవలెను.

గోరూ 1926 ఇంటర్ మిడియేట్ టెక్స్టు బుక్ రు. 1-8-0

N. ఈ గ్రంథనిలయము కాకినాడనుండి స్థిరముగా పితాపురము మార్చినామగనకు జాబులు పితాపురమునకు

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు జీవితము

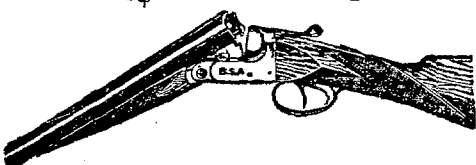
ఇయ్యది శ్రీకోన వేంకటరాయ శర్మగారిచే వ్రాయబడినది

దేశభక్త శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారి పరిచయముగలిగి కరుగంటి సీతారామయ్య ఎం. ఏ; టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులు మున్నగువారిచే ప్రశంసింపబడి వెలువడినది. ఇందు చిత్రరంజనుని దేశభావనము కార్యక్రమ, దాతృత్వాది సర్దుబాటులెల్ల విపులముగ వర్ణింపబడినవి. వెల 0-12-0
మాసిలయిననకు చందాదారులుగ జేసినవారికి. 0-8-0 గ్రంథాలయములకు 0-6-0

చిరునామా:— సుబోధిని గ్రంథనిలయము (తెనాలి. గుంటూరుజిల్లా)

ధ ర లు
సరసము.
క్యాటలాగు
ఉచితము.

నానావిధములను రివాల్యూర్లు
ఆయుధాలకు విభిన్నతలు యొక్కనవి.
[స్టాపితము రూ. 3 సం.]

నాళము 3, 3, 3, 3 అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి జేబులో కెట్టుకోగలిగినవికూడ దొరకును. (3068)
యన్. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

NAPIER PAINTS. FACTORIES IN LONDON AND CALCUTTA.

రంగులు:—ఈ కాలమునకు ముఖ్యవశ్యకమైనవి. 2251

నేపియర్స్ ప్రజలు రంగులవిషయమై ప్రస్తావనలో నేపియర్స్ రంగులు వాడుకలో నున్నవి:—
వీల నవ! (1) రంగులలో శ్రేష్ఠమైన గుణము కలది. (2) ధర సరసము.

నేపియర్స్:— తెల్లరంగు:—ఇది రంగులు వాడునట్టివారికి బాగుగ తెలిసిన విషయము. [దొక్కను.

నేపియర్స్, ఆకుపచ్చరంగు:—అద్వితీయమైనది. నేపియర్స్, ఎర్రరంగు:— విగత రంగులకంటెని అంగుళ తక్షణము దీనిని పరిక్షించి తృప్తిపర్చుకొని యిరత రంగులకు వ్రాయవచ్చుట మానడ.

వివరములకు:—ధరల పట్టిలకున్న మాదిర్లకున్న ఈ క్రిందివారికి వ్రాయడు.
నేపియర్స్: పాక్టీలు లండను } అప్పారావు అండ్ కో., సోల్ ఏజంట్లు
లోను, కలకత్తాలోను గలవు. } (హెడ్ ఆఫీసు) మునిసిపల్ కౌన్సిలు వీధి, కాకినాడ.

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బజారునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో నరసము!!

రాజేశ్వరి

బొర క్కునబుచ్చ

చర్మవ్యాధులకు

వజ్రయుధము

మైనపువత్తులు, అన్నిరకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని ఫలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ.

భారత శాసనసభ

(నిన్నటి తరువాయి)

ప్రభుత్వ సమాధానము

పిమ్మట సర్ అల్లెగూడెం మండిమనుగారు సమాధాన మిచ్చుచు బిల్లునందు మూడు విషయములున్నవనిరి. సంతక నివారణమొకటి, రెండవది ప్రస్తుత మధికారములేని న్యాయ స్థానముల కధికారమొనగట. మూడవది శిక్ష యారుమాసము లకు మించకుండ నిర్ణయించుట. బిల్లుపై చేసిన యాక్షేపాలు చాల యన్యాయములేనవి. ఏలన బిల్లు తే మారుచేసినవా రధికార నిరసనమును నిర్వచించకుండ తయారుచేయలేదు గనుక యిట్లాక్షేపించుట న్యాయము కాదనిరి. కాని నిరసనాపద నిర్వచనము సభ కిష్టములేనిచో దానిం దీసివేయుట కంగీరింతును. (హర్షము) కాని యభయంకరుగారు న్యాయాధికారులపై జేసిన నిందలు చాల యన్యాయమునిరి. బాగుగా తమ పనిని నిర్వహించుచుండిన తనదేయులపైననే యభయంకరుగారిట్టి నిందలు మోపినిరి.

దేశీయ సభ్యుడు (సర్ మండిమనుగారు) పండిత మోతీలాలు రంగస్వామిఅయ్యంగారు యన్. సి. కెల్కూరు గ్రాహము టాంకిన్నను సర్ శివస్వామిఅయ్యరు గులాంబారి సర్ హెన్రీ స్టీవెన్సు రంగచారియారు నియోగి రుమేషియా డా॥ గౌరు యన్. సి. ఘోష పాస్వానాలీగార్లు గల యుపసభ్యులను కుంచుటకు 82 అనుకూలురు కి వ్యతిరేకులు నగుటచే ప్రతిపాదన మామోదించబడెను.

ఆమోదకుల పేరు:—సర్ అల్లెగూడెం మండిమను, గ్రాహము, టాంకిన్నను, వెబ్బు, ప్లామింగ్, కృష్ణస్వామిఅయ్యరు, రాజానారాయణ, సర్ ఛార్లెస్ యిన్నీసు, సర్ జేబిల్ డే కెట్టు, సర్ బి. యన్. మిక్రే, ఛామగ్ని కాన్వేపు, ఎల్. కె. కచందా, బర్దను, లాయిసు, హరచంద్రప్రభుదాసు, పులియోత్తము దాసు తామారుదాసు, శైల్య, విజయరాఘవాచారియగ, వణ్ణుభంపెట్టి, రంగచారి, రామచంద్రరావు, జిలానీ, పి.రావు, సయ్యదు ముర్రాజాసాహెబు, సర్ హెన్రీ స్టీవెన్సు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, సర్ డెలీ లిండే, జమ్న దాసుమెహతా, సర్ చిమనలాలు నెటల్కాడు, ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, రెడ్డి, అక్రాని హుస్సేను, కాశీంజీ, కె. యన్. రాయి, రాయి కర్పరు, డబ్లియం. కారీ, కర్పలు క్రాఫర్డు, కె. సి. నియోగి, రుమేషియా, గార్డిసు, హుస్సేనుజీ సర్దారులలాలు, పైగు కాయ్, కమూర్ఖాయి లల్లాభాయి, గోస్వామి, హీరాసింగు, అజుఖాను, లాంగ్లీ, గులాంసింగు, గులాంబారి, కె. యల్. షేహారు, మిక్రే, షామలాలు నెహ్రూ, సర్ శివస్వామి అయ్యరు, మెక్ఖయిలు, మహమద్ యాకుబు, అబ్దులు కాశిం యావ్వర్లు, చార్లర్సు, యన్. సి. ఘోష, వాజాపాయి, రాయి, క్లౌ, సీత్ గోవిందదాసు, భోరు, సింగ్, మెగైరు, గంగానందసింహా, సయ్యదుమహమద్ యస్ఫయిల్, సర్ఫరాజహుస్సేనుఖాను, అంబికాప్రసాద్ సింహా, యన్. యన్. సింగ్, అబ్దులు కియాసు, కార్డుసు, డెలీసుప్రే, గయా ప్రసాదు సింహాగార్లు.

వ్యతిరేకులు:— అభయంకరు, ఆనీ, లాలాదునీచందు, అమరనాథ దత్తు, లాభేరీ, కెల్కూరు, సయ్యలల్లాఖాను, సి. యన్. రంగయ్యగి గార్లు.

మాతృత్వసహాయపు బిల్లు

అధికార నిరసనపుబిల్లు ముగిసినపిమ్మట నిన్న కొంతవర్షించి వదలివేసిన జోషీగారిబిల్లు చర్చకు తేవడెను. సంయుక్త వర్తకసంఘ ప్రతినిధియగు ఛార్లర్సుగారు జోషీగారిబిల్లు చాల యపాయకరమును, వ్యయకరమునని యాక్షేపించిరి. జోషీగారు లెక్క జూపినట్లు నూటికి పదిమందిగాక 20 మంది సంవత్సరము నకు విరాళసహాయమునందుచున్నారనిరి. ఐత్యదు నూటి కయి రుసుతున కూలిపెచ్చును. వర్తకము దుర్లభయందున్న యాసము యమున నిట్లు కూలిపెచ్చించుట చాల యపాయకరము. ఈ విషయమై శాసనప్రయత్నము గావించుటకుముందు జోషీగారు బాగుగా తన యభిప్రాయములను ప్రసర్తిమర్చింపుకొని రావలయును. ఈబిల్లు నామోదించకూడదనిరి.

క్లాగారు బిల్లు నాక్షేపించుచు దీనిసూత్రము నంగీకరించి నను, యుపసభ్యులు నుంచినను, ఇదివఱకు యజమాను లిచ్చుచున్న విరాళముల పద్ధతిని మానుకొనుయవస్థ కలుగవచ్చుననిరి. జాలాషీగారు దేశమును యుపన్యాసమున సమాధానమిచ్చుచు నిట్లనిరి. “బిల్లుయొక్క యుద్దేశ్యముల యెడ నంగీకారమును ప్రభుత్వము, తదితర సభ్యులుకూడ నూచించిరి. కొండంత సానుభూతి కన్న గోరంత పనికావలెనని కోరుచున్నాను. వాషింగ్టను సమావేశము నూచనల ననుసరించుటే యుద్దేశ్యముకాదు. అందలి మంచిని మాత్రమే యిచ్చుటనుంచిరి. తల్లులకు సంసారి కముగా కావలసినది విశ్రాంతి. అయ్యది బిల్లులన గలుగును. డా॥ చార్లెసుగారి నిశ్చయమును బరికింపుడు. బొంబాయి

యం నొక గదిలో నాగ్గరు స్త్రీలుండిరి. అందు మువ్వలకు ప్రసవించుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. వారికి ధనసహాయ మొసగి నవో సంతకంబై ఖాళ్యముగ నుండెడివారు. ఇతఁ డేను నూ చించినదాని కగు వ్యయము పరిశ్రమయే ధరింపవలయును. కొన్నియంత్రములందు స్త్రీలు లేరుకాన వాటి నీ నిధినుండి తప్పింప గోరుట న్యాయముకాదు. ఏలన పరిశ్రమంతయు నొక్కటిగను, కార్మికులందఱు నొక్కటిగను గ్రహింపవలయును. ఏపరిశ్రమ యందు లేకుండిన దానిని వదలవలెనే కాని, కొన్నియంత్రములను విడచుట న్యాయముకాదు. నా బిల్లు నందు లోపములున్నచో సుపసంఘము సవరించును. కార్మికుల ముజరాచట్టమును బరికింపుడు. ప్రభుత్వముచే తేబడిన బిల్లే యయినను యజమానుల బాధ్యతలను నిర్దేశించునట్టి యంత్రములు పూర్తిగా తీసివేయబడెను. కావున నా ప్రతిపాదన సంగీకరింపుడు."

బి. యె. మిత్రగారు సమాధానమిచ్చుచు, జోషీగారు సభ్యులను బుజువుచేసి తమవాదమునకు బలము కలిగించలేక పోయినందు, ప్రసవించిన స్త్రీలందు నూటికి 91మంది పనికిరాకుండట జోషీగారు గమనింపవలయుననియు, నీబిల్లు సంగీకరించుటవలన యజమానులు కూలినదగ్గందుట, స్త్రీలను పనినుండి తీసివేయుట మొదలగు చిక్కులు కలుగవచ్చుననిరి. మద్యపాన నిషేధముకొరకు కాసనమెట్లు నిష్ప్రయోజనమో అటులే నిధియు నిష్ప్రయోజకర మనిరి.

తుదకు తీర్మానము సమ్యక్తమందబడి 51 అనుకూలురు 47 వ్యతిరేకులు నగుటచే తీర్మాన మొడిపాడెను.

గౌరుగారి బిల్లులు

పిమ్మట డా॥ గౌరుగారు 1872 సం॥ లోని ప్రత్యేక వివాహచట్టమును సవరించుబిల్లు సుపసంఘమున కుంచగోరుచు ప్రతిపాదించిరి. ఉపసంఘముందు మడ్డిచును, శివస్వామిఅయ్యరు, జిన్నా, లిండ్సే, హరవిలాస్సాల్లా, గౌరుగార్లుందురు. బిల్లుయొక్క యుద్దేశ్య మేమనగా ప్రస్తుత మున్న ధర్మములందు 18 మొదలు 21 సం॥ ల లోపుగానున్న స్త్రీలను వివాహము చేసుకొనుటకు పిలువేకుండిన దానిని సవరించుటకు గోరుచున్నదని గౌరుగారు నిరి. (మడ్డిచునుగారు లేరు). దీని కభ్యంతరము హెచ్చుగా చాందసులయొద్దనుండి వచ్చుచున్న దనిరి. మెజారిటీ వయస్సును నిర్ణయించుచట్టము మారినది కాన యిదికూడ మాట దనుననిరి. తండ్రికిని మమారునికి గల సంబంధపు హక్కులను గమనించినప్పుడు, తల్లికి కొడుకునకు గల సంబంధపు హక్కు

లనుగూడ మఱచిపోగూడవల సభవారిని గౌరుగారు హెచ్చరించిరి.

యెమ్. కె. ఆచారిగారు తీవ్రముగ సుపన్యాసమున సభాకాల మిట్లు పాడుచేయవలవనియు, నిట్టి యనవసరపు బిల్లులను దెచ్చుటకంటె ప్రాముఖ్య విషయములను జగ్గుకు దెచ్చుటకు గౌరుగారిని ప్రార్థించుచున్నా ననిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు మాట్లాడుచు, 21 సం॥ లుంచుటచే సభవారు బుద్ధిగ ప్రవర్తించిరినియు, ప్రజలు చిన్నవయస్సులందే వివాహములను నిశ్చయించుకొనుటకు ప్రోత్సహముచేయుటనుచితమనియు తాను బిల్లునకు వ్యతిరేకుడనియు, దాని సుపసంఘమునకే యుంచుచో సట్టి సంఘమునుండి తనపేరును దీసివేయుటకును గోరిరి. ఏలన తన్నుడుగకుండ పేరును తేర్చిరిని నుడివిరి.

ఆసీగారు మాట్లాడుచు బిల్లుయొక్క మఖోద్దేశ్యము 21 సం॥ ల నుండి స్వతంత్రముగ వివాహము జేసికొను వయస్సు 18 సం॥ లకు మార్పుట కూహించుచున్నది. కాని హిందూమతసారవదాయము తల్లిదండ్రుల యంగీకారముసారముగా వివాహముచేసికొనుట సంగీకరించినది. ఈబిల్లుపై ఆభిప్రాయమును తల్లిదండ్రుల యనుమతి నుల్లంఘించుటను ప్రేరేపించినది.

కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు తన ప్రభుమోహనమున దాని నాక్షేపించిరి. ఆసీగారు నూచించినపక్షముపై నాక్షేపించుటలేదు. ఏలన డేను సంఘసంస్కర్తనే, కాని యిట్టి సంస్కరణములను నాచేతనే సంతకం కీసభలందుంచను. కాని డేను 21 సం॥లకే చింతించుచున్నాను. సేనేయచో 24 సం॥లకు మార్చెదను. ఏమన వివాహములు చాల బాధ్యతగలవి. కొన్ని ప్రత్యేకోదాహరణము లుండవచ్చును, కాని తల్లిదండ్రుల లంతయసమంజసముగ నుందురని యూహింపగూడదు. నాయొద్ద కెవరైన సలహాకు వచ్చుచోవారిని ఈలోపుగ పరస్పరప్రేమ లభివృద్ధి పఱచుకొనుచు 21 సం॥ లు వచ్చు వఱకు వేచి యుండుటకు సలహా నిత్తుననిరి. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు దీనివలన యవకు లహాయములకు లోనగుదురని యాక్షేపించిరి. మాల్వీ మహమద్ యాకుబుగారు కూడ తీర్మానము నాక్షేపించిరి.

నియోగిగారు మాట్లాడుచు సంస్కర్తలకు బ్రహ్మసామాజికులైనను గౌరుగారి బిల్లు సంగీకరింపలేదు ఇప్పుడున్న కాస నముగూడ విరుద్ధముగ లేదు.

పిమ్మట గౌరుగారు సమాధానమిచ్చుటకు లేవగా తీర్మానము సుపసంహరించుకొనుడని శ్రేకులు వినబడెను. కాని దాని నోడించవలసినదేగాని యుపసంహరించుకొనననిరి. సభవారి సేవయస్సు నిర్ణయింపగోరలేదు. కాని లోకజ్ఞానము వనుసరించి చేయవలెను. సేటిచర్చవలన సభవారిలో నెంతవఱు కామర్యాద కలదో బయల్పడుచున్నది.

ఈసవరణవలన సంరక్షకులు లేనివారికి పిలుకలుగజేయుట కుద్దేశింపబడినదే కాని మతేమియులేదు. బర్మాప్రభుత్వము చేసిన మాటునూచనలైనను గమనింపగోరుచున్నాననిరి.

ప్రభుత్వ సుతరపున మడ్డిచునుగారు, మాట్లాడుచు దీనివలన సంఘమునకుండునవో దానియందలి సూత్రములకు ప్రభుత్వము బద్ధులు కారనిరి.

గౌరుగారి ప్రతిపాదన మొడిపాడెను.

పిమ్మట యాక్షేపి బిల్లులకు వంశజాలకు ప్రాసియిచ్చుట కధికారమిచ్చు బిల్లును గౌరుగారు ప్రజాభిప్రాయమునకై ప్రవరింపగోరిరి. ఈ బిల్లు తమ యాస్తుల నిచ్చున పుడు హించువులధర్మమును సంతృప్తముగ విశేషము చేయుటకైయున్నది. ఈబిల్లుయజమానికి తన యాస్తిపై సర్వాధికారముండిననే యాహక్కులుండును. సర్ చిమనులాలు నెటల్వాడు, దొరస్వామి అయ్యంగార్లు తేపించుచు నాబిల్లు భారతభ్యుదయకరముగాదనిరి.

టాంకిస్సుగారు ప్రభుత్వముతరపున నాక్షేపించుచు, వంశపారంపర్యముగావచ్చు హక్కును బిల్లు తీసివేయననిరి.

డా. గౌరుగారు సమాధానమిచ్చుచు నిది యభిప్రాయము లనుమాన్రిమే గోరుచున్న తీర్మానమనిరి. అట్టిబిల్లులకు ప్రచార మొనర్చి సభవారు ప్రజలను తప్పుమార్గములను నడుపగూడక నివెల్చులాడుగారు నుడివిరి. గౌరుగారి ప్రతిపాదనము నిరాకరింపబడెను. సభ సోమవారమువఱు కాపు జేయబడెను.

(ఆంధ్ర)

కృష్ణా నందా నబ్బ

దీనిని వాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలు లేకనే దేహమునం దేభాగమునందైనను యుండు వెండ్రుకలను తక్షణమే తీసివేయును. 3 బిళ్లలుగలపెట్టె 1కి రూ 1-4-0 యేజంట్లు కావలెను.

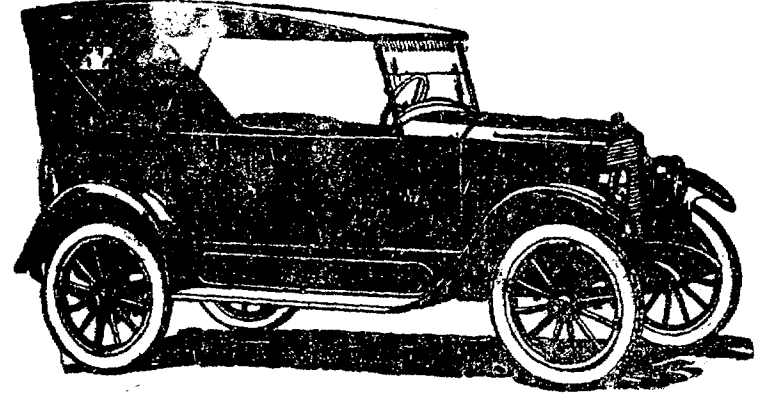
నుందరం అండ్ కో
5, భద్రయ్యగార్లనువీధి, పార్కుటవుక్ మద్రాసు.

మ. ఖ్య వై నత్రకటన

కొత్త మాదిరి

రంగ్ బి

టూరింగుకారు

పెద్ద ఎంజినుతోను,
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్తోను
అమర్చబడినది.

తగ్గించబడిన

ధర రూ 2990

(ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు)

ధరయందు తగ్గుదల కొంతకాలమువరకు మాత్రమే

విజయం:-

నెస్సర్ ఆండ్ కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసతి ఆగస్టు నెల 29-న తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0	మొదలు 42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0
సెల్లారివి ,, డిటా ,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	18 0 0
పెసలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	13 8 0	14 8 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0
ఉలలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0
సెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా1కి ,,	61 0 0	63 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	56 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానూనెబా1-కి రు 185	మి.కా.నూ.నె 180 0 0	
ఆముదము బా 1-కి ,,	118 0 0	120 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి ,,	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	45,50	
కాళహస్తపాయకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి రు	40 0 0	55 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,,	28 0 0	33 0 0
చదరం ,,	28 0 0	36 0 0
రవుండు ,,	32 0 0	50 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు ,,	71 0 0	74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి ,,		18 9 8
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	264 0 0	275 0 0
రాగి డిటా ,,	282 0 0	285 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పౌండ్ గలవి	31 6 0	31 10 0

7. దూది

బోండావెట్టుబారవ 1-కి రు	300 0 0	
పూర్వ దూది ,,	215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	7 0 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20 ,,	9 8 0	
నడ్డాక్ నెం 24½ ,,	9 12 0	
14½ క్విలక్ పక్షి ,,	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,,	9 4 0	
నెం 22 ,, ,,	9 12 0	
నెం 12½ బెన్ని సర్కసు ,,	8 0 0	
నెం 14½ ,, ,,	8 4 0	
నెం 12½ అల్లెన్ను ,,	7 2 0	
నెం 12½ కోయిల్ పట్టి ,,	7 8 0	
నెం 22½ రంగవిలాస ,,	9 8 0	
నెం 14½ రాధాకృష్ణుడు ,,	7 4 0	

వస్తుగుణ దీపిక

అయివవకూర్పు- నూతనాంశములం జేర్చి ముద్రించినవి. ఈ గ్రంథముయొక్క యువయోగము ఎల్లరకును దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలికలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణధర్మములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము నెల 5-0-0.

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము

2179

యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

మీకు యిష్టముగల భోజనపదార్థములను తినుటకై ఆజీర్ణ వ్యాధిని దగ్గర చేరనీయకుడు

మీకు యిష్టముగల భోజనపదార్థములను భుజించి, చక్కగా అనందింపుడు. అయితే భోజనమైన తరువాత ఆజీర్ణ వ్యాధి లేక యితర ఉదరసంబంధమైన వ్యాధ్యులచే బాధపడకుండునట్లు జాగ్రత్తపడుడు. బైసరేట్ మెగ్నీషియా, Bisurated Magnesia వాడిన, అదిపులుపును పారదోలి, మరియు రాసీయక ఆటంకపరచి ఆజీర్ణవ్యాధిని తగ్గణమేకుదుర్చును. జీర్ణకేసిని గలిగించు అవయవములు స్వాభావికముగా తమపనులు నిర్వహించునట్లు చేసి, లోపలి భాగములకు సహాయ మొనర్చును. ప్రతివోటును నైద్యులచే సిఫార్సుచేయబడి అనేక గొప్పవైద్యశాలలో వాడబడుచున్నది. "బైసరేట్ మెగ్నీషియా" Bisurated Magnesia ఉదరసంబంధమైన వ్యాధులన్నిటిని త్వరితముగాను, భద్రముగాను కుదుర్చునట్టి డివ్యావధి. 5

'BISURATED' MAGNESIA

మార్కముగాను, బిళ్ళలుగాను దొరకును.

ప్రతి బొంబదుకాణమునందును, స్టోరునందును దొరకును.

వర్తక **BISMAG** గుర్తు, మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గుర్తును గమనించుడు.

2192

మొదటనే భద్రముగా నుండుడు

మలేరియా (Malaria)

జ్వరములను దగ్గఱకు చేర్చువద్దు.

ఇసనోవెలిని (Esanofele)

వాడుటచే ఈవ్యాధిని సులభముగా ఆటంకపరచ వచ్చును.

ఇది మలేరియాకు అద్వితీయమైనది, మరియు రాసీయక ఆటంకపరచును. ఆటంకపరచుటకు ఉదయము సాయంకాలములందు ఒకమాత్రము వాడిన చాలును. బిడ్డలకు ద్రవరూపముగానున్న ఇసనోఫెలిను వాడుడు.

బొంబదుకాణములకు వ్రాయుడు లేక ఈదిగువ వినియోగమునకు వ్రాయుడు.

ఇచ్చే ప్రకారమే ఉండుదానిని చూచి మోసపోకుడు.

Messrs Gorio Ltd, P. B. No. 159, Bombay.

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

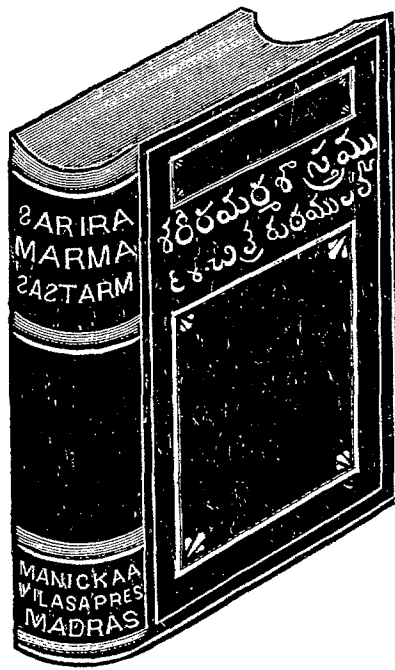
594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి శివుని లోకమయహరకస్తూరి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆపరించుచున్నా. ఇండియావారమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీన్, మలయా, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా నైద్యులందరును నన్ను ఆపరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వా, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశీతలులు, సకలజ్వరములు, మాంధ్యము, శీతవాతము, ప్రకృతియొద్దు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్షుప్తాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుసానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక నుణమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రులగు బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్ల రు. 2-18-0. 25 బుడ్ల రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

నీకు కావలసినదియు, నీవుచూడవలెనని

దీర్ఘ కాలమునుండి వెదకిన శాస్త్రమిదియే

శరీరమర్తశాస్త్రము

ఆంధ్రభాషయందంత పూర్ణమైన రహస్య శాస్త్రము ఇంతవరకు ఎవరివలనను బహిరంగముగా ప్రచురింపబడలేదు. ఇందులో శ్రీ, పురుష లక్షణము, వాటియొక్క సరియైన యువ యోగములను, మొగ, ఆడ, శిశుత్వ త్రి వివరమును, శ్రీ పురుషులకు కలుగువ్యాధులును, వాటిని పోగొట్టు చికిత్సలును, మహర్షులు సర్వులుగా పూర్వము వ్రాసిన సంసార సుఖరహస్యము లను బహుచక్కగా వ్రాయబడియున్నది. ఇది వివాహమైనవారికిని ఇకమీద వివాహము చేసుకొను శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్టమైన శాస్త్రము. తప్పక ప్రతిగ్రహస్తుడును చదివి తీరవలెను. వీ. వి. ఖర్చు 5 అణాలు.

64 చిత్రపటములతో ధర రూ. 1-0-0

ఎం. ఎస్. సరస్వతి అందు కంపెనీ.

నెం. 9 ఆరుముగంపేడి, సామకూరుపేట, పోస్టు మదరాస్.

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

బాలభారతి గ్రంథనిలయము, చాగల్ మఱ్ఱి (కర్నూల్ జిల్లా) దత్తమండలము
స్థాపితము) భాషోద్ధారణ! ముఖ్యోద్దేశ్యము!! పరిశ్రమపోషణ!!! (1923)

ఇందు ప్రతిరెండుమాసములకు మత, సాంఘిక, దేశీయ, పౌరాణిక అపరాధపరిశోధక, నవలలు, రసవంతములగు నాటకములు, శ్రేష్ఠతములగు పద్యకావ్యములున్నవి కలిపి వ్రాసి ప్రకటింతుము.
చందాదార్లగా చేరగోరువారు ప్రవేశమును రు 0-8-0 చెల్లించి రక్షింపజేయవలెను. ప్రతి రెండుమాసములకు వెలువడు గ్రంథము తప్పక తీసుకొనవలయును. ఇతరులకు చందాదారులకు వెల క్రింది యివ్వబడును. ముందు వెలువడిన గ్రంథములు కొన నక్కరలేదు. వలయునన్నచో తగ్గింపువెలకు వాటిని కూడా పంపబడును. చిరునామా మారినవెంటనే మాకు తెలుపవలయును.

ఇందు వెలువడిన గ్రంథములు - ప్రథమరత్నము
సువర్ణ కేశరీ కృష్ణ నేన (సాంఘిక నవల) తృతీయరత్నము
మనోరమా విజయము (చరిత్రాత్మక నాటకము) మెలువడిన అనుబంధములు
ప్రథమ కుసుమము
గండికోట (గీతము)

అంధ్రభాషయందు నిత్యరక్షణమునకు ప్రతిమానవుడును చదువరిన యద్యుతకథ. సువర్ణ కేశరీ కృష్ణ నేను చంపకమాలయను, కృష్ణ నేనున కృష్ణ చంద్రమును, పన్నెడి వుపాయములును, పడే పాటలును. సవర్ణిం చెడి సాహసకార్యములును, తుట్టుతుదకు సుశ్రీకేశరీ కృష్ణ నేను సమాగమమును, సాంతముగా చదివిన వానల హృదయ ముప్పొంగి మేను పులకరించి ఆనందభాష్మముల విడువకమానరు. సందర్భానుసారముగా పెక్కు సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడినవి చెయ్యెల! చదువ మొనరిడిన అంశ్యమగువరకు విడువను మనుసువుటదు. వెల:- చందాదారులకు రు 0-12-0, ఇతరులకు రు 1-0-0. పోస్టేజీ వేరు.

ద్వితీయరత్నము
కలియుగ దర్పణము (నాటకము) కలిపిత రసము! అలవిదారచండకాసనము!!
కలియుగదర్పణము - అతిశాల్య వివాహములు - కలియుగానర్థములనియు-యువజన కంటకులనియు ప్రదర్శించుటకు "కలియుగ దర్పణమే"! దర్పణము. బాలవితంతువగు సుమతి దుఃఖమును చదివిన వెంటనే రాతిగుండె యైనను కరగక మానదు. ఇంద్రుని పద్యములు రసవంతములు. మోహపారిధిని మునింగిన జనార్ధనుడు-ముక్తిమార్గమును చూపును. వ్యభిచారి-నిరాగియగును. నీతిబాహ్యుడు-నీతిబోధకుడగును. ఇట్టి దుండగీడులకు-సమ్మెట్ల చేటు. దుష్టయవ్వన విద్యాధులకు-వివేకభోధిని కేశ్యావృత్తికి దావానలము- చెయ్యెల చదివించూచిన హృదయము రంజిల్లును. వెల:- చందాదారులకు రు 0-12-0, ఇతరులకు రు 1-0-0, పోస్టేజీ వేరు.

మద్రాసు వెన్నెల్లు
ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.
మద్రాసు వెన్నెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.
వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమున వ్రాయుడు:
వి పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు.
1964

యం.రామసుబ్బయ్యశ్రేష్ఠి, ప్రెసిడెంటు, బాలభారత గ్రంథనిలయము చాగల్ మఱ్ఱి, కర్నూల్ జిల్లా

మద్రాసు వెన్నెల్లు
ప్రతి రకము డ్రాయింగు పెన్ సెట్లయొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు, పోడిమికి పూచీ యివ్వబడును.
మద్రాసు వెన్నెల్ ఫ్యాక్టరీవారిచే మాత్రమే తయారు చేయబడుచున్నవి.
వీటిని ఉపయోగించి స్వదేశోద్యమమునకు ప్రోత్సాహ మొనగుడు. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమున వ్రాయుడు:
వి పెరుమాళ్ శెట్టి అండ్ సన్సు, మద్రాసు.
1964

వాణిముద్రాక్రశాల, బెజవాడ.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చెక్కుట, బ్రాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (609) ఎం.గ్రే.వింగు